

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 16 juni 2008 kl. 16.00

*§ 4 Förvärv av fastigheter/tomträtter från AB Svenska Bostäder, AB Stockholmshem, AB Familjebostäder till BK Sydväst AB, BK Syd AB samt BK Nordväst AB, helägda dotterbolag till Stockholms Stadshus AB, samt försäljning av aktierna i dessa bolag till externa fastighetsägare
Minoritetsåterremiss från kommunfullmäktige den 26 maj 2008 (utl. 2008:118)*

Anförande nr 1

Borgarrådet L a r s s o n (m): Herr ordförande, fullmäktige! Vi har diskuterat och debatterat den här frågan för inte alltför länge sedan. Vi såg en minoritetsåterremiss, och vi har i dag ärendet på nytt. Jag hoppas att debatten medverkar till en del nya visionära inlägg.

Jag vill inleda med att säga att vår vision om Stockholm år 2030 innebär en del utmaningar. Det är utmaningar som handlar om nybyggnation. Att vara en miljonstad innebär att staden måste anpassa sig. Klarar vi av detta själva? Vi tror från majoritetens sida att det är dags att i delar av Stockholm, där kommunen har varit mycket dominerande, se till att fler aktörer kommer in – fler aktörer som är beredda att dra sitt strå till stacken och visa hur de kan genomföra fastighetsförvaltning på det sätt som de tidigare har visat i andra delar av Stockholm och andra delar av Sverige.

Vi ser framför oss i dagens ärende att 4 200 lägenheter hamnar hos seriösa, långsiktiga värdar som kommer att kunna utmana staden i tänkesätt och när det gäller hur man får områden att utvecklas. Jag är tacksam för att vi kan gå denna väg i dag, för vi behöver fler aktörer. Staden är så pass dominerande i vissa delar av Stockholm att vi faktiskt måste göra någonting. Jag är något förvånad över att detta möter ett sådant motstånd hos oppositionen, av det enkla skälet att ensam inte är stark i alla roller. Vi kan konstatera att staden inte kan ta på sig allt det som behöver göras i vissa områden. Aktörerna har här visat på idérikeedom och kraft som de nu kommer att visa också i dessa områden.

Det innebär också att staden i sin aktiva fastighetsförvaltning får ekonomiska muskler att ta hand om det fastighetsbestånd som ligger kvar inom staden. Det innebär alltså att de 100 000 lägenheter som vi har inom stadens förvaltning också kan emotse en del positiva fördelar med att vi genomför den typ av affärer som vi i dag genomför.

Jag skulle vilja att oppositionen under debatten också har i åtanke att vi har sett liknande försäljningar av bestånd även under er period som också har visat sig vara någonting positivt för områden. Nu pratar jag om det bestånd som såldes i Husby exempelvis. Det är mycket bra att vi får in andra aktörer i dessa områden.

Jag yrkar bifall till det av kommunstyrelsen framlagda förslaget och ser fram emot denna debatt, herr ordförande.

Anförande nr 2

T e r e s L i n d b e r g (s): Ordförande och Joakim! Jag kunde inte låta bli att reflektera över att du är förvånad över motståndet från oppositionen. Det hänger ihop med dels just de här ärendena, dels, och framför allt, med hela politiken på bostadsområdet.

Du säger också att ensam inte är stark. Jag måste ställa en fråga till dig, Joakim Larsson. Hur kan du hävda att man som hyresgäst hos en fastighetsägare som har totalt närmare 900 000 människor till ägare kan vara ensam? Det är väl det man absolut inte är.

Anförande nr 3

Borgarrådet L a r s s o n (m): Teres Lindberg! I vissa områden i staden har kommunen en mycket stark dominans. Vad jag menar är att det inte finns någon anledning för kommunen att ha denna starka dominans längre. Vi bör se till att det kommer in fler aktörer. Detta är just aktörer som har visat på den idériakedom som vi har eftersträvat. Det är de aktörer som har visat att de är långsiktiga. Det är de aktörer som har visat att man kan komma till rätta med en del problematik i vissa områden genom deras idéer och framsynhet. Det är bra att vi får in det.

Dessutom får vi betalt. Vi får in summor till Stockholms stad och till bolagen som man kan använda till att se till att våra fastigheter förädlas – de fastigheter vi har kvar. De 100 000 hyresgäster som bor hos oss kan faktiskt få del av det som denna affär innebär. Det här är något positivt för alla; det finns inga förlorare.

Anförande nr 4

T e r e s L i n d b e r g (s): Ordförande och fullmäktige! Vi efterfrågade i en minoritetsåterremiss vilken dialog man hade haft med hyresgästerna. När vi nu får svaret efter den beredning som har varit kan vi konstatera att svaret är: ingen. Man skickar några brev och man håller en presskonferens och så kallar man det för dialog.

Det här handlar faktiskt om människors hem. Det handlar om framtida stockholmare och stockholmarnas framtida möjligheter att få en bostad i vår stad.

Vi får förvisso svart på vitt efter den här minoritetsåterremissen på att antalet förmedlade lägenheter i bostadsförmedlingen lär minska med så där en 25 procent om man läser det finstilta mellan raderna. Vi ser redan nu effekter av den politik som ni för i helheten när det gäller bostäderna. Antalet förmedlade lägenheter bara minskar, och det har det gjort sedan dag ett från majoritetsskiftet.

Den dogmatiska utförsäljningspolitik som nu förs får så klart konsekvenser för stadens utveckling. Och det kommer inte bara att vara positivt, som Joakim Larsson försöker låta göra gällande. Inte minst handlar det om på vilket sätt vi kan locka till oss kompetent arbetskraft. Titta bara på länskommunen Vaxholm! Där gör man precis tvärtom; där bildar man ett nytt bostadsföretag i kommunens regi. Det är dessutom en moderatledd kommun. Man ser nämligen problemen med att få till sig den arbetskraft som man behöver. Men i Stockholm väljer man att blunda för problemen.

Av rent ideologiska skäl säljer ni ut utan att ha något mandat från väljarna. Det här var ingenting som ni talade om i valrörelsen. Det är egentligen det här som jag tycker är det stora problemet. Ni vill inte tala om det ni håller på med. Ni anför att det handlar om att frigöra resurser, men ni har faktiskt inte gjort någonting annat än att frigöra resurser sedan ni kom till makten. Ni säljer för säljandet skull.

Jag läser tidningarna precis som alla andra. Visst har dessutom ansvarigt borgarråd själv sina pengar placerade i fastigheter. Jag får fråga Joakim: Har du tänkt sälja dina fastigheter för att stoppa de pengarna på banken? Så mycket pengar som ni har sålt av för lär ni inte behöva just nu. Men naturligtvis är det inte så. Det är precis lika dumt att sälja ett privatägt fastighetsbestånd i dag som att sälja stockholmarnas. Att investera i fastigheter är en bra investering. Det är en bra investering för stockholmarna. I stället för att sälja av borde ni ägna er kraft åt att bygga mer – både bostadsrätter och hyresrätter. Ni borde särskilt bygga hyresrätter till rimliga kostnader som allt fler har råd att efterfråga. Men det vi ser är en förblindad majoritet som inte ens klarar av att markanvisa för hyresrätter. Jag skulle hellre vilja se ett Stockholm där alla människor fick plats och var önskvärda och välkomna.

Jag yrkar bifall till den socialdemokratiska reservationen.

Anförande nr 5

Borgarrådet L a r s s o n (m): Ordförande! Teres Lindberg säger att staden bör se till att öka sitt innehav. Det var ungefär så jag tolkade dig. Jag kan bara konstatera att staden måste ha som utgångspunkt att vi ska vara en mycket bra hyresvärd. Det är precis det vi eftersträvar. Staden ska genom sina bostadsbolag vara en mycket bra hyresvärd.

Vi ska se till att vi genom en aktiv fastighetsförvaltning förädlar vårt innehav och ser till att göra någonting åt de bostäder där bland andra Teres Lindberg inte har gjort tillräckligt. Under din period som ordförande i Svenska Bostäder kom man uppenbarligen inte fram till hur man ska komma till rätta med flera stora delar av beståndet.

Herr ordförande! Jag tycker dessutom att det är lite märkligt att Teres Lindberg står här och angriper mig personligen. Men det tyder möjligen lite på att du nog inte vet vad fastighetsförvaltning innebär. Du tror tydligen att fastighetsförvaltning handlar om att man investerar sina egna pengar i någonting. Jag har inte en krona investerad i fastigheter. Jag tycker att Teres Lindberg bör läsa på lite mer än du uppenbarligen har gjort om vad det över huvud taget handlar om. Fastighetsförvaltning handlar om någonting annat. Läs på! Jag tycker faktiskt att det är lite märkligt.

Anförande nr 6

T e r e s L i n d b e r g (s): Det är väl det här som är det tråkiga och det mest absurda. Ni använder ord och säger att det handlar om att vara en bra fastighetsägare och en bra förvaltare. Men i själva verket säljer ni ut bara för att slippa ta ansvar och för att slippa vara en bra fastighetsförvaltare. Ni har inga ambitioner på det här området. Ni säljer för säljandet skull.

Det är klart att det inte finns någon investerare över huvud taget och inte någon fastighetsägare som skulle sälja fastigheter för säljandet skull. I så fall skulle de göra det för att stoppa pengarna någon annanstans. Men om det handlar om att placera pengar, precis som det handlar om för stockholmarna, är fastigheter ett alldeles utmärkt ställe att ha dem på. Ska man i stället stoppa pengarna på banken och inte kunna påvisa vad det är för investeringar man ska göra? Det kan inte ni. De investeringar och upprustningar som görs i förorterna handlar om helt andra saker. Där är det hyresgästerna som går in och finansierar. Det är via hyreshöjningar man tar in de kostnaderna, och inte via de försäljningar som görs. Det är bara struntprat.

Anförande nr 7

A n n M a r i E n g e l (v): Ordförande, fullmäktige och alla stockholmare! I dag är det en sorglig dag för hyresgästerna – både för dem som har bostad och för dem som skulle vilja ha en bostad. Det är också en sorglig dag för alla dem som tror på ett demokratiskt inflytande i sitt eget boende.

Om inte majoriteten tar sitt förnuft till fånga under kvällen kommer vi i dag att sälja lägenheter i staden för sammanlagt drygt 3 miljarder kronor. Det handlar det om i de här tre ärendena sammanlagt. Det här ärendet handlar om 4 200 lägenheter i södra, sydvästra och nordvästra Stockholm. Därtill kommer lägenheterna i Hjulsta och studentlägenheterna i Studentskrapan.

Det är flera privata fastighetsägare här i staden som kan glädja sig åt att göra en lönsam affär. Staden däremot fransäger sig nu ansvaret för hela de här områdena, och stockholmarna förlorar långsiktigt. Det gäller till exempel lägenheter till bostadsförmedlingen.

Köpesummorna är lågt satta. Det blir ett kapitaltillskott på kort sikt, men i längden blir det en förlust. Dessutom görs försäljningen genom bildandet av dotterbolag i syfte att undkomma beskattning. Det är tveksamt och om inte annat ganska osnyggt.

Problemet är bland annat att de berörda hyresgästerna inte har tillfrågats. Vi har föreslagit här gång på gång att man skulle låta hyresgästerna rösta. Vill de vara kvar i allmännyttan? Vill de att allmännyttan ska kvarstå som ägare? Eller vill de att bostäderna ska överlåtas till en privat ägare? Jag vill gärna ha ett svar på min fråga i dag igen. Tycker majoriteten att det är rimligt?

De som ska ombilda till bostadsrätt får rösta. Men det är väl ett rättvisekrav att även hyresgäster ska ha någonting att säga till om i sitt område. I stället för att ta tag i den stora underhållsskuld som staden har till hyresgästerna frånhänder sig staden ansvaret och säljer vidare. Det är ganska bedrövligt att bevittna. Det är som nyss sades här en ideologisk förblindning som gör att ni inte ser stadens och hyresgästernas långsiktiga intressen. Ni tar inte hänsyn till människorna och deras trygghet i boendet. Det är många människor nu i de här områdena som har blivit oroliga.

Vi vill fortfarande ha svar på frågan. Tycker ni inte att det är ett rimligt rättvisekrav att de här hyresgästerna ska ha någonting att säga till om i staden?

Bifall till Vänsterpartiets reservation!

Anförande nr 8

Borgarrådet L a r s s o n (m): Herr ordförande! Vänsterpartiet vill ju att dessa bostäder ska kvarstå i staden ägo; det är uppenbart och föga förvånande. Jag har en känsla av att Vänsterpartiet gärna skulle se att staden köpte ett antal fastigheter av andra värdar och såg till att stadens utbud också växte.

Frågan är om Vänsterpartiet i det skede då staden kanske byter till sig en fastighet i någon affär då kommer att kräva att de som bor i de hyresrätterna ska ha någon form av omröstning innan dess. Jag tror inte att Vänsterpartiet kommer att ha den rollen i den debatten.

Låt oss konstatera att det är viktigt att de boende blir informerade om processen och om vad som sker. Vi har naturligtvis massor att konstatera i efterhand om att man kunde ha gjort saker ännu bättre. Men det har informerats. Det har varit en lång process sedan i december. Man har informerat och man har försökt beskriva detta på allra bästa sätt i en sådan här ganska svår process, där det också är mycket sekretess inblandad.

Anförande nr 9

A n n M a r i E n g e l (v): Joakim! Jag vet inte hur du ser på demokrati och inflytande. Men för mig är det två ganska olika saker att bli informerad och att vara med och bestämma. Jag tror att det är så också för hyresgästerna. Man kan visst ta emot olika papper där det står att ens lägenhet ska säljas. Men det var inte det jag var ute efter, utan det var möjligheten att vara med och påverka och bestämma.

Du har alldeles rätt i att Vänsterpartiet absolut inte har någonting emot att staden skaffar sig fler fastigheter. Jag tror att alla de 250 000 som står och köar för en hyresrätt i staden gärna skulle se att det blev fler hyresrätter. Jag kan inte förstå er som tänker i marknadstermer och som tycker att det inte behövs fler hyresrätter; det ser vi på ert byggande. Det är hyresrätter som det är brist på. Vi ser gärna att allmännyttan skaffar fler hyresrätter, för vi tycker att allmännyttan är bra och förvaltar lägenheterna på ett bra sätt. Det tycker även hyresgästerna. De får gärna rösta om detta. Jag är ganska övertygad om att de skulle vilja bli förvaltande av allmännyttan.

Anförande nr 10

A n d e r s B r o b e r g (kd): Ordförande, fullmäktige! Debatten har redan tenderat att bli ungefär likadan som den var förra gången. Det är väl också risk att den fortsätter med det.

Målet med politiken vi bedriver är att få till bra, välskötta bostadsområden med variation av såväl upplåtelseformer som ägare. Exakt var den optimala gränsen går mellan de olika delarna kan man säkert diskutera i evighet utan att komma fram till. Men dagens beslut är en bra bit på vägen för att närma sig målet, skulle jag ändå vilja säga.

Jag vill klargöra en sak i debatten. Ibland är det lite otydligt när man lyssnar på våra frågor när det gäller de här sakerna. Allmännyttan ägs av Stockholms stad, det vill säga av alla medborgare och inte av de boende. De är hyresgäster. De boende kan precis som alla andra stockholmare välja vilka som ska sitta här och vilken politik man ska driva för att arbeta med bland annat de lägenheter och bostäder man har. Därför gäller det att agera utifrån stadens perspektiv. Vad är bäst för staden? Sedan är det upp till respektive fastighetsägare att ta hand om sina kunder, lyssna på dem och så vidare och bli en bra fastighetsvärd.

Vi tror att dessa försäljningar tillsammans med mycket annan politik som Järvalyftet, politik för fler jobb, ökad valfrihet och så vidare är bra för staden och dess invånare. Därmed yrkar jag bifall till kommunstyrelsen.

Anförande nr 11

T e r e s L i n d b e r g (s): Jag blir lite glad ändå när jag hör Anders prata om blandade upplåtelseformer när det gäller både ägande och upplåtelser. Jag måste i alla fall fråga Anders: Hur kan ni då ställa upp på den politik som ni i majoriteten för när det gäller till exempel bostadsrättsombildning? I stadsdelen där du själv bor är det ungefär 5 procent hyresrätter i allmännytta i dag, och de försvinner i en rasande takt. Efter slutet på den här mandatperioden finns det möjligen 1–2 procent kvar, men knappast mer.

Ni bidrar till en minskning av blandningen. Ni ser till att det kommer att bli ännu mer segmenterat på den stockholmska bostadsmarknaden. Jag kan inte förstå hur du kan stå där i talarstolen och säga en sak men i praktiken agera för någonting helt annat.

Anförande nr 12

A n d e r s B r o b e r g (kd): Först och främst är antalet hyresrätter ganska stort i innerstaden – jag kommer inte ihåg den exakta siffran – även om just allmännyttan inte har så mycket. För min del spelar det ingen roll om det är hyresrätt i allmännyttans ägo eller i någon annans.

Om man dessutom lägger till diskussionen om demokratiskt inflytande från er sida kan jag säga att bostadsrätten är bra mycket närmare demokratiskt inflytande än vad hyresrätten är.

Anledningen till att det ibland är svårare att bygga nya hyresrätter i staden är markförhållandena, att det är så sanslöst dyrt att sanera och liknande. Då får man se över hur man ska få ihop ekonomin. Dessutom är det lättare att bygga i ytterstaden, där det också behövs fler bostadsrätter än hyresrätter.

Jag vet att du inte kan svara nu, men jag skulle gärna senare i debatten vilja höra vid vilket tillfälle och i vilket förhållande Socialdemokraterna skulle kunna tänka sig att sälja något allmännyttigt hus.

Anförande nr 13

A n n M a r i E n g e l (v): Anders! Du kanske vill väl, men jag tycker att du försköner era mål. Vad vi har sett av målen för er bostadspolitik eller vad ni vill med allmännyttan kan sammanfattas i ordet sälja. Det är det mest framträdande direktiv ni har givit. Det finns ett antal hyresgäster som inte är intresserade av det. Vi upplever det som att de straffas genom att deras bostäder säljs vidare till privata fastighetsägare. Det var någonting som ni inte talade om före valet som ett alternativ. Vi levde i tron att om de inte ville sälja så skulle de slippa det. Men nu blir de sålda vidare privat.

Du talar mycket om den långsiktiga förvaltningen. Jag ska inte plåga dig just nu med att tala om vad som hände med den långsiktiga förvaltningen av Boulton till exempel. Det var en ganska snabb vidareförsäljning. Ni har inte längre någon möjlighet att styra över de här bostäderna när de väl är sålda; det vet du mycket väl.

Anförande nr 14

A n d e r s B r o b e r g (kd): Det krävs bra fastighetsägare över huvud taget. Allmännyttan har tyvärr förbättringspotential. Jag tror att du lyssnade dåligt i valrörelsen. Från Kristdemokraternas sida sade vi att vi kunde tänka oss att sälja ett av de allmännyttiga bolagen. Vi har inte gjort det. Vi har sålt några lägenheter; vi är långt ifrån detta. Det känns inte konstigt.

Vi har ett starkt besittningsskydd för hyresgästen just därför att man som hyresgäst inte ska vara beroende av vem som äger fastigheten. Det gäller fortfarande. På dig låter det ungefär som att det blir ändrade förhållanden när det gäller besittningsskyddet. Så är det inte.

Jag kan inte låta bli att notera en sak. Jag lyssnade på Stig Henriksson, vänsterpartisten i Fagersta, som för en bra bostadspolitik. Hans recept är att sälja, riva och upprusta allmännyttan.

Anförande nr 15

Å s a R o m s o n (mp): Jag blir förvånad, och vill gärna höra mer från Anders Broberg om hur Kristdemokraterna resonerar om balansen. I det här ärendet framgår det ingenstans var den rimliga balansen finns när det gäller mångfald av aktörer i de här områdena. Det finns ingen som helst analys av vad det innebär för områdena när det gäller antalet aktörer. Med den argumentation som du för kan man sluta sig till att man lika gärna kan sälja alla bostäder, bara det finns andra aktörer som är beredda att ta över. Enligt ditt synsätt består ju allmännyttan bara av en aktör, och det blir mångfald om man säljer till flera andra.

Man måste skilja mellan detta och de diskussioner som har förts tidigare när det handlar om enstaka hus för att få mer lämpliga bruksenheter. Det är en diskussion som alltid, såvitt jag vet, har förts i bostadsbolagen även om Miljöpartiet förvägrades insyn i de bolagen under förra mandatperioden. Det är en helt annan sak än att sälja 4 200 lägenheter. Det måste ses som en uppenbar provokation för de hyresgäster som inte ville gå med på utförsäljningen utan som tyckte att deras områden skulle upprustas som hyresområden. Vad säger du till den opinion som finns där när det

gäller inflytandet? De tycker att de saknar inflytande nu, och de tycker att det blir ännu sämre när det hela överläts till privata värdar. Och de ville inte bilda bostadsrätter. Folk får ha olika åsikter, eller hur?

Anförande nr 16

A n d e r s B r o b e r g (kd): Jag har svårt att se varför detta inte leder till bättre mångfald i stora delar av staden. Det är ändå en ganska stark slagsida när det gäller hyresrätter i en stor del av ytterstaden. Visst handlar det om ett antal lägenheter, men det är fortfarande i alla fall över 90 000 lägenheter som är kvar i stadens ägo.

När det gäller inflytandet kan det ju inte bli sämre på vissa ställen. Ni vet ju själva vilka problem Svenska Bostäder har haft i Husby, för att ta ett exempel.

För egen privat del bor jag i en hyresrätt som har haft en ägare och bytt till en annan privat ägare. Inflytandet har blivit klart bättre med den nya ägaren. Det finns ingen automatik som säger att det blir sämre inflytande med en privat fastighetsägare än med en allmännyttig.

Anförande nr 17

Z a i d a C a t t a l á n (mp): Ordförande! Jag tänkte börja med att ställa frågan: Vad är egentligen problemet med att sälja ut allmännyttan steg för steg? Vad är det för problem med att sälja ut 4 200 hyreslägenheter – det är vad vi pratar om – till privata fastighetsvärdar? Först av allt gäller det att ha ett motiv bakom sitt handlande, och det har den borgerliga majoriteten i det här ärendet.

Det pratas om att vara en aktiv fastighetsförvaltare. Det pratas om nyttan av mångfald inom fastighetsförvaltningen. Men vad innebär det i praktiken? Jag vill ställa en fråga till den borgerliga majoriteten. Har ni till exempel gjort en socioekonomisk analys av vad det innebär att sälja ut lägenheterna i de här områdena och vad det får för konsekvenser för Stockholm i framtiden? Och har ni även gjort en maktpolitisk framtidsanalys av konsekvenserna av beslutet, nämligen att man säljer ut det kapital som Stockholms medborgares demokratiskt folkvalda församling står på, det vill säga våra fastigheter?

Nej, det finns inte någon sådan analys. Det finns inte på papperet, men det antyds. Om man vågar läsa mellan raderna och ser konsekvenserna i sin helhet av utförsäljningen av allmännyttan ser vi att Stockholms medborgare nu förlorar demokratiskt inflytande över mycket stora delar av Stockholms kapital.

Dessutom finns det, som har nämnts tidigare här i diskussionen, ett demokratiskt mycket vanskligt problem i processen som har överskuggat besluten. Oppositionen i styrelserna har inte fått ta del av de diskussioner som har legat som bakgrund till besluten. Vi har presenterats ett faktum, och det har vi fått rätta oss efter. Det här är mycket beklagligt, eftersom vi tillsammans hade kunnat utveckla en långsiktigt hållbar fastighetsförvaltning. Det hade kunnat ske till exempel genom en mångfald. Vi kan prata utförsäljningar och vi kan prata om en annan typ av aktiv fastighetsförvaltning. Vi kan prata till exempel kooperativa hyresrätter och en utveckling av det. Men det finns ingen möjlighet någonstans, utan besluten fattas och vi informeras.

Dessutom ser jag ett annat demokratiskt problem, nämligen att de boende i de här områdena inte på något sätt har blivit tillfrågade. Man behöver inte gå till de boende för att få besluten, men man kan väl i alla fall föra en dialog med dem som besluten berör. Det tycker jag är demokratiskt grundläggande. Är det här verkligen demokrati för den borgerliga majoriteten? Jag undrar det, och jag skulle vilja ha svar på den frågan.

Den utveckling vi ser i dag i Stockholm är att enbart miljonärer kan bo kvar här. Det är mycket beklagligt, och det vill jag rösta emot. Det röstar Miljöpartiet emot. Bifall till Miljöpartiets reservation!

Anförande nr 18

Borgarrådet L a r s s o n (m): Herr ordförande! Dessa hyresgäster får seriösa, långsiktiga värdar som också har en dokumenterat mycket bra visad fastighetsförvaltning i andra områden. De har visat att de vill ta långsiktigt ansvar för områden som kommunen i vissa delar av fastigheterna kanske inte har tagit fullt ansvar i.

Jag tror att det är väldigt bra att vi får in andra aktörer här. Vi har inte från Stockholms stad, oavsett vilken majoritet som har suttit vid makten i staden, tagit fullt ansvar för vissa delar av fastighetsbeståndet. Det vi gör med dessa 4 procent av stadens totala innehav är att vi säljer det till långsiktiga värdar som är beredda att ta ett ansvar. Vi får medel som vi sedan kan använda för att utveckla vårt eget bestånd. Det är något positivt för alla.

Anförande nr 19

Z a i d a C a t t a l á n (mp): Borgarrådet Joakim Larsson! Vad betyder i så fall långsiktigt förvaltande och långsiktigt ansvarstagande som politiker för dig? Du sitter vid makten. Om nu inte förvaltningen av de här fastigheterna i stadens ägo duger kan man göra någonting åt det. Men det som jag hör nu är bara undanflykter. Det är inte vad det faktiskt handlar om.

Om du hade presenterat för mig en demokratisk analys av de maktpolitiska konsekvenserna av beslutet hade jag respekterat det svaret mer. Men det där är bara ord.

Anförande nr 20

B j ö r n L j u n g (fp): Herr ordförande, fullmäktige och åhörare! Nu är vi här igen och ska åter diskutera det här ärendet. Det var inte så länge sedan sist. Jag tycker redan att jag börjar känna igen argumenten. Tre och en halv timme tog det förra gången. Kanske det inte tar lika lång tid den här gången. Men det finns några saker som ändå förtjänar att understrykas. Jag tycker att man ska leva som man lär. Jag tycker åtminstone att man ska säga en sak här och sedan göra något liknande i verkligheten. Vi ska tala om saker med deras rätta namn och i sitt rätta sammanhang.

Någonting som demonstranterna här utanför hade helt rätt i under decemberdemonstrationerna var att de här områdena har missköts. Många av de områden vi har i de kommunala bostadsbolagen i Stockholms stad är misskötta. Och vilka är det som har misskött dem? Den här perioden säger ni här borta i s-, v- och mp-gänget att det är vi

som missköter dem. Under förra perioden sade vi att det är ni som missköter dem. Vi får nog vara lite ödmjuka och konstatera att vi faktiskt gemensamt har misskött många av de här fastigheterna och områdena i 40 års tid.

Vi har genomfört massor av olika satsningar under de här åren. Det har varit ytterstadssatsningar, storstadssatsningar och projekt på projekt. Jag kan vittna om att för till exempel Stockholms shems del – ett av Sveriges bästa bostadsbolag om inte det bästa – har vi inte lyckats i Åkermytan eller västra Smedshagen med att få den stabilitet som vi borde ha lyckats med under alla dessa år. Så är det. Nu får vi in en annan ägare som tar ett omtag. Jag tror att det är sådan man måste göra ibland. Det är också därför jag har sagt tidigare att jag verkligen tror att detta är mycket bra.

När det gäller information, dialog, omröstningar och allt möjligt sådant är det lite förvånande att höra att vi här som har byggt upp den svenska demokratin plötsligen inte står för demokrati. För egen del har jag träffat ungefär 200 medlemmar av Hyresgästföreningen under den här tiden, innan besluten kom till bolagsstyrelserna. I den del som är Stockholms shems andel är det en ganska stor del av Hyresgästföreningens medlemmar. Jag har mottagit brev, mejl, samtal och annat och svarat på dem. Jag tycker att jag har fört en ganska omfattande dialog i det här sammanhanget.

Vi har en representativ demokrati. Jag tror att det här kommer att bli bra för de här bostadsområdena. Vi gör en satsning tillsammans med de fastighetsägare som kommer in nu. Vi ska ge detta en god chans. Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 21

T e r e s L i n d b e r g (s): Du pratar om missköta bolag, Björn. Det är det här som är det stora problemet. Gör någonting åt det, då! Vi borde gemensamt fokusera på att våra allmännyttiga bolag får en bra fastighetsförvaltning i stället för att hålla på med någon politisk lekstuga där man varannan mandatperiod ska sälja så mycket som möjligt så fort som möjligt och inte behålla någonting. Konsekvensen blir en utesluten upprustning och uteblivna renoveringar. Det är tråkigt.

Jag kan berätta att vi som sitter i Stadshus AB att vi i dag hade en mediananalys på styrelsens bord. Stockholms shem var det bolag av de alla tre allmännyttiga bolagen som det förekom mest negativt om i medierna.

Anförande nr 22

B j ö r n L j u n g (fp): Herr ordförande, fullmäktige och åhörare! Det senare är någonting som jag inte har hört talas om. Det kan vi ta i ett annat sammanhang.

Teres Lindberg! Det är du som har haft ansvar för de sämsta fastigheterna i de här beståndsförsäljningarna under fler än en mandatperiod. Jag tycker att man ska tala med lite mindre bokstäver om hur bra det är att äga alltihop och hur bra det är att upprusta. Då borde du ha stigit fram för länge sedan och sagt att nu satsar vi i Svenska Bostäder på en jättelik upprustning. Jag plockar fram 2 miljarder, och det kommer jag att satsa! Så borde du ha sagt. Sanningen är att när man gör upprustningar tas ungefär 70 procent av upprustningskostnaderna av bolagens vinster. Det är det avkastningskrav som ni också alltid är emot. 30 procent är hyreshöjningar. Det är

också ett svar på Zaidas fråga när det gäller att vi bara arbetar och bygger för miljonärer. Det här är sanningen. Lyssna till den!

Anförande nr 23

A n n M a r i E n g e l (v): Björn! Jag tror att vi alla här flera gånger har varit överens om att det finns misskötta områden inom allmännyttan. Det finns en stor underhållsskuld. Då är frågan vad man gör åt den. Vi i Vänsterpartiet har haft ett förslag om att man ska dela upp bolagen i lokala enheter och ha hyresgäster i styrelserna så att man får ett reellt inflytande, så som man med stor framgång har gjort i Göteborg. Men det har ni sagt nej till.

Den stora upprustning av Järvafältet som nu pågår under namnet Järvaprojektet inleddes under förra perioden efter en grundlig undersökning av vad som behövdes. Nu tycker vi att ni har förfelat den genom att ni har gått fram på ett alldeles felaktigt sätt. Vårt Järvalyft byggde på att man skulle göra detta i dialog med invånarna.

Bostadsbolagen har faktiskt gott om resurser. De har goda möjligheter att göra satsningar och rusta upp områdena. Men ni väljer att i stället frånhända er ansvaret. Det är det vi tycker är så sorgligt.

Anförande nr 24

B j ö r n L j u n g (fp): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Ibland blir man lite trött, Ann Mari Engel, på att lyssna till denna litanian om hur illa saker och ting är när vi sköter dem. Men en sak måste ha varit bra under förra mandatperioden, för du fick ju själv chansen att övergå till bostadsrättsförening i ditt eget boende. Det vi gör på den här sidan kan ju trots allt inte vara så illa, då.

Det är viktigt att komma ihåg att när vi gör det här gör vi det därför att vi tror att det blir bättre, och inte sämre. Vi tror att det blir bättre för de här områdena. Vi måste inse att vi inte är störst, bäst och vackrast alltid såsom offentliga företrädare och offentliga utförare av saker och ting. Det finns faktiskt saker och ting som vi kan lära oss av andra också. Därför tror vi att det är bra att få in nya aktörer. Det är bra för hyresgästerna, det är bra för områdena och det är bra för framtiden. Av det skälet ska vi yrka bifall till det här.

Anförande nr 25

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Björn Ljung! Om det är så bra med övergång till innehav av bostadsrätter är det kanske det som borde ha sagts till de människor som bor i hyresrätter härute. Ni borde ha sagt: Antingen bildar ni bostadsrätter eller så säljer vi till en privat hyresvärd! Det är väl bra att hota dem direkt så att de förstår vad det handlar om.

Det intressanta är att Björn Ljung säger att stadens olika majoriteter har misskött dessa områden. Det har jag inget problem med. Men det politiska ansvaret handlar om att styra över de politiker som sätts i de här styrelserna så att de tar sitt ansvar, i stället för att avhända sig alla möjligheter till inflytande. Det är knappast att ta ett ansvar för dessa områden.

Anförande nr 26

B j ö r n L j u n g (fp): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag ska inte ställa en fråga i en kontrareplik, men jag kan konstatera att Paul Lappalainens miljöparti inte heller har rosat marknaden när det gäller att säga: Titta här – här är vårt miljonprogramsluft! Här tar vi fram 2 miljarder, och nu tar vi kostnaderna för upprustningen! Så har det inte heller varit.

Nu gör vi ett omtag. Vi försöker ta fram rejält med pengar som vi också kan använda till att rusta upp andra bostadsområden. Vi behöver pengar till att iordningsställa mark, inte minst av goda miljömässiga skäl. Därför är det precis som borgarrådet Joakim Larsson säger – detta är ett ärende som bara har vinnare. Det handlar inte om bostadsrättsomvandling eller ej. Det har jag sagt förut från den här talarstolen. Redan från början har jag fastslagit att för min del är inte bevekelsegrunden huruvida man har velat bilda bostadsrätt eller ej. Det här har helt andra orsaker.

Anförande nr 27

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige, stockholmare! Högeralliansen säljer vår gemensamma egendom. Det är värden som har skapats under flera decennier. Högeralliansen säljer enbart av ideologiska skäl. Det här är ideologiskt motiverat. Man gör det inte därför att det skulle vara bra för de flesta stockholmare. Högeralliansen har inte brytt sig om att fråga de människor som bor i de här aktuella områdena om de vill bli sålda till en privat aktör. Man skänker i princip bort våra bostäder. Man spekulerar med människors mest fundamentala rättighet, det vill säga bostaden.

Ordförande, fullmäktige! Talet om att flera aktörer skulle bidra till områdenas utveckling är ihåliga argument. Först och främst säljer man bostäder i en hel stadsdel. Vart tog de aktörer vägen som skulle ta ansvar när man säljer en hel stadsdel? De här aktörerna och köparna har varit inblandade i andra fastighetsaffärer med olika kommuner i länet. Erfarenhet och exempel visar att de inte har varit långsiktiga. Där faller era argument om att de skulle ha varit långsiktiga. Dessutom har vi Boulbeeaffären. Det skulle också vara en långsiktig förvaltning av centrumanläggningen. Nu har vi hört att de tänker stycka och sälja. Vart tog långsiktigheten vägen? Kan ni påverka deras försäljning? Det kan ni naturligtvis inte.

Att kd i debatten här väljer att hänvisa till vår bostadspolitik i Fagersta visar bara på kd:s verklighetsfrämmande bostadspolitik. Att jämföra bostadssituationen här i Stockholm med den i Fagersta visar på dåligt omdöme.

Ordförande, fullmäktige! 20 procent av alla Fagerstabor står inte i bostadskö, som här. Det är stor skillnad på hur bostadssituationen ser ut i de mindre och avfolkade kommunerna och i Stockholm. I Stockholm står över 200 000 människor i bostadskö. Inte blir det lättare för dem att komma över en bostad när man säljer och omvandlar i en rasande takt.

Ordförande, fullmäktige! Staden har ansvar och ekonomi för att rusta upp och renovera de aktuella bostäderna. Men det kräver mod och politisk vilja, och det saknar tyvärr högeralliansen.

Anförande nr 28

A n d e r s B r o b e r g (kd): Det går att säga mycket om ditt inlägg. Men jag ska bara – kanske inte för dig, men för alla andra – stryka under att vi jobbar för att öka mångfalden. Det är ett led i detta. Vi säljer inte ut de människor som bor där, vilket du sade ordagrant. De fortsätter att vara hyresgäster, och hyresfastigheterna finns kvar. Det är bara en annan ägare. Det finns utvecklingspotential för de allmännyttiga ägarna. Därför är det bra med flera ägare.

Fagersta är snarast ett exempel på att man inom ett parti kan ha olika uppfattningar och vara pragmatisk. Det är egentligen det jag skulle vilja fråga dig om. Skulle ni i Stockholm, för att vara konkret, någon gång kunna tänka er att sälja ett bostadsbolag eller ett bostadshus?

Anförande nr 29

M e h d i O g u z s o y (v): Det är inte aktuellt med den bostadspolitik som ni genomför i dag i Stockholm. Det är inte ens ett nollsummespel mellan det som byggs och det som avyttras från våra gemensamma bostadsbolag. Jag har inte sagt att ni säljer människorna som bor i de aktuella lägenheter som är till försäljning. Om jag har uttryckt mig felaktigt ber jag om ursäkt.

Men om det inte spelar så stor roll om människor bor hos en privat värd eller hos allmännyttan – varför då inte fråga de människor som bor där? Fråga dem om de vill bli sålda och om deras bostäder ska säljas till andra, privata aktörer! Ni vågade aldrig det. Det här är en ren och skär bestraffning av de människor som av olika anledningar inte kan ombilda. Ni sade inte inför valet att ni tänkte sälja bostäder till privata värdar. Om ni hade sagt det hade man åtminstone fått större förståelse. Ni sade att ni skulle ombilda men inte att ni skulle sälja hela fastigheter till privata värdar.

Anförande nr 30

B j ö r n L j u n g (fp): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag är glad och till och med förvånad för att du bad om ursäkt för att du uttryckte dig fel. Det är alldeles utmärkt. Det uttryck som du använde alldeles nyss och som många faktiskt använder tycker jag är ett sätt att beskriva en ganska obehaglig syn på andra människor. Jag är glad att du korrigerade det och sade att det inte handlade om det som du sade, som jag egentligen inte vill säga.

Det som gör mig betänksam är hur du argumenterar i de här frågorna. Du argumenterar nämligen på det sätt som ideologiskt är fullt logiskt för din del: Om bara du fick bestämma vore allting gott och väl. Alla andras åsikter och representativa demokratiska fria och öppna val har tydligen ingen betydelse. Det är ändå så att denna fullmäktigeförsamling, kommunstyrelsen och bostadsbolagen via representativa val är tillsatta att driva politik. Sedan kan man tycka vad man vill om att det finns politiskt tillsatta styrelser i bostadsbolagen. Men så är det i Sverige, Mehdi Oguzsoy. Det är svensk demokrati.

Anförande nr 31

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige! Först och främst vill jag gärna att vederbörande inte blandar ihop den bostadspolitiska debatt som pågår här med att prata om ett allmänt demokratiskt synsätt och huruvida Vänsterpartiet har detta eller inte. Jag har inte diskuterat det.

Det jag anförde i mitt tal var att om ni hade varit sjysta hade ni åtminstone frågat de människor som berörs av fastighetsförsäljningen. Ni borde ha frågat dem: Tycker ni att vi ska sälja era bostäder? Om de hade sagt ja hade jag accepterat detta på annat sätt, men jag hade fortfarande invänt mot att gemensamma egendomar reas ut av högeralliansen. Men ni gick inte till val på att de fastigheter som inte skulle ombildas i stället skulle säljas till privata aktörer. Ni sade inte det. Jag tycker att det är obehagligt att ni för människorna bakom ljuset.

Jag tycker att vi ska prata om bostäder och inte om huruvida du eller vi har en bra demokratisyn. Det är inte det debatten handlar om. Debatten handlar om försäljning av bostäder i dag i Stockholms stad, och inget annat.

Anförande nr 32

T o m a s R u d i n (s): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Ett av de stora bekymren med den utveckling på bostadsmarknaden som har uppkommit i och med att borgarna har börjat sälja ut allmännyttan till bostadsrätter är att stadens bostadsutveckling hamnar i otakt med både tiden, medborgarna och de boende i allmännyttan. Det stora problemet i bostadspolitiken är egentligen inte upplåtelseformerna, som man lätt kan få intrycket av när man hör på de borgerliga ledamöterna. Det stora problemet i Bostads-Stockholm är i stället bristen på bostäder. Egentligen borde vi lägga ned allt krut vi har på att försöka söka nya vägar för bostadsproduktion. När man då bygger nya bostäder borde vi försöka garantera det som upphöjs till mål här, nämligen att ha många olika upplåtelseformer. Men det är egentligen viktigare att folk har någonstans att bo i framtiden än att de har möjlighet att bo under en viss upplåtelseform.

Det är konstigt att de här argumenten kommer upp just i de här områdena. Det är de områden där vi har haft fungerande stadsdelar och där allmännyttan har gjort ett mycket bra jobb som fastighetsägare. Där har omvandlingen till bostadsrätter mötts med stor skepsis av de boende. Då svarar den borgerliga majoriteten med att lägenheterna ska säljas till privatvärdar. Mot de boendes vilja och alldeles uppenbart, enligt de flesta opinionsmätningar just nu, också mot allmänhetens vilja utsätter man allmännyttan för den här stressen.

Detta skapar en enorm oro både hos de boende och hos de bolag i allmännyttan som vi är satta att sköta. Bland personalen ägnas nu jättemycket energi åt frågan om ombildningen i stället för att man diskuterar kvalitet i boendet och i förvaltningen. Dessutom medger SLK i yttrandet att man genom den här bostadsaffären kommer att minska tillgången till bostäder i bostadsförmedlingen med 24 procent. Det innebär att alla de som står i kö för att få boende och som inte har egna tillgångar och möjlighet att köpa bostadsrätter på den öppna marknaden kommer att få en mindre

andel lägenheter förmedlade till sig via bostadsförmedlingen. Man försämrar alltså tillgången till bostäder genom de här besluten.

Jag har också synpunkter på sättet ni gör detta på. Det har ju dokumenterats här efter återremissen att man inte gör detta i dialog med hyresgästerna, att man struntar i oppositionen och kör på i den här ideologiska takten. Det bådär inte gott. Ni är i otakt med opinionen och ni är i otakt med de boende i de här områdena och tyvärr också i otakt med oppositionen i de stora helhetsfrågorna.

Anförande nr 33

Borgarrådet L a r s s o n (m): Tomas Rudin! I den bostadsutveckling som du säger att man ska ta ansvar för ingår väl ändå förvaltning av det befintliga beståndet. Det måste väl ändå ingå att man tar hand om de hyresrätter som vi har kvar inom stadens bestånd. De 100 000 hyresrätter som vi förvaltar måste vi ta ansvar för. Genom dagens beslut har vi möjlighet att med de ekonomiska muskler som en sådan här affär skapar också lägga lite mer krut på det vi har.

Sedan är det självklart att vi ska bidra till bostadsproduktionen, se till att det markanvisas för hyresrätter och så vidare. Men det handlar också om att ta hand om det vi har. Det är märkligt att man inte hävdar detta mer från oppositionens sida.

Det är intressant att se att bostadsrättsomvandlingen, som man kallar det för, är en del i denna problematik. I nästa replik ska jag nämna mer om det, herr ordförande.

Anförande nr 34

T o m a s R u d i n (s): Min poäng är just att ni utmanar de boende i de områden där förvaltningen fungerar bra med argument om att förvaltningen fungerar dåligt i andra områden. De här områdena, där ni har gjort den här hetsade utförsäljningen, är områden där det på det hela taget fungerar bra och där de boende är nöjda med sin förvaltare. Det är därför inte någon fråga om utveckling av allmännyttans förvaltning, utan en fråga om avveckling av allmännyttan som förvaltare.

Ni gör detta av ideologiska skäl. Om de mångfaldsargument som ni för fram vore gällande skulle allmännyttan i så fall snarare förvalta fastigheter i innerstaden för att uppnå mångfald. Jag kan gå med på att i vissa sammanhang diskutera omvandling av befintligt bestånd, men då ska det göras i syfte att förbättra förvaltningen och inte genom att, som i det här fallet, utmana väl fungerande områden där de boende är nöjda med allmännyttan som förvaltare.

Anförande nr 35

M a l t e S i g e m a l m (s): Ordförande, fullmäktige! Jag ser diskussionen i dag som ett fullföljande av de attacker som har gjorts tidigare under flera år mot allmännyttan. Om man tittar lite grann i backspegeln kommer vi alla ihåg det byggstopp som allmännyttan hade. Då fick man inte bygga lägenheter i Stockholm. Jag tycker att vi ska påminna om detta, som skedde under den moderata regimen vid det tillfället. När ni satt förra gången i majoritet sade ni att det var klart att Stockholms hem skulle säljas. Ni försökte, och hade långtgående planer på, att sälja hela

fastighetsbolaget Stockholmshem. Men ni hann inte riktigt fram, för sedan blev det val och ny majoritet.

Man pratar om en dominans i dag i områdena. Men man kan säga att den dominansen – om det är allmännyttan, bostadsrätter eller privata fastighetsägare – innebär att det hela i dag förskjuts med tanke på den nybyggnation som sker ute i områdena. Det som tidigare var ett område som var dominerat av allmännyttan kommer i framtiden kanske vara ett område som är dominerat av bostadsrätter. Det där glömmer vi ibland bort när vi diskuterar de här frågorna.

Det finns några frågor som jag tycker är värda att ta upp. Hur mycket resurser tänker de nya ägarna satsa i de områden som ni säger behöver så mycket resurser? Vilka garantier har vi från staden för att de också gör resursupprustningar? Och vilka garantier har vi för att det inte ska bli köp-sälj-system med de fastigheter som man i dag förvärvar? Man säljer, man köper, man säljer och man köper och man styckar de fastigheter som man i dag förvärvar. Så kan det bli. Det är precis så man har gjort med centrumfastigheterna. Jag litar inte på några garantier från den borgerliga majoriteten när det gäller att behålla någonting.

Anförande nr 36

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Låt mig uppehålla mig något vid ett par av oppositionens ständigt återkommande angrepp. Det här är en dålig affär, och den är nog, om man tänker efter lite, även olaglig.

Låt oss då börja med linjen att det är en dålig affär. Oppositionen ifrågasätter hur vi som tror på marknaden, för det gör vi förvisso, kan, som det heter, sälja till underpriser, sossarnas reservation i koncernstyrelsen, rea ut eller skänka bort egendom som det hette i förra debatten och nyss från Vänsterpartiet. Då måste nog vi som tror på marknaden klara ut att ni inte vill förstå att den här affären, till skillnad från till exempel bostadsrättsomvandling, bygger på att det har funnits flera möjliga köpare. Alltså har vi inte bara gjort marknadsvärderingar utan även dragit nytta av att en marknad utmärks av flera köpare och att efterfrågan, allt annat lika, leder till högre pris. Eftersom vi tror på marknaden tar vi marknadsmässigt betalt, det vill säga vi säljer till de bolag som tror mest på Stockholm och de aktuella stadsdelarna och därmed givit det bästa priserna eftersom vi – jag säger det igen – tror på marknaden. Det är alltså ingen dålig affär.

Låt oss sedan övergå till olaglig. Oppositionen säger att den här affären, återigen enligt reservationen i koncernstyrelsen, är mot gällande lagstiftning enligt domar som nyligen avkunnats gällande ren skatteplanering där syftet är att komma undan skatt. Det senare sagt som ett särskilt förtydligande. Om detta kan man säga, ordförande och fullmäktige, åtminstone två saker. De aktuella prövningarna enligt förvärvslagen är inte avgjorda, så vad som är lagligt och inte enligt förvärvslagen är inte möjligt att uttala sig tvärsäkert om, varken åt det ena eller andra hållet. För det andra blandar ni ihop förvärvslagen och skattereglerna. Är man emot bolag för skatteplanering blir det väldigt många bolag att vara emot, till exempel Stadshuset AB. För oss är det självklart att när staden gör affärer ska dessa inom gällande regelsystem minimera skatteeffekterna för staden och invånarna. Det är att verkligen

sätta invånarnas intressen i främsta rummet. Det är god ekonomisk hushållning. Det är ytterst affärsmässigt att göra det.

Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 37

A n n M a r i E n g e l (v): Låt oss börja med olagligheten, Rolf. Det handlar om sättet att bilda dotterbolag bara för att kunna komma undan beskattningen. Det kan strida mot förvärvslagen, och det kan komma att underkännas. Det ska prövas. Jag sade att även om det juridiskt är lagligt tycker jag att det är osnyggt. Jag tycker att det är oetiskt av staden att hantera försäljningar på det här viset bara för att komma undan skatt.

När det handlar om marknaden och priset är det inte så att bara för att det finns några olika köpare som bjuder ett pris så är detta det rätta priset. När vi säger att det är en dålig affär för stockholmarna är det dubbelt. Det finns en del som tyder på att det rent ekonomiskt är en dålig affär därför att priset är väldigt lågt. Dessutom är det en dålig affär att göra sig av med de här lägenheterna. Man gör sig av med möjligheten att lämna lägenheter till Bostadsförmedlingen, till försöks- och träningslägenheter och så vidare. Staden avhänder sig en del av bostadspolitiken. Det är inte så att priset är bra bara för att det finns flera olika köpare.

Anförande nr 38

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Jag noterade att Ann Mari Engel inte hävdade att det var olagligt, och därför angrep jag henne inte heller på den punkten. Hade hon hävdat det hade jag angripit henne – orsak och verkan. Det var tvärtom den här reservationen i koncernstyrelsen som jag citerade. På den här punkten var den betydligt mer långtgående än det Ann Mari Engel sade. Sedan kan man mera *by the way* notera att ni på den sidan har, när ni har styrt, ganska systematiskt själva använt bolag när ni till exempel har köpt in fastigheter. Det har funnits så många moraliska betänkligheter vid de tidpunkterna. Det här med användande av bolag vid transaktioner skulle jag nog säga är tämligen etablerat på marknaden. Skulle man alltför grovt avvika från detta gör man garanterat, Ann Mari Engel, dåliga affärer.

Anförande nr 39

T e r e s L i n d b e r g (s): Ja, du Rolf, om man äger något som innebär välplacerade pengar och säljer det utan att investera, det vill säga man stoppar pengarna i madrassen, skulle nog vilken ekonom som helst säga att det var en ganska dålig affär. Under dagen här kommer ni att avyttra ungefär 6 000 bostäder från stockholmarna till det ena eller andra användningsområdet. Det är stora kapital som flyttas. Det är stora kapital som privata fastighetsägare betalar till staden. Det är klart att det får konsekvenser på marknaden. Man klarade inte ens att sälja. Det hade inte bara att göra med att det var ett dåligt underhåll och krävde stora investeringar i Bredäng. Det handlade om att köparen inte hade tillräckligt med resurser för att göra hela den investering som behövdes. Man får väl säga att det är bra, för då kan ni inte

sälja fler fastigheter. Men förstå vad ni gör med marknaden! Det är verkligen inte ett bra marknadsekonomiskt agerande ni håller på med.

Anförande nr 40

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Jag förstår av Teres Lindbergs inlägg att jag måste återkomma till det här hur marknaden fungerar. Det var väldigt tydligt. Sedan fortsätter Teres Lindberg sin, om jag får kalla det så, madrassmetafor. Nyss hette det att vi säljer utan att investera. Tidigare i kväll hette det att vi inte har gjort annat än att frigöra resurser sedan valet. Om det kan man säga ett par olika saker. Den ena är att det förvisso har behövt frigöras rätt stora resurser till olika saker.

Vi har också gjort mycket annat. Vi har fattat en massa beslut om en rad investeringar i infrastruktur. Är det någon, förutom Teres Lindberg, i den här salen som tror att vi ska ha de här pengarna i madrassen. I så fall kanske vi ska titta lite grann på gällande och kommande investeringsprogram. Vi kommer garanterat, Teres Lindberg, inte att ha pengarna i madrassen.

Anförande nr 41

K e r s t i n W i c k m a n (mp): Jag tror att det är dags att påminna om hur allmännyttan en gång kom till. Det handlade inte bara om bostäder, utan det handlade också om andra kvaliteter i livet, det vill säga om hur det såg ut i hela området. Jag tycker att man nu avhänder sig möjligheten att skapa bra helheter. Vi håller på att förtäta Stockholm. Det finns ett oerhört stort behov av nya bostäder. Man kan inte betrakta bostaden som vilken vara som helst, som ni faktiskt gör i den här debatten. Boende är någonting för sig, och det har bostadsteoretiker konstaterat sedan länge.

De här får nu ett pris som kanske är bra eller dåligt. Det vet vi inte så mycket om. Vad är er garanti för att de inte kommer att sälja vidare, precis som vi upplevde med Boulton som vill bli av med sitt långsiktiga ansvarstagande? Skriver man in någonting i avtalen? Eller är det muntliga överenskommelser? Det skulle vara väldigt intressant att se hur det ser ut?

Anförande nr 42

Å s a R o m s o n (mp): Ordförande! I kvällens första försäljningsärende har majoriteten yttrat saker. Jag spinner vidare på det här som Zaida var inne på, det vill säga vilka motiven är till en sådan här försäljning. Det som sades och som delvis står i mina synpunkter är två saker. Man anser att det är oerhört viktigt att få in fler aktörer. Det verkar som om aktörsbristen bland privata hyresfastighetsägare i Stockholm är akut. Här måste man verkligen göra någonting. Här måste man hjälpa in några aktörer som man tycker är bra och se till att de får några fastigheter att köpa. De verkar ha väldigt svårt att komma i den här branschen annars. Det kan vara ett skäl.

Det finns inte jättemycket underlag för en sådan argumentation, måste jag säga, Joakim Larsson, även om du gjorde ett gott försök. Men skulle man titta på många

andra orter i Sverige tror jag att de flesta skulle se att vi i Stockholm har relativt många olika privata ägare av hyreshus och att vi har en marknad för sådana fastigheter i Stockholm. Det tror jag att de flesta som bor i Stockholm också har märkt. Man har någon gång, precis som Anders Broberg, varit med om att byta fastighetsägare i sin hyresrätt.

Jag tror att man tycker att det låter bättre med fler aktörer. Vi säger fler. Mångfald låter bra. Det är gulligt. Men i det här ärendet är det ett väldigt svagt argument. Det finns inte underbyggt att vi skulle behöva så många fler aktörer. En del av de här aktörerna ska ju dessutom vara långsiktiga. De ska ju redan vara kända, så per definition kan det inte vara helt nya aktörer.

Det andra argumentet är att det ska vara bättre aktörer, sådana som förvaltar fastigheterna bättre än de kommunala. Ett sätt att jämföra det är att säga att de kommunala alltid är dåliga. Det är en variant. Då är ju alla andra bättre. I så fall skulle alla privata alltid vara bättre. Men det konstiga här blir att i just de här områdena säger man att man är en jättedålig förvaltare, och därför ska vi sälja dem till någon som kan vara bättre i de här områdena. Vi ska dessutom göra det så att vi kan bli bättre kommunala aktörer i andra områden. Samtidigt hävdas att just de områden som går att sälja faktiskt tillhör de bättre i det kommunala beståndet. Argumentationen går inte ihop när det gäller varför man säljer dessa 4 200 lägenheterna. Man hade några köpare som var intresserade. Man hade dessutom hyresgäster som inte ville att deras lägenheter skulle säljas som bostadsrätter. Det verkar som om detta att det finns bättre aktörer är ett väldigt svagt argument.

Problemet för min del med det här ärendet är att man inte förklarar sin stora plan. Vad kommer nästa försäljningsärende när det gäller bostäder att handla om? Hur många försäljningar kommer vi att få se? Anders Broberg sade att det finns så oerhört många lägenheter kvar. Ja, men det är två år kvar av mandatperioden. Vi är bara halvvägs än så länge. Vi har ingen aning om hur många hyresrätter som ni ska sälja under den här mandatperioden, för det talar ni inte om. Ni låg väldigt lågt när det gäller att över huvud taget tala om att det stora problemet på bostadsmarknaden var att vi hade för få privata hyresaktörer. Jag vill fråga majoriteten: Vad blir nästa försäljning? Kan ni inte förklara detta tror jag att ni får ett svårt val i Stockholm.

Anförande nr 43

Borgarrådet L a r s s o n (m): Jag tycker att det är väldigt talande att ni som regel är emot allting i fråga om bostadspolitik. Här spelar det egentligen ingen roll om eller var man ska sälja en fastighet till en annan aktör. Det spelar ingen roll. Man är emot för man vill inte att kommunen ska avhända sig någon form av vetorätt, möjlighet att förändra området och så vidare. Det är någonting som man uppenbarligen inte har utnyttjat. Man har inte utnyttjat att det har funnits en förbättringspotential i samtliga områden.

Här tar vi in en annan aktör, och då undrar du vad det är som gör att de är så bra. Det är det vi har velat visa. Vi har tagit in aktörer som har visat att man är duktiga på fastighetsförvaltning och visat att man har nöjda hyresgäster. Det är just de som har fått det här erbjudandet. Det märkliga är att vi i den här debatten får en massa

argumentation om att hyresgästerna bestraffas för att deras bostadsrättsomvandlingar inte blev av. Det finns en massa intresseanmälningar från bostadsrättsföreningar i dessa områden. I ett område har man till och med tagit tillbaka bostadsrättsintresseanmälan av det enda skälet att man blev så nöjd med den hyresvärd som man blev erbjuden.

Anförande nr 44

Å s a R o m s o n (mp): Jag fick fortfarande inget svar på hur många lägenheter man tänker sälja med den här argumentationen. Det har naturligtvis betydelse för vår ståndpunkt i ärendet om det är så att man steg för steg kan tänka sig att sälja ut hela allmännyttan bara man hittar, som man tycker, seriösa, bra, privata hyresaktörer. Då har vi en annan diskussion. Då diskuterar vi verkligen vad vi behöver allmännyttan till, hur vi ska utveckla den, vad som är poängen med den och hur vi säkrar ett hyresinnehav i Stockholm som gör att vi har en arbetsmarknad som fungerar. Men de frågorna vill ni inte ta i.

Nu poppar det upp ett ärende, och sedan ligger det still ett tag. Och sedan plötsligt poppar det upp ett nytt ärende i styrelserna som oppositionen inte har en aning om och som man mörkar på det här sättet. Det blir en ohållbar argumentation. Jag tror att det vore skönt för alla i den här salen att få diskutera något annat än den här inhystningen av pengar. Det vore bra att någon gång få diskutera vad det är ni vill göra som blir bättre för hyresgästerna och kanske också någon gång låta de här bolagen jobba på att bli bra hyresförvaltare i stället för att vara en slitslångvara i den politiska debatten.

Anförande nr 45

L e i f R ö n n g r e n (s): Det som främst slår mig när jag lyssnar på den här debatten är hur snabbt fokus har flyttats från förra mandatperioden när vi var överens om ett kraftfullt bostadsbyggande med mångfald som mål, privata byggherrar och också hyresrätter och allmännyttans roll i detta, till att inte bygga i princip någonting. Senast i dag på Stockholms hem fick vi en redovisning som var mörk, kan man minst sagt beskriva den som. Inget av projekten kommer i gång under den planperiod som det var planerat. Det är ett riktigt stort bekymmer. Sedan nämnde Joakim Larsson inledningsvis vision 2030 och hur viktig den är. Då skulle jag också vilja fråga det som precis debatterades: Vilken är er ambitionsnivå?

Det är inte bara ni som har fått för er att det är bra att sälja ut allmännyttan, utan det gör man i samtliga grannkommuner också. Tittar man på den sammantagna effekten av detta är det inte få lägenheter som försvinner. Det är en väldigt stor andel av allmännyttan i hela vår region. Vilka konsekvenser får det i framtiden för arbetsmarknaden i det generationsskifte som vi står inför?

Sedan finns det några frågor som borgarrådet konsekvent väljer att inte svara på. En av dem hade vi uppe förra gången i debatten också. Det handlar om de idéer som de privata fastighetsägarna nu ska förverkliga. Vilka är de idéerna, Joakim Larsson? Kan du nämna en enda förbättring eller förslag till förändring som de nya ägarna kommer att genomföra i Högdalen och Rågsved?

Jag frågade förra gången om du hade varit ute i bostadsområdena. Det är inga eftersatta bostadsområden. Det är idyller. Det är oerhört fina bostadsområden med oerhört hög klass på närområdena. I Högdalen har Familjebostäder de senaste veckorna – jag antar att det är en tidsplan som har verkat en del – gjort i ordning rabatter i oerhört fina formationer med ljussättningar och annat. Jag har inte sett något liknande någonstans. Det är inte nedgångna fastigheter. Några av fastigheterna behöver stambytas, men i majoriteten är det redan gjort. Det är välskötta fastigheter, och vi vet att allmännyttan är den bästa, långsiktiga förvaltaren av dessa fastigheter. Det säger expertisen och forskningen.

I nöjd-kund-index får Stockholmshem alltid högst betyg eller näst högst betyg. Det finns ingen motsvarighet på den privata sidan. Vilka är motiven till de här utförsäljningarna? Ni säger att ni löser ett problem. Jag skulle vilja hävda att ni skapar avsevärt många fler problem om ni driver igenom det här. Det får konsekvenser för enskilda människor men också för staden i det stora hela när det gäller den gemensamma målsättningen att vi ska växa som stad och bli The Capital of Scandinavia. Till 2030 ska det vara flera hundratusen stockholmare fler. Var ska de bo någonstans om ni säljer de här fastigheterna? Vilken nivå tycker ni att allmännyttan ska ligga på? Hur många fler bostäder? Förra gången sade jag att jag hade hört rykten om 10 000 ytterligare. Stämmer det? Vilken är nivå? Vilken är ambitionen? Var är analysen?

Anförande nr 46

Borgarrådet L a r s s o n (m): Jag har sagt det tidigare, och jag säger det igen: Nej, majoriteten anser inte att allmännyttan ska försvinna. Vi anser inte att allmännyttan är någonting som man ska glömma bort och lägga i en påse någonstans och att man bara ska strunta i dem som bor där. Vi vill tvärtom att allmännyttan ska utvecklas. Vi vill att fler ska bli nöjda med sina allmännyttiga bostadsvårdar.

Det du säger om Stockholmshem stämmer. Staden har all anledning att vara stolt över Stockholmshem. Varför inte använda de goda exemplen till dem som kanske inte är lika nöjda? Jag tror att det måste vara utgångsläget för all fastighetsförvaltning att se till att hyresgästerna är så nöjda som det bara går i samtliga bolag.

I dagens ärende pratar vi om att vi från 105 000 lägenheter inom det kommunala beståndet landar på närmare 100 000. Staden är en väldigt stor aktör i detta. Jag tror att det finns lite mer att göra, men det är inte så att vi försöker få bort allmännyttan från spelplanen. Vi vill att allmännyttan ska slipas. Det är detta det är frågan om.

Anförande nr 47

L e i f R ö n n g r e n (s): Ordförande! Det är ett väldigt skarpt slipverktyg man använder om man slipa allmännyttan. Det ni gör är att nöta ned den totalt till grunden. Om vi har 90 000 allmännyttiga lägenheter – det är vad det handlar om om man räknar bort de kategoribostäder som vi har – och drar bort 30 000 som står under ombildning just nu och dessutom de ni säljer i Husby, Skatteskrapan och dessa 4 200 plus alla dem som säljs i kranskommuner är det en väldigt stor förändring som ni gör utan analys av vad det får för konsekvenser.

Jag noterar att Joakim Larsson ännu gång inte svarar på frågan: Kan du nämna en enda förbättring som man kommer att göra i Rågsved eller Högdalen som inte allmännyttan har gjort tidigare, som är ett outforskat område som ingen har tänkt på tidigare? Finns det något sådant exempel? Du pratar om en uppsjö, en idériakedom, för att komma till rätta med de problem som finns i de här områdena. Vilka problem finns i Högdalen eller i Rågsved? Vilka förslag till förbättringar kommer nu att genomföras när ni säljer detta?

Anförande nr 48

Björn Ljung (fp): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Du och jag sitter i ett av Sveriges bästa allra bostadsbolag, Leif Rönngren. Just nu ser planerna för byggandet inte så bra ut, men jag har precis inhämtat statistik från stadsbyggnadsnämndens senaste sammanträde, och den visar att just nu pågår ett rekordbyggande i Stockholms stad när det gäller bostäder. De 15 000 lägenheter som vi har satt upp som mål kommer vi att nå. Jag beklagar verkligen att man hittar alla möjliga nya överklagandeinstanser, bland annat Regeringsrätten. Länsstyrelse, regering och sedan Regeringsrätten. Det är rätt märkligt i Sverige. Det är ganska konstigt att ni säger att nu försvinner bostäderna. Vart tar bostäderna vägen? Rivs de? Eller vad är det frågan om? Bostäderna finns ju kvar. Det som är en ändring som vi tycker är bra och ett mål i sig är mångfald i boendet. Du nämnde det själv, Leif, mångfald, och det tror vi att vi uppnår med detta.

Anförande nr 49

Leif Rönngren (s): Ordförande, fullmäktige! Jag förstår att Björn Ljung måste gå till stadsbyggnadskontoret för att få statistiken över det framgångsrika arbetet framför allt från den förra mandatperioden med tanke på eftersläpningen. När vi satt på Stockholms shems styrelse i dag var bilden totalmörk. Vartenda projekt, Björn Ljung, som var planerat att sättas i gång har gått i stå. Det finns ett projekt med 30 lägenheter. Vi pratar om tusentals planerade byggstarter. Det här är det som jag pratade om inledningsvis pratade om, nämligen förskjutningen i politiken. Vi i denna sal var överens om att vi ska bygga blandat och får in fler entreprenörer och byggherrar för att lösa de problem som vi står inför i den här staden med vision 2030 som utgångspunkt. Och vad gör ni? Jo, på riksnivå ändrar ni spelreglerna så att man inte vill bygga hyresrätter längre. Ni bygger ingenting i allmännyttan och säljer ut de lägenheter som finns. Det ger inte fler lägenheter. Det är samma bostäder vi pratar om. Det är inget tillskott. Det är ett bekymmer.

Anförande nr 50

Teres Lindberg (s): Ordförande, fullmäktige! Jag skulle vilja börja med att tacka Rolf Könberg för att han pratar klarspråk. Han säger nämligen att man säljer för att investera i infrastruktur, och det är mycket intressant. Varför säger ni inte det då? Varför säger inte de ansvariga borgarråden att det är det pengarna ska gå till? Man pratar inte om infrastrukturinvesteringar med ett enda ord i ärendet, utan man säger att vi ska rusta upp närmiljöer och göra det fint för de boende i de här stadsdelarna. Men Rolf Könberg pratar klarspråk, och det är jag mycket tacksam för.

Det är klart att de här pengarna lär behövas, inte minst med den konjunkturedgång vi ser nu. Vi ser hur man nu går ut med acceptpriser på bostadsmarknaden för att budgivare uteblir från budgivningarna. Om vi jämför maj i år med maj förra året anmälades 10 000 färre jobb, och samtidigt har vi ett finansborgarråd som utlovar skattesänkningar. Det är klart att ni behöver stålar för att klara välfärden i den här staden, men jag tycker att det är mycket tragiskt att ni inte vågar tala klarspråk.

Bifall till den socialdemokratiska reservationen!

Anförande nr 51

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Det är ett bra försök av Teres Lindberg att hävda att jag säger någonting annat än borgarrådet. Det som föranleder mig att ta upp det här över huvud taget var den upprepade och, om jag får uttrycka mig så, inte så välgenomtänka madrassmetaforen, att vi gör än det ena än det andra och säljer utan planer på att investera. Det torde vara väl känt för Teres Lindberg, och för den delen för alla stockholmare, att vi har ett mycket offensivt och ambitiöst program för att bygga vidare i Stockholm, utveckla Stockholm, och det gäller inte minst infrastrukturen. Skillnaden är att när vi styr staden gör vi det för egna pengar i stället för lånade pengar som ni använder när ni styr den här staden. Det var det som var min poäng. Jag tackar Teres för att jag fick chans att klargöra den igen.

Anförande nr 52

T e r e s L i n d b e r g (s): Ja, du Rolf och den övriga majoriteten, jag tycker att det är oanständigt att ni undanhåller stadens högst beslutande församling, stadens fullmäktige, den information som vi lämpligen borde ha när vi fattar beslut.

Anförande nr 53

B j ö r n L j u n g (fp): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Ja, som sagt, stadens högsta beslutande församling är denna. Vi brukar ha en förmåga att ibland prata om vad vi vill fast ärendet och ämnet är ett helt annat. Jag ska försöka att återgå till det debatten egentligen handlar om.

Jag vill börja med Stockholmshem som är ett av Sveriges bästa bostadsbolag och kanske det bästa. Det förtjänar att upprepas många gånger. Och ändå är det så att vi har problem i vissa av våra områden. Det är problem som vi inte riktigt lyckas komma till rätta med. Ett sådant fall är Västra Smedshagen. Det beror inte på att det är fel på människorna som bor i Västra Smedshagen. Det beror inte på att det är Stockholmshem som är ägare av Västra Smedshagen. Det beror på något annat. Vi i Stockholmshem kommer inte riktigt fram till vad det är. Vi har inte lyckats lösa problemet.

Det här är en ödmjuk inställning för hyresgästernas och stockholmarnas bästa. Vi inser att vi inte har lyckats göra det bästa. Vad kan vi göra i stället? Detta är ett förslag som vi tror kan hjälpa. Vi tar ett omtag. Vi ökar mångfalden av hyresvärdar i den här delen av staden. Vi tror att mångfald är bra. Ni har själva sagt, speciellt socialdemokrater och miljöpartister, att mångfald är bra. Detta är ett exempel på det.

Lägenheter eller fastigheter försvinner inte när de byter ägare. De går inte upp i rök. De finns fortfarande kvar som försörjare av vision 2030. Det finns människor som bor i de här lägenheterna. Och jag lovar er att det kommer att fortsätta att vara människor som bor i de här lägenheterna. Marknaden skulle minsann inte ge sig in i ett sådant här förvärv om man avsåg att tömma husen på hyresgäster, för då får man inga intäkter. Det är ganska enkelt och logiskt.

Sedan vill jag ta ett exempel. Jag kan inte uttala mig om vad de här bostadsbolagen kommer att göra i de här områdena. Men jag vill ta ett exempel för att illustrera en sak. I dag var vi ute på en liten rundtur i Stockholms shems bestånd. Vi tittade på smalhusupprustning och lite nybyggnationer. Genast såg jag att det fanns möjligheter att bygga lägenheter på ett lite annorlunda sätt. Av en ombildad bostadsrättsförening i Björkhagen, Ronnebyvägen, lärde jag mig en sak. De bygger om den gamla tvättstugan till lägenheter, och garagen blir tvättstuga. Den gamla mjölkaffären, där till och med jag gick och handlade när jag var väldigt liten, byggs om till lägenheter. Varför gjorde inte vi det? Jag vet faktiskt inte.

Det här är exempel på att om fler tänker kommer också fler idéer fram. Därför tror jag att det här är ett bra ärende, en bra affär för hyresgästerna och en bra affär för stockholmarna.

Därför yrkar jag bifall till detta.

Anförande nr 54

C a t h a r i n a T a r r a s - W a h l b e r g (s): Jag blir lite förundrad, Björn Ljung. Du är ordförande i Stockholms hem, och du talar om att det finns problem som inte går att lösa. Då undrar jag om det kanske är ett ansvar för ledningen, som du tillhör, det vill säga att ni är en del av problemet. Du sade att det fanns problem i Smedshagen som inte gick att lösa, och därför måste man sälja ut där. Men vad är problemet? Det är klart att ni inte kan lösa det om ni inte vet vad som är problemet.

Anförande nr 55

B j ö r n L j u n g (fp): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Ja, jag tror att ett av problemen kan vara ledningen i bostadsbolagen. Jag tror faktiskt att det kan vara så. Jag säger det inte för att jag ska stå här och göra själv mål i dessa fotbolls-EM-tider. Precis som jag sade till de seriösa demonstranterna i december tror jag att vi här inne gemensamt inte har lyckats till fullo i dessa områden. Av det skälet, återigen, ser jag det här som ett väldigt bra beslut och ett bra ärende.

Anförande nr 56

A n n M a r i E n g e l (v): Ja, Björn, vi har, som har sagts tidigare, varit överens om att det finns problem att lösa i allmännyttan. Mångfald är bra, men det här ärendet tyder snarast på enfald. Det är väldig ideologisk enögdhet. Mångfald här handlar bara om ägandet. Vi tror att det handlar mer om brukandet och nyttjandet. Folk ska få vara med och bestämma om sitt boende och sitt område.

Jag har fortfarande inte fått klart för mig vad de här nya aktörerna ska göra. Vad står det i avtalet att de förbinder sig att göra som allmännyttan inte kan göra?

Det var någorlunda lugnande när du sade att avsikten inte är att tömma husen på hyresgäster för då får de inga intäkter. Vi har ju sett förr att det blir lönsammare om man tömmer och gör bostadsrätter i stället. Men vi hoppas att det inte är avsikten. Vad är det exakt som de här nya aktörerna ska göra som inte allmännyttan, med sina väldigt stora resurser kan göra? Vi har fortfarande inte fått svar på den frågan.

Anförande nr 57

B j ö r n L j u n g (fp): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag vill upplysa om att i slutet av 70-talet stiftades en lag som kallades för lex Backström. Den handlar om det du sade, det är inte tillåtet att tömma hus och sälja dem som bostadsrätter. Det trodde jag att du kände till. Om du inte visste det så vet du nu i alla fall.

Mångfald, Ann Mari Engel, är också mångfald i ägande. Det är mångfald i upplåtelseformer, och det är mångfald bland människor, svenskar och de som inte har svenskt ursprung. Det är mångfald. Mångfald för mig är någonting väldigt positivt i sig. Du kan säga att mångfald har ett egenvärde för oss. Ja, mångfald har ett egenvärde för mig. Jag tycker att mångfald är bra. *Diversity i beautiful* hade jag på en t-shirt när jag var ungdomspolitiker. Jag tycker att det är jättebra.

Anförande nr 58

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Det är jättekul att *diversity* kommer in i den här frågan, men jag tror inte riktigt på det. I synnerhet inte när vi får höra att du inte kan uttala dig om vad de nya ägarna kommer att göra i dessa områden. Samtidigt säger man att politiker har misskött bostadsbolagen och inte förstår problemen där. Hela det här ärendet går ut på att politiker ska ta sitt ansvar genom att avhända sig möjligheten att göra någonting angående problemen i dessa områden. Var finns logiken i detta?

Anförande nr 59

B j ö r n L j u n g (fp): Herr ordförande, fullmäktige och åhörare! Ja, Paul Lappalainen, jag säger att vi inte är så goda och så bra – och jag tror inte att någon är det – att man kan lösa allt och alla problem. Vi får ödmjukt konstatera att vi för vår del tror att mångfalden har ett värde i sig. Därför prövar vi nu att sälja detta till andra aktörer för att se om vi kan få hjälp och stöd i den bostadssociala utvecklingen i de här områdena. Vi tycker att det är bra. Om man kan få hjälp av andra ska man ta emot den. Det är skälet, och inget annat.

Anförande nr 60

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige! När Folkpartiets och högeralliansens försäljningsargument och motiv genomskådas och visar på stora brister går Folkpartiets företrädare till personangrepp. Folkpartiets företrädare upplyser mig på ett fräckt och raljerande sätt om hur den representativa demokratin fungerar i Sverige.

Ordförande, fullmäktige! Mot bakgrund av det som Folkpartiet företrädare sade till mig undrar jag om ni också känner till Folkpartiets krav för att fiska i grumliga vatten. Vad blir Folkpartiets nästa steg i den här församlingen? Ska alla människor som inte är av svensk härkomst gå Folkpartiets kurs för att som icke-svensk kunna sitta i diverse demokratiska församlingar i Sverige? Helst ska de naturligtvis tycka som Folkpartiet. Jag betackar mig för den demokratisyn som du har, Björn Ljung.

Anförande nr 61

F a t i m a N u r (fp): Håll dig till ämnet, Mehdi! Du vet mycket väl att vi företräder ett demokratiskt parti. Medborgarkurs är något helt annat. Det handlar inte det här ärendet om. Jag tycker att du ska ha respekt för människors olika politiska åsikter. Det finns människor som vill åstadkomma mångfald i Smedshagen eller Rinkeby. Håll dig till ämnet och dra inte alla över en kam! Det finns redan i dag redovisat vilket parti de tillhör som fiskar i grumliga vatten.

Anförande nr 62

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige! Det var Fatima Nors partikollega som på ett raljerande sätt angrep mig när jag diskuterade försäljningen av de här aktuella bostäderna och talade om hur representativ demokrati fungerade här. Ni har gjort er kända som ett kravparti som fiskar i grumligt vatten. Det är ett känt faktum. Jag undrar vad nästa steg blir. Ska alla medborgare som inte är av svensk härkomst gå i Folkpartiets kravkurs för att sitta i politiska församlingar i Sverige?

Anförande nr 63

E i e H e r l i t z (mp): Ordförande, fullmäktige! Jag tänkte bara använda några minuter till att vittna i egen sak. Jag har alltså bott både hos kommunala bolag och hos privata bolag. Jag kan berätta om en lägenhet som jag hyrde. Först var det en liten privat värd. Det missköttes väldigt mycket. Sedan såldes det till Svenska Bostäder. Det var väldigt intressant. De skulle rusta upp lägenheterna. Då gjorde man först i ordning en tom lägenhet till möteslokal där man hade diskussioner med alla hyresgästerna om hur den här upprustningen skulle gå till och hur folk ville ha det. På det sättet fick folk igenom sin vilja på många olika områden. Man höll på i flera veckor med de här diskussionerna. Sedan rustade man upp huset.

Jag tycker att det var väldigt tydligt här att ett kommunalägt bolag inte bara behöver tänka på vinst. Här kan man lägga in demokratiska aspekter, precis som Svenska Bostäder gjorde i mitt fall. Man kan också ta sociala hänsyn för att få en bättre sammansättning av invånare i en del av en stad och hjälpa folk som har taskigt ställt. Man kan ta hänsyn till stadsmiljön, vilket jag också tycker är väldigt viktigt. I den ombyggnad som jag beskrev var man väldigt noga med att försiktigt sanera gamla dörrar och sådana saker. Det blev väldigt snyggt när det var klart. Det fanns en tanke bakom det hela och en vilja att skapa någonting som var estetiskt tilltalande samtidigt som man också ville vara demokratisk gentemot de boende.

Vad hände sedan? Ja, sedan såldes huset ytterligare en gång, och då blev det en privat ägare. Då var det bara vinst som gällde. Lyxsanering brukar man kalla det för. Folk fick inte alls påverka hur lägenheterna skulle se ut.

Jag tycker att det är viktigt att vi har så mycket allmännytta som möjligt och att vi arbetar för att fördjupa demokratin inom den allmännytta vi har. Det är viktigare än att sälja ut delar av allmännyttan.

Anförande nr 64

Borgarrådet L a r s s o n (m): Ja, Eie Herlitz, det är väldigt trevligt att höra att du har haft den erfarenheten av en kommunal hyresvärd. Det är precis så som en hyresvärd ska agera. Man ska fråga hyresgästerna vad de önskar i samband med ett övertagande. Det är lika tråkigt att höra om de bistra erfarenheterna.

Jag konstaterar en enda sak, och det är att i den process som nu pågår med de här bolagen är det just detta som sker. De hyresvärdar som nu är aktuella är seriösa värdar som har ett gott renommé. De frågar just hyresgästerna hur de tycker att förvaltningen ska gå till på bästa möjliga sätt. Detta är någonting som alla vinner på. Jag känner mig mycket trygg med hyresgästernas väl i just de här affärerna. Det är roligt att du har fått uppleva detta från staden. Det finns, som sagt, både positiva och negativa erfarenheter. Vi måste ta hand om de positiva erfarenheterna och se till att alla bolag jobbar på samma sätt i detta.

Anförande nr 65

L e i f R ö n n g r e n (s): Ordförande, fullmäktige! Det har varit många turer om demokratin och representativ demokrati här. Jag tycker att den diskussion vi hade inför återremissen förtjänar att påminnas om igen. Vi är inte alls nöjda med det sätt som ni i majoriteten har skött den här processen på. Det har inte varit en öppen dialog och ett samtal ens mellan oss folkvalda, varken i bolagsstyrelserna eller i politiken vid sidan av bolagsstyrelserna. Vi har inte fått ta del av de underlag som ni har. När vi frågade på Stockholmsbets styrelsemöte sade borgarrådet Larsson att han inte heller hade fått ta del av de underlagen, som om det skulle vara en tröst. Jag tycker snarare att det visar på bristerna i den här processen.

En av de stora huvudinvändningar som vi har haft har varit att när vi frågade hur man hade kommit fram till de här fastigheterna svarade man att man hade suttit med ansvarigt borgarråd och de högsta tjänstemännen och plottat färgpluppar på en karta för att bestämma vad man skulle sälja och inte sälja. Det visar också att det inte finns någon större analys bakom försäljningarna av de här fastigheterna.

Jag och många med mig är väldigt oroade för hur det här kommer att påverka möjligheterna att ha en flexibel arbetsmarknad under de kommande åren. Vi vet vilka utmaningar vi står inför. Vi vet att man behöver ha en flexibilitet på bostadsmarknaden för att ha en fungerande arbetsmarknad. Vi kommer att få se stora inlåsnings effekter, inte bara i allmännyttan utan också i det övriga bostadsbeståndet. Frågan är: Kommer ni att ta ansvar för det? Det kommer inte att kännas kul och säga sedan: Vad var det jag sade? Vi hade rätt.

Den fråga som jag ställde och som jag gärna skulle vilja ha ett svar på är: Vilka åtgärder handlar det om? Din företrädare lovade mängder av saker utan att precisera dem närmare i Boulbeeaffären, och det har väl hon fått äta upp. Vilka löften har avgivits? Vilka konkreta åtgärder handlar det om? Jag har frågat efter ett exempel, men jag har inte fått det. Borgarrådet passar hela tiden. Han vill inte nämna en enda sak som har förbättrats eller som kommer att göras bättre än vad allmännyttan har gjort tidigare.

Det är ju den stora idérikedomen som de privata fastighetsägarna har som hela tiden har förts fram som det stora sakliga argumentet. Jag har varit i kontakt med flera. Jag vet att de också funderar över vilka stora idéer som kommer att genomföras. Det finns ingenting färdigt, och det visade också den enkät som man går ut med till hyresgästerna i de här områdena där man frågar vad de tycker att man ska göra. Det har i och för sig allmännyttan redan gjort.

Avslutningsvis vill jag säga att jag redan förra gången tyckte att är man seriös och menar att det ska vara en långsiktig förvaltning borde man fundera på hur man skulle kunna sälja inom allmännyttan för att lösa de svåra brister som finns i några utsatta bostadsområden. Det var inget skämt när jag tyckte att Stockholmshem skulle få det uppdraget. Då hade vi fått se ett långsiktigt ägande och en seriös upprustning och fått behålla de här hyreslägenheterna i staden. Vi hade kanske kunnat diskutera andra åtgärder för att få större mångfald och få in fler aktörer på Stockholmsmarknaden. Det här är helt fel väg att gå. Ni kommer att skapa ännu fler problem än ni påstår att ni löser med detta.

Anförande nr 66

Borgarrådet L a r s s o n (m): Nej, Leif Rönngren, vi kommer inte att skapa problem i några områden som inte går att lösa. Det kommer nämligen inte att skapas nya problem i dessa områden när vi får in nya aktörer. Syftet med hela affären är just att få in fler aktörer för att råda bot på problem som redan finns.

Nu har du återigen upprepat att det inte finns någonting som pekar på att andra aktörer kan lösa eventuella problem. Jo, det finns det. Andra aktörer kan gå in med sin erfarenhet och satsa på dessa områden där vi har väldigt stora kommunala bolag. Mindre aktörer har möjligheter att aktivt ta reda på vad hyresgästerna vill i dessa områden och vad man ska göra för att förbättra hela boendesituationen. Svenska Bostäder är en gigantisk hyresvärd. Det är en jättestor hyresvärd. Det är bra om man kan ta vara på de bostäder vi har kvar i beståndet inom Svenska Bostäder, men det gör ingenting om man avyttrar lite. Affären i dag handlar om 4 procent av det totala beståndet. Det är inte den domedag som du presenterar här. Det här är något positivt. Vi kan göra någonting tillsammans.

Sedan ser framför mig att vi naturligtvis också ska titta på de andra åtgärder som du efterlyser. Vi ska vara den bästa hyresvärden när vi är klara med det här.

Anförande nr 67

L e i f R ö n n g r e n (s): Ordförande, fullmäktige! Joakim Larsson svarar inte på frågan. Vilka lösningar ska fram för att lösa vilka problem? Det är inte Svenska

Bostäder som ni säljer i Rågsved eller Högdalen. Det är Familjebostäder och Stockholmshem. Du pratar om helt andra fastigheter. Visst finns det bekymmer, och det fastslog jag också i den här revisionsrapporten. Det finns ett eftersatt underhåll i delar av Svenska Bostäders bestånd. Men om man verkligen ska komma till rätta med det kan man undra varför ni säljer Stockholmshems kåkar. Varför säljer ni Familjebostäders kåkar i Högdalen? Det är frågan. Du har fortfarande inte presenterat vilka problem som finns i de här områdena. Jag har inte frågat än om du har varit där, och jag vet inte om det påverkar någonting. Du har bott där. Ja, då har du varit där.

Men frågan är vilka problem som du identifierade när du bodde där som du nu ska lösa genom att sälja till en annan fastighetsägare. Vilka problem är det? Du har fortfarande inte nämnt det. Hela ert resonemang bygger på det. Vilka problem är det, och vilka lösningar är det?

Anförande nr 68

B j ö r n L j u n g (fp): Herr ordförande, fullmäktige och åhörare, och kanske speciellt Mehdi Oguzsoy! Jag vet att mitt förra anförande tolkades på ett sätt som absolut inte var min avsikt. Det är väldigt lätt för mig att säga det, därför att varav hjärtat är fullt talar också munnen. Jag kan försäkra dig och andra om att jag i många valrörelser har stått på gator och torg och bokstavligt talat tagit emot slag och spott och spe när jag har försökt att försvara Folkpartiets generösa flyktingpolitik. Jag ville bara göra det klarläggande. Jag skulle ha bett presidiet om ursäkt innan jag gjorde det. Jag vill ha det sagt i alla fall.

Låt mig gå över till ämnet för dagen. Jag tycker att det är väldigt klädsamt av Leif Rönngren att erkänna att vi har problem i våra bostadsområden. Den bilden och den klarsyntheten saknas oftast i den här debatten. Den blir sällan så där riktigt nyanse-rad. Jag tycker att det är mycket bra.

Jag tyckte själv att det var en ganska kul idé att Stockholmshem kanske skulle köpa över en del av husen från andra kommunala bostadsbolag. Det är inte helt otänkbart. Å andra sidan har Stockholmshem under många år – och jag upprepar det igen – också under Leif Rönngrens tid som ordförande i Stockholmshem, haft i problem i exempelvis Västra Smedshagen. Det är problem som har bestått i otrygghet och osäkerhet i området. Det har varit ganska mycket inbrott, klotter och skadegörelse. I de här områdena får vi nu in ytterligare krafter som kan hjälpa till tillsammans med socialtjänst, polis, fältassistenter med mera i en rejäl samverkan för att förbättra de bostadssociala förhållandena och fortsätta att utveckla områdena. Det är därför vi också är övertygade om att den här mångfalden kommer att ge någonting positivt.

Någon säger att vi samlar på oss pengar. Ja, vi ser varje dag hur pengarna också behövs i den här staden med renoveringar och alla de bostäder som vi ska bygga. Numera är det allt svårare att göra det i områden som tidigare har haft rätt tung, miljöförstörande industri och så vidare. Därför behövs de här pengarna i bostadssektorn, och därför är det ytterligare ett argument för att genomföra den affären.

Bifall till förslaget!

Anförande nr 69

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige! Det som Björn Ljung tog upp i sitt förra anförande var en klar och tydlig uppläxning om hur representativ demokrati fungerar här. Var och en som satt här och lyssnade på hans attack mot mig kunde inte tolka det på annat sätt än att det luktade lite illa. Jag tycker att du ska be om ursäkt.

Anförande nr 70

L e i f R ö n n g r e n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag erkänner att det finns problem inom allmännyttan. Det har vi sagt många gånger. Vi har olika förslag på hur man ska lösa dem. I den här debatten har ni konsekvent tagit upp några väldigt uselt skötta fastigheter som intäkt för att sälja de här 4 200 lägenheterna, och de var över 5 000 från början. Vi har hört rykten om att det kanske handlar om över 10 000 ytterligare. Ni har pratat om fullmäktiges kollektiva misslyckande. Jag håller inte med om den beskrivningen. Vi har gjort massor av bra saker i de allmännyttiga bostadsföretagen.

Att det nu blir privata ägare i vissa delar kommer inte att lösa de problem som du beskrev med klotter, skadegörelse och otrygghet. Det är inte en lösning som kommer att fungera som någon generallösning, utan det krävs massor av andra saker. Vi har ställt frågan: Vilka problem är det som ni ska lösa med den här privatiseringen? Ni skjuter över målet helt om ni tror att man kan lösa problemen med klotter och skadegörelse genom att sälja några fastigheter. Det är en väldigt konstig analys.

Anförande nr 71

B j ö r n L j u n g (fp): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Tack, Leif, för att du är nyanserad i debatten. Det sade jag förra gången. Jag tycker att det är jättebra. Du pekar på ett exempel. Jag tog några exempel på bekymmer och problem, och du säger att man inte löser dem en generallösning. Nej, det är precis det jag menar också. Man gör inte det, utan det behövs många olika lösningar. Det här är en annan lösning som vi inte har använt oss av tidigare. Vi tror att det är *en* lösning som kan bidra till att det blir bättre i de här bostadsområdena.

Med andra bostadsbolag kan det också bli lättare och enklare att nå ledningen därför att de är mindre i sig. Jag tror att småskalighet också är bra. Men det kan man ha i olika organisationsformer i stora bolag också. Jag tror att det kan finnas någonting gott i detta. Det är därför jag står bakom det.

Anförande nr 72

A n n M a r i E n g e l (v): Jag har sagt flera gånger kväll, Björn, att jag tror att alla är delaktiga i att det finns ett dåligt underhåll. Vi har en gemensam underhållsskuld. Det gäller kanske inte en del av dem som berörs av det här ärendet men i hela allmännyttans bostadsbestånd. Frågan är hur man ska lösa det. Vi har föreslagit att man ska titta på hur man gör i Göteborg där man har delat upp det i mindre bolag och där man har gett hyresgästerna ett avgörande inflytande över området.

Jag blev lite förvånad när du sade att det här ärendet innebär att det kommer fler fältassistenter och poliser. Det står väl inte. Det står att det är en annan ägare. Det säger väl ingenting om att man ska lösa de här problemen som du nu skissar upp. Vi har fortfarande inte hört vilka konkreta åtgärder som de här nya ägarna ska vidta som inte allmännyttan skulle kunna göra.

Vi tror att man måste göra någonting när det gäller demokratin för att också få bukt med de här problemen med otrygghet, otrivsel och nedskräpning. Då handlar det om att låta hyresgästerna vara med på allvar och bestämma. Titta hur man har gjort i Göteborg!

Anförande nr 73

B j ö r n L j u n g (fp): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Nu började Ann Mari Engel också nyansera debatten lite grann, men halkade sedan i väg igen. Jag är själv uppvuxen i miljonprogrammet, som jag tidigare har sagt här i talarstolen. Jag vet vad jag pratar om när det gäller de här områdena. Jag har sett dem från början och hur man har byggt in problemen. Under 30–40 års tid har vi tyvärr inte lyckats lösa dem. Jag menar att vi tillsammans med andra – ni brukar också tycka att tillsammanslösningar är bra – kan komma en bit till på vägen att förbättra i de här områdena.

Nej, det blir inte fler poliser eller fler fältassistenter av det här, men jag menar att man samverkar flera tillsammans, det vill säga ytterligare en eller flera parter. Då blir det ytterligare en samverkan i dessa områden. Av det skälet anser jag att det här ärendet är bra och att det är bra att vi gör på detta sätt.

Anförande nr 74

F a t i m a N u r (fp): Fru ordförande, åhörare! Jag tänkte inte vara med i den här debatten, Mehdi, men man blir beklämd av att höra vissa saker. Det är bostadsombildning. Jag bor nära Smedshagen, och jag har bott i Rinkeby. Jag går dagligen igenom Smedshagen. Precis som övriga sade löser vi kanske inte alla problem med det här. Vi i Folkpartiet bryr oss om de här områdena på grund av vår historia. Vi är generösa, vi tror på individen och vi tror på de här områdena. Vi har inte övergett dem som ni gjorde under den förra mandatperioden. Det gäller de här områdena och Folkpartiets historia när det gäller rösträtt, jämlikhet och egenmakt över sitt eget liv. Jag hoppas verkligen att du förstår och inte tar upp något ämne som inte är uppe för diskussion.

Att ställa krav är att bry sig. Vi kommer att kunna ställa krav på dem som tar över de här områdena. Jag hoppas verkligen att vi håller oss till ämnet, och jag ska också försöka göra det. Jag tror på mångfald. Jag tror på ägandet. Jag tror att de här förorterna behöver se en annan ägare än Svenska Bostäder och Stockholmshem.

Anförande nr 75

L e i f R ö n n g r e n (s): Om jag bortser från de många känslor som kommer från talarstolen är det faktiskt så att under den förra mandatperioden lade vi in i budgeten att stadsdelsnämnderna skulle ha ett områdesansvar, det vill säga att de skulle lösa

problem utifrån en helhet och möjliggöra dialog, samtal och diskussion om problemställningarna och komma fram till lösningar. Det var ett förslag vi lade fram och drev igenom.

Ett annat var att vi i ägardirektiven till de allmännyttiga bostadsföretagen gav uppdraget att verka utifrån en helhet i området. Det fanns nämligen inte tidigare. Det stötte på patrull hela tiden när vi ville använda politiken som redskap till förbättring och förändring. Det är den väg vi är satta att förvalta och vidareutveckla. Nu lämnar ni ut det till den privata marknaden. Erfarenheterna – och det gäller inte bara Boulton och även annat – visar att det inte är en försäljning vi kommer att få se nu utan flera. Man kommer att stycka och sälja vidare i fortsättningen också. Det här är ett antagande, och jag hoppas att jag har fel, men tyvärr tror jag att det kommer att bli så. Titta på bara vad som hände med Rågsveds centrum innan de stora Boultonaffärerna trots alla löften!

Anförande nr 76

F a t i m a N u r (fp): Jag har egen erfarenhet av mångfald och olika ägare i de här områdena. Jag har haft hyreslägenhet och bostadsrätt. Nu äger jag, och jag hoppas att alla ska kunna göra den här resan. Vi kommer att bry oss om dem. De som tar över kommer verkligen att göra någonting i de här områdena.

Anförande nr 77

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige! För det första handlar inte det här ärendet om att omvandla. För det andra har inte den här stadens bostadspolitik bedrivits av höger eller vänster hela tiden, utan majoriteten har skiftat. Därmed ligger ansvaret för att det ser ut som det gör på båda.

Jag har full respekt för den politik som ni företräder och som ni försvarar. Men det hade varit klädsamt om människor som bor i de aktuella fastigheterna som är föremål för försäljning hade fått vara med och bestämma om de vill att deras lägenheter ska säljas till en privat värd eller inte. Det har de inte fått möjligt att vara. När man ombildar har man åtminstone en liten rätt att på en köpstämman säga att man inte vill köpa sin bostad, men i det här fallet har de inte tillfrågats. Dessutom har ni inte gått ut och sagt att ni ska sälja fastigheter som inte går att ombilda om ni kommer till makten.

Anförande nr 78

F a t i m a N u r (fp): Återigen: Mångfald är väldigt bra, och de här personerna kanske blir nöjda. De kan i alla fall inte bli sämre behandlade än vad de har varit under era år.

Anförande nr 79

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Vi fick höra talas om den spännande tanken om hyresgästernas egenmakt. Det här ärendet återremitterades såvitt jag förstår för att undersöka huruvida en dialog hade ägt rum med hyresgästerna. Såvitt jag förstår av

svaret har ingen dialog ägt rum med hyresgästerna. Är det Folkpartiets version av egenmakt?

Anförande nr 80

Å s a R o m s o n (mp): Det ställs ett antal frågor. Jag har ingen lust att upprepa dem egentligen, men i och med att vi får väldigt dåliga svar tänkte jag ändå upprepa några av dem. Kanske Joakim behöver något att fundera på.

Jag tycker att det är ett problem att man från majoriteten har underbyggt det här ärendet så dåligt med vilka ambitioner man egentligen har. Det är bland annat detta Hyresgästföreningen har satt fingret på väldigt tydligt: Var är er problemanalys? Det ligger väl ändå en sådan till grund för det ni vill lösa i de här områdena? Det står ju i ärendet att de här köparna har uttalat en ambition att bidra till utvecklingen av berörda områden.

Vi är ett antal oppositionspolitiker som tar seriöst på frågan här i fullmäktige när vi ska sälja så många lägenheter i en klump. Vi frågar: Vad är det för ambitioner? Men ni har inte nämnt ett enda exempel på en åtgärd som de ska göra.

Den felanalys som Björn Ljung kom med, att det var skadegörelse, inbrott och otrygghet i de här områdena, tyder från Miljöpartiets perspektiv snarare på att vi behöver en starkare boendemedverkan. Vi behöver en lokal samverkan med de boende. Då ska vi inte krossa detta genom att hålla på och byta och hatta med olika fastighetsvärdar. Det kommer inte att lösa den typen av problem som kanske mer är av en social karaktär.

Den andra frågan är vart pengarna från försäljningen ska gå. Det har vi hört en massa olika förslag på. I ärendet står det att pengarna faktiskt ska gå till upprustning bland annat i det här området, men så har det inte låtit i debatten. Där har man snarare låtit påskina att det ska handla om marksanering av dyra områden för att kunna bygga någonstans, som Björn Ljung har sagt. Är det detta som är meningen? Eller är det som Rolf Könberg antydde, att pengarna skulle gå i den allmänna potten till stora motorvägssatsningar? Det är ju en av majoritetens uttalade ambitioner.

Miljöpartiet tror också att det behövs stora satsningar och stora investeringar, inte bara i miljonprogramsområdena utan i flera av våra bostadsområden. Här har vi lagt fram budgetförslag på miljömiljarder riktade just mot den typen av områden. Vi har massor av förslag. Men detta har ni avslagit. Vi ville få en debatt om vad ni ville göra med de här pengarna, men den debatten vägrar ni ta.

Den tredje och sista frågan som vi inte får något svar på är hur många lägenheter ytterligare som ska säljas den här vägen under denna mandatperiod. Det här kan vara det första ärendet av flera. Ni säger att det här ju bara är 4 procent, så det gör väl inget om vi säljer. Nej – men vi får aldrig veta om er plan är att sälja ytterligare 10 000, 20 000 eller 30 000 lägenheter.

Ni har ingen klar strategi för hur ni ska hantera den här frågan. Känslan hos stockholmarna är att ni säljer för säljandets skull och att ni kommer att fortsätta sälja

så länge det finns köpare på marknaden. Det måste ni förklara, inte bara för oss i oppositionen, utan också för stockholmarna!

Anförande nr 81

Björn Ljung (fp): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Eftersom Åsa Romson nämnde mitt namn till och med två gånger blir jag väl tvungen att återigen upprepa den lilla analys jag gjorde härifrån gällande Västra Smedshagen. Det är på det sättet som jag beskrev för dig och för andra. Vi har problem där. Stockholmshem har haft problem sedan det byggdes med att få stabilitet och ett tryggt boende och att få området att fungera väl. Det är på det sättet.

Dessa problem finns även på alla möjliga andra håll. Vi har försökt med alla de åtgärder som Åsa Romson själv nämner. Det har inte varit brist på idéer – ändå har detta inte lyckats. Återigen: Då tror vi att mångfalden i sig, att fler aktörer kommer in, är bra. Därför yrkar jag bifall till detta förslag.

Anförande nr 82

Åsa Romson (mp): Ett av de förslag som vi har haft under många, många år, men som inte har utretts i grunden och inte ens testats seriöst i Stockholm i grunden, är kooperativa hyresrätter där man faktiskt ger ett lokalt inflytande för de boende. Det är någonting man skulle kunna testa och som vi tror ger ett betydligt bättre resultat än att sälja sådana områden där man år efter år inte kommer till rätta med otrygghetsproblem.

Nu tror jag i och för sig inte att de här områdena är utvalda just för att de är de mest otrygga områdena i Stockholm. Jag har förstås inte bott i alla områden, men jag har bott i ganska många områden i den här staden. Det är inte så ni har valt de här områdena, utan ni har valt en betydligt mer marknadsmässig analys för säljandet.

Anförande nr 83

Borgarrådet Larsson (m): Fru ordförande! Jag kan konstatera att debatten eventuellt börjar lida mot sitt slut. Det har kommit upp ett antal frågor, och jag kan bara konstatera att vi i majoriteten också har försökt svara på dessa frågor. Men det är inte alltid svaren faller i god jord, om jag uttrycker mig så. Det är inte säkert att ni uppskattar de svar vi kommer med och därmed tycker att ni har fått det svar ni önskar. Men okej – jag gör ett nytt försök.

Leif Rönngren efterlyste ett konkret exempel på vad man kan göra för klottersaneringen. Jag konstaterar att replikerna inte räcker till för att svara på en del av frågorna. Vad kan man göra för att det ska förbättras i ett område? Just inom detta område har en av aktörerna visat på hur man aktivt kunde hantera klotterproblematik i ett bestånd i Fisksätra. Man konstaterade att man med samverkan mellan skola, fritidsgårdar och annat kunde hantera en väldigt svår situation och komma i ett läge där klotterproblematiken faktiskt upphörde. Dessutom har man lyckats få en väldigt god relation till de ungdomar som bor i området.

Det var ett konkret exempel på en metod som vi kanske rentav ser kan smitta av sig till de kommunala aktörerna. Det hoppas i alla fall jag.

Dessutom har en fråga kommit gång på gång på gång: Är det av ideologiska skäl vi säljer? Ja, det må vara hänt. Jag trodde att ni satt här i salen av någon form av ideologiskt skäl. I annat fall tror jag att jag har missuppfattat hela den här salens funktion. Jag kom in 1991, och jag har för mig att det var av något slags ideologiskt skäl jag valde den här sidan och ni den andra. Men därom jag kan ha fel.

Vi är inte emot mångfald. Vi är inte emot att det kommer in fler aktörer i dessa områden som kan komma med idéer – till exempel från Fisksätra, Leif Rönngren – för hur man ska hantera just klotterproblematiken. Detta var ett exempel.

Nu kommer vi att se hur de företag som kommer in tillsammans med hyresgästerna kommer att fundera på hur de ska bevisa sin goda existens i dessa områden. Vi kommer säkert att få en rad goda exempel att kopiera. Det ser jag fram emot.

Jag kommer inte ihåg den exakta siffran just nu, men ungefär en och en halv miljard eller 1,3 miljarder går in i bolagen och kan användas till att förbättra de bestånd man har kvar. Jag ser fram emot att dessa pengar också ska användas till de delar av beståndet som faktiskt är eftersatta. Inte nödvändigtvis i det område som Leif Rönngren påpekar är ganska bra och där även jag har bott, vilket jag nämnde. Nej – det finns områden inom vårt bestånd som behöver upprustas, och det kan vi också använda en del av dessa pengar till. Det är bra att ha de ekonomiska musklerna efter alla år som vi inte har använt tillräckligt med pengar till att upprusta.

Tack för debatten, fru ordförande!

Anförande nr 84

T e r e s L i n d b e r g (s): Det är lite beklämmande att borgarrådet på en rad stora frågor som fullmäktige faktiskt ställer och efterlyser svar på svarar med att börja prata om klotter. Det var ju spännande.

De två centrala frågorna handlade om motivet och om vad ni ska göra med stålarna. På fråga ett, om motivet, säger du att det nog är ideologiskt. Då får vi konstatera att det är dumt att staden äger bostäder. Det är det man får läsa in i ditt svar.

När det gäller den andra frågan har du själv inte riktigt koll på pengarna, vilket är tragiskt eftersom det till och med står i ärendet. Vi andra har inte fått se de här anbuderna över huvud taget, även om vi har efterlyst dem. Jag kan upplysa borgarrådet om att det är 1 259 miljoner som kommer in.

Men det är tråkigt att ni inte själva riktigt vet vad pengarna ska användas till, för vi har haft bud på infrastruktur och lite allt möjligt här i salen samtidigt som ni i ärendet skriver någonting annat. Det känns alltså inte som om man blev så mycket klokare.

Anförande nr 85

Borgarrådet L a r s s o n (m): Teres Lindberg! Läs i protokollet så kanske du begriper vad jag sade. Tydligare än vad jag har försökt vara under debatten blir det inte, så läs och se om du inte kan begripa det nästa gång.

Anförande nr 86

L e i f R ö n n g r e n (s): Ordförande! Jag tycker att det är väldigt märkligt om det ska koka ned till att man säljer dessa fastigheter av klottersaneringsskäl. Det är det Joakim Larsson säger. Han sade också att det kanske inte är de områden som Leif Rönngren tar upp, för de är ganska så bra. Jag tycker att de är alldeles utmärkta! Det finns ingen större klotterproblematik – bland annat för att man har ett framgångsrikt arbete med att samordna resurser för att motverka klotter. Det påbörjade vi under den förra mandatperioden.

Sedan är bekymret att man har dragit ned på ambitionsnivån och att det saknas pengar att göra saker ute i våra områden just nu. Men det är en annan problematik, och jag måste hålla med om det Teres Lindberg tar upp, att det som kvarstår är det du sade i förbigående: Om det nu skulle vara av ideologiska skäl, så *fine*. Men det är ju just det vi har hävdat. Ni gör det här av dogmatiska skäl, eftersom ni tror eller tycker att allt blir bättre om det blir privat. Det blir det inte, kan jag säga. Det jag ser framför mig är att det blir tuffare tag gentemot de enskilda hyresgästerna där det eventuellt finns problem. Det är nämligen det enda sättet att komma åt detta på – hårda och tuffare regler och krav på hyresgäster. Högre hyror kanske också kommer upp; då drivs en del därifrån. Det sociala ansvaret kommer nog att bli eftersatt framöver med den här försäljningen. Det finns en uppenbar risk för det.

Anförande nr 87

Borgarrådet L a r s s o n (m): Leif Rönngren! Det är väl ändå så att jag svarade på det konkreta exempel som du tog upp. Det var inte jag som först tog upp frågan om klotter, utan det var du, och då ville jag just nämna det som exempel på när andra aktörer kan komma med nya idéer.

Din replik säger allt om er inställning i politiken. Ni är rädda för dessa aktörer! Är det någon som är dogmatisk i den här debatten så är det Socialdemokraterna. Varför i hela friden vill ni inte ha in en annan aktör? Jo, därför att ni säger att det riskerar att bli högre hyror. Det blir sämre. Ni kan inte se hur staden kan utöva makt i området. Ni lägger maktpolitiska synpunkter på detta. Ni säger å ena sidan att ni inte har något emot de här privata aktörerna. Det säger ni hela tiden. Å andra sidan säger ni att det kommer att bli mycket, mycket sämre. Det vet Leif Rönngren. Det vet han.

Tvärtom – det här vet du inte mycket om, Leif Rönngren. Du kommer att se en positiv förändring. Jag lovar dig det.

Anförande nr 88

A n n M a r i E n g e l (v): Joakim! Du hoppas att du har svarat på ett antal frågor. Tyvärr tycker vi inte det. Vi har till exempel frågat vilka fastigheter som står i

tur för försäljning. Vi har också frågat vilka åtgärder de nya ägarna kommer att vidta, vad det står i kontraktet, vad de ska göra och vilken långsiktighet de har.

Du har missförstått det här. Vi anklagar er inte för att ni har en ideologi, utan vi anklagar er för att ni inte erkänner att det är er ideologi som gör att ni säljer medan ni förklarar den i alla möjliga vackra ord om annat. Ni sätter på er ideologiska skyggglappar.

Jag sade att ni var enögt ideologiska. Ni ser inte verkligheten omkring er: om det är bra ekonomi, om det är bra för hyresgästerna, om det är bra för staden, utan er ideologi är att det är bra med privat ägande. Det respekterar vi, men erkänn det då! Det är ju det som är problemet.

Jag tycker också att det var intressant när du sade att vi av maktpolitiska skäl vill ha kvar det här i stadens ägo. Är det inte egendomligt att något som ägs av alla invånare i Stockholm är maktpolitik men om det ägs av ett privat bolag så är det inte det? Det vore intressant att höra en förklaring.

Anförande nr 89

Borgarrådet L a r s s o n (m): Ni från er sida efterlyste en maktpolitisk analys. Ni ville att vi skulle göra en maktpolitisk och socioekonomisk analys. Men det har vi faktiskt inte gjort, utan vår ideologiska uppfattning som ligger bakom politiken – det är därför vi sitter på olika sidor i den här salen, det är helt *allright*; så har jag uppfattat det och så tycker jag att det ska vara – är självklart att vi tror att det är bra med andra aktörer än kommunala. Vi tror att det är bra, och vi tror också att det gynnar hyresgästernas väl inom det kommunala beståndet.

Du tog upp stadens ekonomi. Detta är en bra affär för staden. Vi tror att det är bra för alla inblandade. Möjligen är det inte bra för er i slutändan när ni ser att det här blir någonting positivt för staden, för då kanske ni måste vända om och i backspeglens fundera på vad ni gjorde fel i området som vi nu har klarat av. Möjligen kan det bli den aspekten på det, men det återstår att se.

Det här ett beslut som alla är vinnare på. Det gäller således även nästa beslut som vi snart ska ta.

Anförande nr 90

Å s a R o m s o n (mp): Jag uppskattar att Joakim Larsson ändå försöker svara på en del frågor. Det hade kanske varit bra om han gjort det i debatten för några timmar sedan. Men det är också trevligt, precis som vi hörde från Vänsterpartiet, att han erkänner att det finns ideologi bakom det här, för det svarar ju på frågan om hur många nya lägenhetsförsäljningsärenden vi kommer att få under den här mandatperioden. Det är ett oändligt antal, så många ni orkar och hinner med – helt enkelt så många som det finns köpare till. Det är det som ideologin arbetar för. Det kan vara bra att få det tydliggjort så att vi vet hur vi ska förhålla oss till det.

För oss är det till exempel en väldigt stor skillnad på om man är inne på att försöka minska allmännyttan av politiska skäl därför att man tycker att allmännyttan per

definition alltid är för stor, hur stor eller liten den än är, eller om det handlar om att man faktiskt organisera bättre bruksenheter och liknande och försöker sätta de boende i fokus. Hade man satt de boende i fokus hade man kanske kunnat sälja en eller två fastigheter här och där, men jag är tacksam för att vi i det här ärendet svart på vitt fick klart för oss att detta är den första i raden av affärer som ni tänker fortsätta att genomföra under detta fullmäktige.

Anförande nr 91

Borgarrådet L a r s s o n (m): Åsa Romson! Jag har som sagt försökt svara på dessa frågor ett antal gånger under den här debatten – inte bara jag för övrigt. Vi är ju flera som har deltagit i den här debatten.

Det är bara att konstatera att allmännyttan kommer att finnas kvar med en alliansmajoritet även efter nästa val om vi får sitta kvar. Allmännyttan har en viktig roll. Vi ska vara bra hyresvärdar, men det är inte vettigt att vi har så stora bolag, och då hänvisar jag framför allt till det största bolaget. Det är inte vettigt att se en så stor aktör år efter år faktiskt ha problem med underhållet av sina fastigheter. Ska vi vara en bra värd är det bra att slimma. Det är bra att se till att vi får en bättre organisation kring vårt fastighetsförvaltande så att vi blir väldigt bra aktörer på en marknad med flera aktörer än kommunen.

Det är positivt, och det är väldigt bra för våra ytterområden att det kommer in fler aktörer.

Anförande nr 92

L e i f R ö n n g r e n (s): Jag vill bara avslutningsvis säga att som man bäddar får man ligga. Anledningen till att vi har den här debatten, Joakim Larsson, är det sätt som ni har fört den här processen framåt, det vill säga helt vid sidan av de ordinarie tillfällen då vi brukar diskutera sådant här. Vi har över huvud taget inte varit med och ställt upp kriterier för en eventuell försäljning. Vi har inte fått vara med och diskutera behovet av att kanske förändra i förvaltningen av bolagen så att de ska bli mer effektiva.

Ni har formulerat problem, och ni har formulerat en lösning. Ni har gjort det här helt vid sidan av. Det gör att vi har en frustrerad diskussion här i dag. Vi är beredda att diskutera hur vi ska organisera allmännyttan framöver, men då måste vi också veta hur spelreglerna för dessa diskussioner ser ut. Kommer det att fortsätta som det har varit?

Jag tror kanske att det kommer att göra det. I Stockholms hem har vi haft en diskussion om det här med demokratin och processen. Vi har fått komma in mycket tidigare nu. I dag senast fick vi en information under sekretess om kommande ärenden som handlar om sådant här, som jag naturligtvis inte kan prata om. Men det får väl vara priset.

Jag tror att det är väldigt allvarligt om man utifrån en ideologisk utgångspunkt att allt är bättre privat bestämmer sig för att sälja ut de allmännyttiga bostäderna. Det får nämligen sociala konsekvenser. Det enda jag kan se att allmännyttan *inte* har gjort är

att låta bli att ta socialt ansvar. Jag säger inte att det absolut måste finnas en direkt koppling mellan privat ägande och brist på socialt ansvar, men det finns en uppenbar risk.

Den diskussionen drog jag upp redan när vi diskuterade bostadsförmedlingsreglerna och jag gick in och tittade på kösituationen. Staden skärpte upp regelverket för att komma ut i de här bostadsområdena som har en stor social tyngd. Konsekvensen blev ganska omedelbart att det blev svårare att flytta till de här områdena. Och när det blir svårare att flytta dit blir det ännu svårare att flytta till de privata värdarna för de skärper också kraven ytterligare.

Som jag ser det är det detta man möjligtvis kan göra för att komma till rätta med vissa bekymmer som man kanske upplever finns bland dem som bor i de här husen. Men att flytta människor eller styra över det sociala ansvaret till marknaden är en politik som jag måste säga att jag är helt emot. Och det är det som kommer att hända.

Jag tror att allmännyttan skulle kunna bli mycket bättre om vi hade en öppen diskussion om syftet med allmännyttan, om varför vi har en allmännytta över huvud taget. Men då måste ni vara öppna med vad er ambitionsnivå är. Har ni gjort någon analys av vad som händer med bostadsmarknaden i det större perspektivet när kranskommunerna, Vaxholm undantaget som eventuellt tänker starta ett bolag, säljer sina allmännyttiga bostadsföretag? Inte av skälet att de är så väldigt stora, för de är förstås avsevärt mycket mindre än Stockholms bostadsföretag, utan just för att sälja ut och göra dem privata. Det är en jätteviktig fråga som handlar om många politiska sakområden. Den diskussionen tar vi nu när vi ska trycka på knappen, men det är inte precis höjden av demokrati. Det borde vara processen innan.

*§ 5 Försäljning av aktierna i Goldcup S 3736 AB, ett helägt bolag inom AB Svenska Bostäder-koncernen, till Einar Mattsson Byggnads AB
Minoritetsåterremiss från kommunfullmäktige den 26 maj 2008 (utl. 2008:119)*

Anförande nr 93

Borgarrådet L a r s s o n (m): Ordförande, fullmäktige! Jag ska försöka att inte återupprepa allt för mycket av den tidigare debatten. Det ska bli spännande att se hur det går.

En förutsättning för att bo och verka i Stockholm är att hela Stockholm är attraktivt att bo i. I dag när vi fattar beslut om Einar Mattssons köp av Svenska Bostäders 1 200 lägenheter i Hjulsta är det viktigt att man ser det i detta sammanhang. Svenska Bostäder har i storleksordningen 9 000 lägenheter i miljonprogrammen, och underhållsbehoven är som bekant stora i vissa delar. Den största delen av Svenska Bostäders bestånd ligger kring Järvafältet.

När dessa bostäder byggdes för 30 år sedan var de mycket moderna och attraktiva. I dag, 30 år senare, är de inte det längre. I delar har underhållet faktiskt uteblivit under dessa år, och det kräver mycket stora insatser från stadens sida.

Men det krävs inte bara finansiella muskler, utan det krävs också tid. För att kunna ta ett helhetsgrepp och faktiskt renovera fastigheter där sedvanligt underhåll har uteblivit måste man också ha tid. Svenska Bostäders styrelse har också aviserat att det vore mycket, mycket bra att få in mer resurser till dessa miljonprogram.

Av detta skäl kommer den här försäljningen i sitt rätta ljus. Dels frigörs en stor summa som bolagen kan använda, där man också från Svenska Bostäders sida sagt att man ska använda hela detta belopp till just stadsdelarna kring Järvafältet, dels får vi ytterligare en aktör på Järvafältet, vilket är bra eftersom det har varit en mycket, mycket stor kommunal dominans i detta område. Hjulstabornas nya hyresvärd Einar Mattsson har haft en rad olika idéer för hur man ska utveckla området. Man har engagerat sig i olika nätverk, till exempel Fastighetsägare i Järva, och man har också diskussioner med de bostadsrättsföreningar som nu finns i området. Syftet är att utveckla området. Jag tror att vi på sikt kommer att se Hjulsta utvecklas till något mycket positivt, och man kommer att förädla det som redan är positivt i området.

Svenska Bostäder kan nu fokusera på att förbättra det bestånd man har kvar i bolaget, och med detta, fru ordförande, ber jag att få yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut i denna del!

Anförande nr 94

M e h d i O g u z s o y (v): Vi får höra en massa märkliga och konstiga argument för varför man säljer. Liksom i föregående ärende, försäljning av bostäder, handlar även detta om försäljning av bostäder. Det sorgliga är att man väljer att sälja en hel stadsdel, och du sade i förra ärendet att ni säljer av ideologiska skäl. Varför kan ni inte tala om för mig och stockholmarna att ni säljer av ideologiska skäl och inte för att människor som bor där ska få en bättre hyresvärd än den värd de har i dag?

Anförande nr 95

Borgarrådet L a r s s o n (m): Jo, Mehdi, det är väldigt viktigt att vi får in en bättre hyresvärd i området – en mycket bra hyresvärd i området, skulle jag vilja säga. Det är en hyresvärd som är känd aktör på hyresmarknaden, och en aktör som är mycket omtyckt av sina hyresgäster.

Jag kan bara konstatera att ni är emot detta också av något skäl. Det kan vara ideologiska skäl. Hyresgästerna kommer absolut i första rummet i den här affären – självklart! Det är till och med så, vilket jag nämnde i det förra ärendet, att det finns en bostadsrättsförening som hade bildats i området som genast tog tillbaka sin intresseanmälan när de hörde att Einar Mattsson skulle bli den nya hyresvärden. Det tyckte de var mumma.

Anförande nr 96

T e r e s L i n d b e r g (s): Ordförande, fullmäktige! Om det förra ärendet visade på tvivelaktiga motiv så talar majoriteten i det här ärendet med kluven tunga. Jag tycker att det är mycket, mycket märkligt att man å ena sidan säger sig satsa på Järva och går vidare med ett, för övrigt från oss initierat, projekt som heter Järvalyftet men sedan väljer att avyttra hela beståndet i en stadsdel. Problemet här är att man får besvikna och lurade hyresgäster och även om Joakim alldeles nyss talade om att han har träffat en och annan som upplevde detta som mumma så har jag träffat en och annan ytterligare som definitivt inte upplevde det här förslaget som vi har på vårt bord som mumma, utan snarare tvärtom.

Det är det här som är problemet. Det blir direkt kontraproduktivt, för på vilket sätt kan man vara med och bidra till utvecklingen och satsa på ett område om man avyttrar allting? Man måste naturligtvis vara närvarande för att se till att något blir bättre. Men det är klart att det är enkelt att säga sig satsa när man säljer alltihop, för då är det någon annan som är ansvarig. Då kan man säga: Det där är inte vårt ansvar. Vi kan inte ta ansvar för utvecklingen i den där stadsdelen. Det är någon annan som har ansvar för det.

Då blir det ganska lätt att satsa. I det här fallet handlar det om så mycket som 1 200 lägenheter. Det är alltså inga småpotatisar vi pratar om. Anledningen till Järvalyftet handlade om något mycket större än ägandet. För vår del gick vi in i valrörelsen med att vi ville se en satsning på ytterstaden på totalt en miljard, och det var också med i vår första budgetreservation. Det vi ser här och det vi ser av Järvalyftet är en fis i rymden! Det ni har lyckats med är att faktiskt sjabbla bort ett mycket bra initiativ. Ni har fått människor som bor ute på Järva att bli förbannade så fort de hör ordet Järvalyftet, och jag tycker att det är oerhört beklämmande.

Men det är klart att en satsning måste ha med så mycket mer att göra. Samtidigt som ni säger er satsa skär ni ner på skolan och på den sociala välfärden. Skolor får stänga. Arbetsplatser försvinner från de centra som finns där. I kombination med denna nedskärning av den sociala välfärden blir Järvalyftet bara försämringar. Jag tycker att det är tråkigt när det blir försäljningar av en stor del av en stadsdel inom ramen för det område som hör till Järvalyftet.

Jag tycker att det är beklämmande, och jag yrkar bifall till den socialdemokratiska reservationen!

Anförande nr 97

Borgarrådet L a r s s o n (m): Teres Lindberg tar alla chanser att diskutera Järvalyftet. Det är förvisso bra, men jag tror att det kanske just i den här debatten vore bra om vi håller oss till det den handlar om, även om jag också skulle kunna argumentera om varför det för Järvalyftet som helhet är väldigt bra att få in den här aktören. Men låt oss ta debatten om Järvalyftet där den hör hemma och nu diskutera just den här konkreta affären.

Att Einar Mattsson som en stor aktör kommer till ett område där kommunen kommer att ha en mycket stor dominans i vilket fall som helst är något mycket positivt för Järvalyftet som helhet. Förhoppningsvis är det fler aktörer som är intresserade av detta område, eftersom vi behöver vara många för att ta hand om en del fastigheter som man inte har gjort tillräckligt med, varken från er sida eller från vår sida under tidigare år. Nu kan vi se en lösning på dessa problem, och det är något positivt.

Anförande nr 98

T e r e s L i n d b e r g (s): Ja du, ansvarigt borgarrådet både för bostäder och för Järvalyftet. I det här fallet har det mycket med varandra att göra. När ni säljer av 20 procent av alla lägenheter som det ansvariga bolaget för Järvalyftet har är det klart att det hänger ihop. En hel stadsdel: tjoff, tjoff borta – nu slapp vi ta ansvar där. Det är klart att frågorna hör ihop! Men här frånsäger du dig ansvaret för en hel stadsdel. Det tycker jag är mycket anmärkningsvärt, och att du dessutom säger att de inte har med varandra att göra - skäms på dig, Joakim Larsson!

Anförande nr 99

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige och stockholmare som orkar lyssna på den här försäljningsdebatten! Vi har alltid hävdat att högeralliansens försäljning är ideologiskt motiverad, ingenting annat. De argument som har framförts är bara nonsens.

Dessutom, som vi påpekade i föregående ärende, har vi i oppositionen förts bakom ljuset. Vi har inte beretts möjlighet att opponera oss mot den här försäljningen, utan allt har skett med hemlighetsmakeri tills beslutet ska klubbas i Svenska Bostäders styrelse där jag sitter som ersättare.

Dessutom är detta en ren och skär realisation. Man kan i dag inte bygga ett skjul för de pengar man får för en lägenhet som man säljer i Hjulsta. Joakim Larsson säger också att en del fastigheter var föremål för ombildning, men när man hörde att Einar Mattsson skulle bli ägare så drog man tillbaka. Jag vet inte. Jag har inte hört om att människor drar tillbaka ombildningsprocessen på grund av att det sker ett ägarbyte. Om det är så att människor är väldigt nöjda med att byta ägare och hyresvärd, varför inte folkomrösta om de vill bli sålda till en privat värd eller inte? Det hade varit klädsamt av er att tillmötesgå våra krav på att människor som bor i de aktuella

lägenheterna ska ha något att säga till om huruvida de vill att deras bostäder ska säljas till en privat värd eller inte.

Jag undrar också vilken storlek på allmännyttan Joakim Larsson anser rimlig för att vi ska kunna sköta den på ett snyggt sätt. Det skulle jag gärna vilja ha svar på. Därmed yrkar jag bifall till oppositionens reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 100

B j ö r n L j u n g (fp): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag vill bidra till att debatten inte ska bli så lång den här gången och säga att det här är också ett sätt att få en mycket duktig och seriös fastighetsägare och hyresvärd, som brukar tävla med Stockholms hem om att vara Sveriges bästa hyresvärd i nöjd-kundundersökningar, till Järvafältet.

Jag tror följaktligen att även det här ärendet är mycket bra för hyresgästerna, för stockholmarna och för hela satsningen på upprustning och förbättring av Järvafältet. Därmed yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 101

A n n M a r i E n g e l (v): Jag tycker att argumenten som återkommer är väldigt slingriga. Det är väldigt mycket att man tror att det här blir bra; man tror och man tror.

Innan man gör en så här stor affär vore det bra med någon sorts undersökning vad det kommer att leda till, till exempel. Det var vi även inne på i det förra ärendet. Vore det inte rimligt med ett lite bättre underlag än att *tro* att det här kommer att bli bra och att *tycka* att allmännyttan är för stor? Vi har fortfarande inte fått något besked om hur stor ni tycker att allmännyttan ska vara för att det ska vara rimligt.

Anförande nr 102

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Det här är spännande ärenden. Här är det i alla fall någonting som understryker det som aldrig diskuterats tidigare. Jag läser det som borgarrådet har skrivit: Området är i stort behov av upprustning. AB Svenska Bostäder har med sitt arbete inom ramen för Järvalyftet startat ett ambitiöst och välkommet arbete.

Detta kanske är en viss koppling till Järvalyftet

Det står också att man ska "lyfta boendemiljön, öka tryggheten och renovera husen – något som borde ha gjorts för flera år sedan. Detta är ett mycket omfattande projekt och om AB Svenska Bostäder ska göra allt själva kommer det att ta alltför lång tid. Det är mycket positivt att få in en aktör i Hjulsta som vill vara med och utveckla Stockholm. Vinsten som AB Svenska Bostäder gör på affären kommer att användas för upprustning av det bestånd som bolaget har kvar i Järva."

Där är kopplingen till Järvalyftet. Först missköter man underhållet. Sedan säljer man av en del av beståndet för att fixa till den misskötsel man stått för. Det är ett väldigt

intressant sätt att bedriva en politik, i stället för att kanske ta itu med de politiker som accepterat denna misskötsel. Det är ju fortfarande samma politiker som är ansvariga fram över, även om de har en ny påse pengar.

Det är också intressant det som har skrivits angående de åtaganden som, sägs det, köparen har gjort i området: Exempel på åtaganden från köparens sida enligt överlåtelseavtalet är att målet ska vara samma kundnöjdhet och kvalitet i Hjulsta som i övrigt. Man planerar att investera 500 miljoner kronor. Förutsättningar för att förädla byggnader runt t-banestationen ska utredas.

Ska utredas, skriver man. Man ska fundera. Man ska kanske investera. Dessa är åtaganden som vi förlitar oss på. Men jag litar mer på det som Björn Ljung sade tidigare, nämligen att vi inte har någon aning om vad som kommer att ske.

Anförande nr 103

Borgarrådet L a r s s o n (m): Det kan hända att Paul Lappalainen inte har en aning om vad Einar Mattsson kommer att åstadkomma i området, men man har från Einar Mattssons sida just i detta ärende berättat att man vill satsa omkring 500 miljoner under 15 år just för att lyfta området på det sätt som man beskriver. Det är konkret någonting man eftersträvar från bolagets sida. Vad har Miljöpartiet gjort i Svenska Bostäder för Hjulsta? Vad har Miljöpartiet satsat i Hjulsta på dessa fastigheter? Om du nu säger att det är osäkert om de kommer att klara av detta, då tycker jag att du, Paul Lappalainen, ska berätta vilka åtgärder Miljöpartiet har presenterat för Hjulsta som är så mycket bättre än det som nu denna privata aktör har sagt att de ska göra. Det tycker jag att du ska svara på!

Anförande nr 104

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Joakim! Du är den högste ansvarige i den här staden för Järvalyftet, för det här området och för bostäderna i de här bostadsbolagen. Kanske man borde börja med, gärna även från Miljöpartiets sida, att bli av med de politiker som missköter det uppdrag de har i olika bolagsstyrelser, som inte kan se till att investeringar görs i tid och som accepterar den här nedrustningen.

Min bild är att det inte är Miljöpartiet som har accepterat detta. Jag kan ha fel, men då ska man bli av med de politiker som har gjort det. Vad mer har du, Joakim Larsson, att komma med? Einar Mattssons löften är återigen en uppräkningslista av samma gamla. Vi har ett förtroende för dem. De har sagt si och så. De kanske kommer att göra dittan. Men det finns ingenting konkret i kontraktet.

§ 6 Försäljning av aktierna i AB Studentskrapan, helägt dotterbolag till AB Svenska Bostäder, till AP Fastigheter AB
Minoritetsåterremiss från kommunfullmäktige den 26 maj 2008 (utl. 2008:120)

Anförande nr 105

Borgarrådet L a r s s o n (m): Ordförande, fullmäktige! Vi sade redan innan valet 2006 att vi gärna ville sälja Skrapan. I dag har vi framför oss ett ärende som innebär att vi fattar beslut om detta. Staden har gjort stora investeringar i detta hus och gjutit liv i ett ganska trist kvarter. Hela kvarteret har utvecklats. Vi har sett hur vi har fått ett mycket levande kvarter, ett mycket levande hus, och nu tror vi att det är precis rätt tid att sälja.

Köparen är en mycket seriös och stor hyresvärd som hanterar hyresrätter för studenter i andra delar av landet, framför allt i Uppsala, och vi ser att köparen som har totalt 4 600 bostäder är en viktig och bra aktör att få in på denna marknad i Stockholm.

Det är just den mix av studentbostäder och kommersiella lokaler som Skrapan utgör som gör den så unik och speciell. Jag tycker att det är mycket bra att AP Fastigheter har visat på hur det här ska fortsätta vara något positivt för just studenterna. Staden kan också bidra till detta på så sätt att vi stärker det skydd som studentorganisationerna eftersträvat, nämligen att ändra i detaljplanen så att det tillfälliga boende som gällde tidigare nu gäller just studentbostäder.

Med köparens erfarenhet och goda rykte som hyresvärd känns det som att staden med mycket god marginal gör en god affär. Affären har även fått godkänt från studentorganisationerna. Alla är vinnare. Skrapan får en ny erfaren och seriös långsiktig ägare. Med kommunstyrelsens beslut som jag yrkar bifall till, tror jag, fru ordförande, att vi gör något riktigt bra för Stockholm och för våra studenter!

Anförande nr 106

T e r e s L i n d b e r g (s): När vi beslutade om att skapa Studentskrapan var det i syfte att skapa liv och lust på Södermalm. Det politiska projektet Studentskrapan är genomfört. Det är helt otroliga studentbostäder som finns där på Götgatan och Åsögatan. Totalt har Svenska Bostäder investerat 1,8 miljarder, och intäkten för staden blir nu 1,2 miljarder. Man behöver inte vara särskilt matematiskt begåvad för att inse att detta inte är en alldeles lysande affär. Utmaningen för Svenska Bostäder och för staden borde i stället ha varit att fokusera på att jobba upp fastigheten, att få ordning på de kommersiella lokalerna och att se till att jobba på så att man får en bra omsättning och bra intäkter.

I stället väljer man av rent politiska och ideologiska motiv att sälja, och försäljningen har i sin tur skett i det fördolda. På styrelsemötena i Svenska Bostäder har vi efterlyst information. Vi har bett om att få ta del av de olika anbud som har inkommit, och vi har bett att få information om varför man har valt en anbudsgivare framför andra, men inget av detta har delgetts styrelsen. Svaret vi fick från styrelsens ordförande var att styrelsen är oseriös och därför får ni ingen information.

Jag ska berätta någonting för fullmäktige: Är det någonting som är oseriöst så är det att sälja Studentskrapan just nu! Om man absolut vill sälja borde man rimligen avvakta tills man också har jobbat upp intäkterna så att man får bättre betalt för de fastigheter man äger och på det sättet hanterar stockholmarnas gemensamma på ett bra sätt.

Jag yrkar bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 107

A n n M a r i E n g e l (v): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! I det här ärendet står det: Genom Svenska Bostäders utveckling och lyft av fastigheten och kvarteret har en god grund lagts för fortsatt utveckling.

Men så lät det verkligen inte när vi i förra majoriteten bestämde att bygga om den övergivna Skatteskrapan till studentbostäder. Det fanns en hel del brister i hanteringen då, det tycker jag absolut, men resultatet blev väldigt bra, och argumenten för att sälja är återigen väldigt klena eftersom ni inte vill säga rent ut vad det handlar om. Det står att Svenska Bostäder ska renodla sin verksamhet. Det är den här renodlingen vi numera känner igen som ett kalhygge. Varför inte studentbostäder skulle ingå i Svenska Bostäders verksamhet kan man inte förstå.

Även om AP Fastigheter är en seriös värd är det väldigt stor skillnad mellan ett allmännyttigt bolag som värd och ett privat bolag med vinstmaximering som uppdrag. Det har inte allmännyttan ännu. Låt oss hoppas att vi inte låter dem få det heller.

Hyrorna för studenterna är inte låga, men de sattes med ett tak för att möjliggöra för studenter att bo där. Detta räknades in i kalkylen. Ändå blev inte detta en förlustaffär. Det spådde ni då. Kanske är det för att bli sannspådda om det som ni nu gör allt för att göra en riktigt dålig affär? Det är svårt att tolka det på något annat sätt. Vi har, som vi hörde, inte fått någon insyn i den här processen, och vi vet inte vilka anbud som fanns. Vi kan bara se att man nu förlorar 600 miljoner kronor i skattepengar på att sälja just nu.

När Joakim säger att alla är vinnare undrar jag vilka han menar. Det är inte sant att studenterna är nöjda. Det fanns ett starkt intresse från studenterna att deras egen organisation skulle få köpa, och om ni nu ska sälja undrar jag varför ni inte låter dem köpa. Det har vi inte fått någon som helst information om. Det är en fråga som vi gärna vill ha svar på.

I övrigt yrkar jag bifall på den gemensamma reservationen från oppositionen.

Anförande nr 108

Å s a R o m s o n (mp): Fru ordförande! När man får upp det tredje försäljningsärendet av bostäder under den här kvällen börjar man bli lite smått matt, och jag måste säga att det här ärendet tangerar något slags gräns för hur dålig politik får vi bedriva under ideologins baner och med uttalanden om att vi sitter här på väljarnas mandat och sådant. Självklart respekterar jag att partier vill genomföra det de lovar

under valrörelsen, oavsett hur korkade saker man lovar. Men sättet att genomföra det på blir makabert när man tittar på det här fallet. Precis som Ann Mari Engel är jag villig att erkänna att jag inte var överförtjust över sättet, snabbheten och formerna som man genomförde själva övertagandet av den här fastigheten på. Själva ambitionen att få det här till en bra studentmiljö, att utnyttja den här centrala platsen till något som skapar ännu mer liv och stimulans på Södermalm tror jag dock att vi kan se att vi gemensamt har lyckats ganska bra med – Svenska Bostäder som bolag och vi politiker från Stockholm.

Det är alltså bra att vi är överens om det nu, för det var inte särskilt klart vid det tillfället. Om detaljplanen nu är antagen eller inte kan väl de som sitter i stadsdelsnämnden säga, men det är en bra lösning att där väga in att man faktiskt ska ha studentbostäder. Det kanske till och med är en sådan lösning som vi borde överväga på andra områden i detaljplanen för Stockholm, för man blir ju lite orolig över att renodlingen av Svenska Bostäder ska leda till att ytterligare studentbostäder som de har per definition ska säljas. Det har ni inte specifikt lovat, så jag känner mig lite, lite tryggare med det, men Svenska Bostäder är faktiskt en ganska stor studentbostadshyresvärd i Stockholm. Är det så att den sittande majoriteten av princip är emot att Svenska Bostäder har studentbostäder och vill sälja dem tycker jag att ni ska säga det rent ut.

Jag är precis som Ann Mari Engel också frågande till hur anbuden såg ut mot bakgrund av att studentorganisationernas eget bolag var intresserade av att köpa. Är det något vi ska titta på när det gäller att garantera studenterna inte bara en fysisk bostad utan också en rimlig möjlighet att bo där, det vill säga färre än som det var på Lappkärrsberget, tre fyra i varje rum på 16 kvadratmeter, måste vi också värna om att hålla nere hyrorna. Detta är en komplex bild där rikspolitiken spelar en stor roll, och därför tror jag att det är viktigt att ta in en spelare som inte har de höga avkastningskrav som AP Fastigheter faktiskt har. Det borde finnas med i den bedömning man gör av underlagen.

Med det vill jag yrka bifall till den gemensamma reservationen från oppositionen.

Anförande nr 109

R o l f K ö n b e r g (m): Oppositionen skriver att det här ärendet ekonomiskt sett är en mycket dålig affär för staden. Det påståendet kvalar utan konkurrens in som årets understatement, och priset kan delas ut här och nu, mina vänner. I själva verket är Skrapan en av de allra sämsta och allra dummaste affärer som den här staden någonsin har gjort. Den skadan görs dock inte på något sätt här i dag, utan den gjordes tidigt på hösten 2003. Det var då den förra majoriteten förälskade sig i tanken på att bygga monument över sin egen förträfflighet till vilket pris som helst – till priset av norra Europas dyraste studentbostäder och till priset av stora risker för Svenska Bostäders övriga bostadshyresgäster. Mina kompisar på Hyresgästföreningen på Södermalm har sedan 2003 påtalat dessa risker för kostnadsövertäring från Skrapanprojektet till Svenska Bostäders hyresgästkollektiv. De har haft helt rätt hela tiden, och i min värld ger hela den här affären ett närmast övertydligt skäl för kommunala bostadsbolag att inte äga och framför allt inte köpa en massa nya kommersiella fastigheter.

Fastigheten ska alltså säljas så fort som möjligt. Men då kommer oppositionen på det perfekta skälet emot, eftersom deras självbild inte tål att man medger vilken usel affär man faktiskt gjorde. Skälet är att det är fel tidpunkt. Det vill säga, staden kan få bättre betalt om vi väntar lite. Det går givetvis inte att säga säkert att det är fel, men vad som däremot kan sägas säkert är att staden aldrig fullt ut kommer att få tillbaka vad ni betalade plus vad ni tvingades satsa för att utveckla den tomma kåk med stora miljörisker som ni förälskade er i 2003.

Ordförande, fullmäktige! Låt oss nu sätta punkt, sätta parentes, använda svenskans alla verktyg för interpunktion för att befria staden från det här vansinnesköpet. Det ligger inte minst i oppositionens eget intresse att stockholmarna tillåts glömma vilken usel affär det här var.

Återigen: Att vi i dag behöver fatta det här beslutet beror helt och hållet på en serie beslut under hösten 2003 som aldrig borde ha fattats. Jag yrkar med emfas bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 110

Å s a R o m s o n (mp): Jag förstår att det är svårt för en politiker som Rolf Könberg att acceptera att den politik man bedriver i dag delvis baserar sig på beslut som är tagna tidigare. Man skulle helst vilja säga att de besluten aldrig borde ha fattats. Den diskussionen kan vi föra i väldigt många ärenden.

Men Rolf, det är ni som sitter i majoritet nu. Ni måste ta ansvar för era handlingar, och då vill jag bara få en liten precisering, för jag uppfattade ditt anförande som att du på fullaste allvar menar att vi ekonomiskt sett gör en bättre affär om vi säljer den här fastigheten i dag än om vi säljer senare.

Av det tresidiga dokument jag som fullmäktigeledamot har fått i mina händer för att fatta beslut om denna affär – som du redan talat om som en stor skandal och sådana saker – tycker jag inte att det riktigt tydligt framgår att vi inte begår en dumdristighet även i dag, detta oaktat vilka dumdristigheter du anser att man gjorde under tidigare mandatperioder.

Jag tycker faktiskt att vi i fullmäktige har det ansvaret att vi ska syna sådana här affärer även om vi anser att underlagen var dåliga sedan tidigare. Jag tror att vi kan påminna oss om ganska många förutsättningar, inte minst i bostadsförsäljningshänseende, där den majoritet som kommer faktiskt måste laga efter läge. Det ni säljer nu kan vi aldrig göra bättre för hyresgästerna senare.

Anförande nr 111

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige och Åsa Romson! Jag tyckte bestämt att någon med en röst som liknade min alldeles nyss sade att det givetvis inte säkert går att säga att det ni säger är fel. Det innebär att jag inte säger att det är självklart att priset skulle utvecklas varken åt det ena eller andra hållet i framtiden.

Däremot framgår det väldigt tydligt av föredragande borgarrådens synpunkter att den utveckling som nu har skett har lagt en god grund för fortsatt utveckling. Det är ett

bra tillfälle att lämna över till en ny aktör som kan fortsätta att utveckla Skrapan. Och det är väl fullständigt självklart att vi har tagit ansvar genom att göra det färdigt och säljbart till någon som kan ta över och är beredd att fortsätta det här arbetet – så är det.

Men vad jag också sade nyss är att i den andra vågskålen ligger stora risker för Svenska Bostäders hyresgäster om vi skulle fortsätta att äga de här grejorna. Alltså är det också ett skäl för att sälja så fort det är lämpligt och möjligt, och man kan notera, med hänsyn till hur fastighetsmarknaden nu utvecklas, att det inte lär bli bättre nästa år eller ännu på ett antal år. Ska man göra det här nu är det alltså bättre än att göra det sedan och det av hur många skäl som helst.

Anförande nr 112

A n n M a r i E n g e l (v): Rolf! Logiken är alltså att vad du kallar ett vansinnesköp ska kompenseras med en vansinnesförsäljning just nu. Motivet verkar mest vara ren hämnd. Riskerna blev ju inte så som man aviserade. Affären gick inte med stor förlust – förrän nu. Nu går det verkligen med förlust i och med att man förlorar 600 miljoner om man säljer fastigheten. Det var ett tomt kontorshus, det blev fina studentlägenheter. Hyresgästföreningen på Södermalm har kanske uttryckt oro över det här. Men de har inte konstaterat att det har hamnat på deras hyror. Nu har de däremot väldigt stor anledning till oro när de fått en regering som vill släppa hyrorna fria.

Anförande nr 113

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Jag är inte här i kväll bara beredd att dela ut priset för årets understatement utan även för årets strutsmentalitet. Den visades just av Ann Mari Engel som på fullt allvar – rätta mig om jag har fel, Ann Mari Engel – hävdar att det är först nu fastigheten börjar gå med förlust.

Men sanningen är ju den, Ann Mari Engel, att den har gått med förlust från dag ett! Det var en usel affär när den köptes in. Det var en usel affär när den utvecklades vidare, och vad vi försöker göra nu är att begränsa förlusterna. Låt oss kalla en spade för en spade: Den här fastigheten har från samma ögonblick den landade i den kommunala kroppen varit en galopperande förlustaffär, och den har redan kostat hyresgäster i Svenska Bostäder pengar under ert ansvar och er mandatperiod.

Det jag blir så otroligt irriterad på är att ni med er högstämda retorik i dag inte är ett dugg ödmjuka inför vilken katastrofusel affär det här har varit för stockholmarna, oavsett vem som säljer det. Nu säljer vi det. Vi sade det före valet: Vi säljer det så snabbt och bra och tydligt som möjligt till en långsiktig aktör. Vad mer begär ni? Lite ödmjukhet, tack!

Anförande nr 114

T e r e s L i n d b e r g (s): Det är väl ingen här som har hävdats att köpet av den forna Skatteskrapan var en ekonomiskt lysande affär. Men låt oss inte förenkla saker och ting. För det första var köpet och omdaningen av Skatteskrapan till Studentskrapan förknippat med en politisk vision om att göra någonting, om att utveckla

Södermalm. Men det vi ser nu är ju inget annat än att man faktiskt med öppna ögon gör sig av med samma fastighet till ett pris som skulle kunna vara mycket bättre om man försökte jobba upp fastigheten och ägnade det lite tid. Med lite mer tid skulle man kunna få en köpare, mycket möjligt samma köpare som jag för övrigt inte har något emot, som vet att man inte köper grisen i säcken, där man kan se på intäkter och på möjliga kalkyler vad man kan plocka ut. Men detta struntar ni fullständigt i, och det handlar bara om att ni faktiskt inte har några visioner eller någon vilja för Stockholms framtid utan säljer till vilket pris som helst.

Anförande nr 115

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Jag uppskattar att Teres Lindberg som första oppositionsföreträdare i den här debatten visar en aning ödmjukhet genom att medge att det här inte var någon lysande affär, och då är vi inne på det där med årets understatement igen. Så det var väl jättebra.

Problemet att man nog får skilja lite på fastigheten in i stadens böcker och vad som har skett under den tid som staden har utvecklat fastigheten. Jag har ingen anledning att tro att den utveckling som har bedrivits av fastigheten skulle vara fel eller olönsam. Grundproblemet var att den köptes in alldeles för dyrt och att man har tvingats göra en massa saker för att över huvud taget kunna få fastigheten dit där den är i dag.

Som inbiten kommunalpolitiker är det klart att även om de här besluten helst, vilket jag tror att alla i den här salen är medvetna om, av mig hade önskats ogjorda, så får man ju ibland, och det vet även Teres Lindberg, leva med konsekvenserna av tidigare beslut. Nu begränsar vi skadeverkningarna, och jag ville vara tydlig med den huvudsakliga skadeverkningen: att den här fastigheten kom in i staden på ett extremt olönsamt sätt. Sedan har vi kunnat göra vissa saker för att begränsa förlusten.

Anförande nr 116

B i r g i t M a r k l u n d B e i j e r (s): Stockholm är en kunskapsstad och utbildningsstad. Totalt i länet finns det 80 000 studenter. Bara Stockholms universitet har 50 000. Vi har många internationella studenter på olika nivåer. Således borde bostadsförsörjningen för studenter vara en angelägenhet för Stockholms stad.

Stiftelsen Studentbostäder har ca 8 000 rum, Svenska Bostäder ca 1 500. Detta är bara en bråkdel av behovet. En nyligen genomförd undersökning som genomfördes av SCB visar att boendet är en faktor som prioriteras och att det framför allt är möjligheten att som student få tag i bostad till en rimlig kostnad och möjligheterna att som student få tag på en bostad där man själv vill bo som får väldigt låga betyg. Det måste man ha i minnet när man diskuterar den här frågan. Däremot får utbildningsmiljö med mera och bibliotek väldigt höga betyg.

Karlstads kommun kan garantera nyinflyttade studenter bostad, Kristianstad likaså. Umeå är på väg att ge bostadsgaranti. Ni skrattar, men det är ingen idé att flytta till annan ort. Det kan till och med vara en personlighetsutveckling, men du ska inte tvingas att flytta för att du inte har någonstans att bo.

Studentskrapan på Södermalm var ett sätt att visa att Stockholms stad bryr sig om studenterna. Nu säljer man fastigheten till ett underpris och med en förlust. Studentskrapan är ett väldigt åtråvärt boende, och det är väldigt sorgligt att den nu säljs till AP Fastigheter, även om det är en seriös fastighetsägare. Men det finns också risk att hyrorna kommer att gå upp längre fram, beroende på hur bostadspriserna utvecklas med marknadshyror.

Bifall till vår reservation!

*§ 7 Skolplan för Stockholms stad**Minoritetsåterremiss från kommunfullmäktige den 9 juni 2008 (utl. 2008:121)*

Anförande nr 117

Borgarrådet E d h o l m (fp): Ordförande, fullmäktige! Stockholm ska ha en skola i världsklass, en skola där varje elev ständigt möts av nya utmaningar men också får det stöd och hjälp som krävs för att man ska kunna nå sina drömmars mål. En skola där kunskap, bildning och lusten att lära står i centrum. En skola där elever och lärare kan känna den trygghet och studiero som faktiskt krävs för att man ska kunna lyckas.

Sverige har en stark bildningstradition. Det finns utan tvekan ett starkt samband mellan ekonomisk utveckling å ena sidan och en satsning på utbildning å den andra sidan. Vi ska i kväll debattera den skolplan som utgör grunden för arbetet med att skapa en skola i världsklass. Stockholm ska i framtiden kunna mäta sig med huvudstäder runt om i världen. Vi ska se till att våra skolor är precis lika bra som deras skolor.

Skolans huvuduppgift måste vara att förmedla kunskap, och att ge barn och ungdomar goda förutsättningar för fortsatta studier och för ett bra yrkesliv. Vägen dit går via höga krav och förväntningar, tydliga mål och genom att man vågar utvärdera elevernas resultat, både tidigare och oftare.

Ingen annan faktor är så viktig för skolans kvalitet som en kompetent och engagerad lärarkår. Förra veckan kunde vi läsa om hur många av eleverna i tv-succén *Klass 9A* nu lyckats med det till synes omöjliga: att faktiskt komma in på sina drömutbildningar på gymnasiet. Det är med stolthet jag som skolborgarråd kan konstatera att två av Stockholms stads egna lärare ingick i detta *dreamteam* som bidrog till att göra det omöjliga till något möjligt.

I den nya skolplanen tar vi fasta på läraren som elevernas viktigaste resurs. Vi slår fast att Stockholms stad endast ska tillsvidareanställa behöriga lärare. Vi ska jobba aktivt med fortbildning och nya karriärvägar för lärare. Kort sagt: En skola i världsklass behöver också lärare i världsklass.

En skola för kunskaper måste se och möta varje elevs unika behov av utmaningar och stöd för att kunna nå så långt som det är möjligt. Skolplanen slår därför fast betydelsen av de satsningar på ökad kunskap som vi genomfört genom åren. Läsning, språkutveckling och matematik är grunden för allt lärande. Genom skriftliga omdömen får föräldrar och elever tidiga och tydliga utvärderingar av kunskapsutvecklingen. Elever som är i behov av särskilt stöd ska garanteras extra tid för sitt lärande.

Det är grundskolans uppgift att se till att eleverna får de grundläggande kunskaper som krävs för fortsatta studier och för ett bra yrkesliv. De senaste decennierna har detta ansvar alltmer förskjutits till gymnasieskolan. Det individuella programmets explosionsartade tillväxt de senaste åren är ett stort svek mot våra ungdomar.

Skolplanen slår fast att varje elev som saknar behörighet till gymnasiet ska erbjudas ett tionde grundskoleår som ett alternativ till det individuella programmet. Även om det här förslaget nu aviseras av gymnasieutredningen tycker jag att det är angeläget att Stockholms stad faktiskt går före.

En annan men precis lika angelägen uppgift är att se och utmana de elever som har en hög fallenhet för olika typer av studier. En viktig orsak till att svensk skola halkar efter i internationella jämförelser är just att de mest studiebegåvade eleverna inte når lika höga resultat som man tidigare har gjort. Att skapa nya utmaningar för de här barnen och ungdomarna är en angelägen uppgift för våra skolor. Det är med glädje jag kan konstatera att vi redan nu till hösten uppfyller skolplanens vision om elitklasser i matematik inom gymnasiet.

För att skolan ska lyckas krävs också att elever och lärare känner trygghet och studiero. Skolplanen slår fast att tolerans, förståelse för olikheter och respekt för andra ska prägla skolans vardag. De som inte kommer till skolan över huvud taget får svårt att tillägna sig kunskapen. Skolk kan aldrig accepteras utan måste tvärtom mötas med tydliga och omedelbara åtgärder. Skolan måste bli ännu bättre på att se de elever som kommer till skolan men som inte mår bra. Elevers psykiska och fysiska hälsa har stor inverkan på skolresultatet. Jag vill därför särskilt betona skolplanens skrivningar om vikten av en väl fungerande elevvård.

Ordförande, fullmäktige! Skolplanen är ett centralt dokument för Stockholms skolor, och därför tycker jag att det är roligt att se att de remissinstanser vi har skickat den till har tagit emot den med sådant positivt stöd. Genom att sätta kunskap i fokus, knyta an till den svenska bildningstraditionen, utmana och våga ställa höga krav är jag övertygad om att vi faktiskt tillsammans kan skapa en skola i världsklass!

Anförande nr 118

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Borgarrådet Edholm har nu sagt många vackra ord om skolan och skolplanen, så den delen av mötet kan väl anses avklarad.

Skämt åsido. Det finns en del saker som jag ser som problematiska med det här ärendet. Det finns mycket bra i det, men det finns också en del strukturella problem. Det stora problemet, skulle jag vilja säga, är att vi nu under tre år kommer att ha haft tre olika skolplaner. Eftersom lärare och skolledare i hög grad är läskunniga finns det ju en möjlighet att många av dem faktiskt väntar sig att det kommer att bli en ny skolplan om två år när vi får ett majoritetsskifte i Stockholm. Det gör att det här per definition blir en svag skolplan eftersom vi inte är eniga om den. Jag hade varit beredd att göra upp om en långsiktigt hållbar skolplan – mer långsiktig än två år – men jag har inte ens fått inbjudan till ett informellt samtal. Vi återremitterade för att förtydliga att vi faktiskt ville bli inbjudna till ett sådant samtal, men svaret blev att det har behandlats på nämnderna, och det har varit på remiss.

Min tolkning är att det inte finns något intresse från den styrande majoriteten att möta skolvärldens önskan om långsiktighet i skolan och om minskad partipolitisering av dokument som skolplanen.

Ordförande! Jag hade varit beredd att göra upp. Jag tror att det hade varit möjligt med det här dokumentet, och jag tycker att det är tråkigt att det inte finns något intresse i Stockholms borgerlighet att hitta en bred uppslutning.

Det andra problemet, och möjligen är det därför det känns som om vi skulle kunna komma överens, är att detta är ett otroligt vagt och allmänt hållet dokument. I princip allt är prioriterat. Matematik och naturkunskap, svenska och modersmål, kultur och bibliotek, läsning och skrivning, IT och fritids, skolhälsovård och entreprenörskap – topp, mitt och botten. Allt är viktigt, allt är prioriterat. Detta, mina vänner, i en tid när det ekonomiska läget i våra skolor är milt sagt kärvt och det andra centrala styrdokumentet för skolan, budgeten, gör att två tredjedelar av våra grundskolor skär ned, och 20 av 27 gymnasieskolor går back.

Till sist måste man också säga att det är ett stort problem, vilket flera av remissinstanserna faktiskt säger, att det saknas mätbara och uppföljningsbara mål för att skolplanen ska kunna fungera som ett riktigt styrdokument. Jag tycker att det är tråkigt. Jag tror att vi med en annan typ av process hade kunnat få ett bättre resultat och en skolplan som hade kunnat fungera som styrdokument.

Anförande nr 119

Borgarrådet E d h o l m (fp): Arbetet med att ta fram en skolplan har naturligtvis pågått under en lång tid. Dessutom har vi remitterat skolplanen runt om i staden till olika delar av stadens egen verksamhet, men också till olika typer av organisationer och fått in mycket bra remissvar som vi har försökt arbeta in.

Socialdemokraterna hade naturligtvis också kunnat delta i den processen genom att på punkt efter punkt lägga fram förslag på hur man ville att skolplanen skulle se ut, men de har man inte riktigt orkat med. Med förlov sagt är jag faktiskt mer intresserad av vad de fackliga organisationerna tycker, vad stadsdelsnämnderna tycker och vad de elevfackliga organisationerna tycker om skolplanen än just Socialdemokraterna som ju i varje enskilt ögonblick som denna plan har varit uppe i olika remissinstanserna faktiskt hade kunnat tala om vad det är ni tycker. Men ni har inte förmått göra det, och därför är vi där vi är i dag.

Anförande nr 120

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Det här är väl ett bra bevis på vad som är problemet – att det inte finns någon vilja att göra upp. Jag har inga synpunkter på det formella. Jag har inga synpunkter på att ärendet skulle vara dåligt remitterat. Ni har varit jätteduktiga på att remittera. Jättefint. Men vill man komma överens och ha en långsiktighet i den här typen av dokument är det samtalet både med de fackliga organisationerna och med de politiska partierna som måste till. Vi har ställt upp ett antal punkter som man skulle kunna ha som underlag till en diskussion. En del av de saker som vi ser som problem med det här är väl kända. Det är ingen hemlighet att vi inte vill ha frånvaron i betygen och att vi har problem med formuleringen kring elitklasser. Det är ingen hemlighet. Men det har ju inte funnits någon vilja till ett samtal eller vilja till lösningar. Det är där problemet ligger.

Anförande nr 121

Erik S l o t t n e r (kd): Ordförande, fullmäktige! Skolpolitiken är kanske det politiska område där stödet för alliansens politik är som störst bland väljarna. Förra valet röstade man bort vad många väljare tyckte var en misslyckad socialdemokratisk skolpolitik, och stödet kände vi som jobbade för alliansen var väldigt stort för en ny skolpolitik där man å ena sidan satte kunskapen i centrum och å andra sidan också satte tryggheten och arbetsron i centrum.

Socialdemokraterna och vänstern förde en mycket aktiv oppositionspolitik. Nästan varje skolpolitiskt förslag som alliansen lade fram var man väldigt kritisk till, och man sparade verkligen inte på de negativa omdömena. Nu plötsligt vädjar samma partier om en blocköverskridande uppgörelse, både i riksdagen och här i Stockholms stadshus. Jag ser faktiskt denna vädjan om en överskridande uppgörelse som ett sista försök att rädda kvar det man kan av en sedan årtal misslyckad skolpolitik.

När jag ser reservationen från Socialdemokraterna och Vänsterpartiet, att man är emot rubriken på skolplanen, alltså *En skola i världsklass*, tycker jag att det finns väldigt begränsade möjligheter till en blocköverskridande samsyn, för vill inte ni ha en skola i världsklass vill inte jag ha någon uppgörelse med er.

Alliansen kommer att driva den skolpolitik vi blev valda att göra. En skola i världsklass är dit vi strävar, och det är med de ögonen vi ska läsa den här skolplanen. Skolplanen sätter fokus på kunskap, och det är därför den är så tydlig med ambitionen att man ska upptäcka elever med särskilda behov i så tidig ålder som möjligt. Det är därför vi ska införa läsutvecklingsscheman. Det är därför nationella prov ska vara obligatoriska i alla Stockholms skolor. Det är därför skriftliga omdömen ska ges från årskurs ett, och det är därför profilklasser ska införas.

Vi gick till val på ökad trygghet och arbetsro. Ingen ska behöva gå till skolan rädd och ängslig. Skolan ska vara en plats att längta till där arbetsro råder. Därför ska inte skolan vara värdeneutral utan förmedla normer och vara tydlig i sin etiska värdegrund.

Tydliga ordningsregler ska finnas, brott ska alltid polisanmälas, skolk ska skrivas in i betyget och omdöme i social utveckling ska erbjudas föräldrarna. Allt detta sammantaget tror vi bidrar till en skola med ökad trygghet och arbetsro.

Man kan förstås alltid önska mer om än det ena, än det andra, men skolplanen tycker jag sammanfattar väldigt bra det alliansen gick till val på, som vi lovat väljarna att genomföra och som vi känner väldigt starkt stöd för. Med den här skolplanen tycker jag att vi tar några steg närmare en skola i världsklass.

Anförande nr 122

I n g e r S t a r k (v): Du har helt rätt, Erik, att stödet för er skolpolitik var stort direkt efter valet. Men det är inte så stort nu längre. Det går inte att säga att man ska skapa en skola i världsklass och det samtidigt blir så att skolorna får spara. Jag kan bara nämna Nytorpsskolan som ett exempel: 4,5 miljoner i underskott, 30 anställda bort från den skolan. Det blir bara tomma ord.

Dessutom har det visat sig att de resultat som ni trodde att ni skulle uppnå väldigt snabbt, till exempel att fler skulle kunna komma in på gymnasiet med fullvärdiga betyg och så vidare, inte har visat sig. Det har inte blivit någon förändring. Snarare har det gått bakåt på vissa punkter. Det är ett faktum.

LUS har för övrigt använts under många år i staden, och vi är helt överens om att det är ett alldeles utmärkt redskap när det gäller läsinläring.

Anförande nr 123

Erik Slottnér (kd): Inger! Jag kan ändå inte tolka er vilja till samsyn med majoriteten som ett uttryck för att ni inser att väljarna har stort förtroende för alliansens skolpolitik. Jag har inte sett några mätningar som visar på att den saken skulle ha ändrats. Det finns ett stort stöd för den skolpolitik vi driver, och jag har aldrig försökt lura i någon väljare att vi redan efter ett eller ett och ett halvt år skulle se att betygen kraftigt stiger och att antalet gymnasiebehöriga elever skulle öka. Det tar längre tid än så. Det krävs ett långsiktigt arbete, och jag hoppas att vi ska få fortsätta med det långsiktiga arbetet i många mandatperioder till, för då kommer vi att kunna se tydliga resultat.

Jag tänker inte gå in och kommentera enskilda skolors ekonomiska bokslut, för det finns så många olika anledningar till att olika skolor går back eller plus.

Anförande nr 124

Borgarrådet Mogert (s): Ordförande, fullmäktige! Det är nästan så att man får lust att citera en gammal Parisambassadör: Det du sysslar med är trams, och därför får du inget svar.

Men sådan är naturligtvis inte jag. Jag mästrar i stället.

På riksnivå har det alltid varit ett mål att vi ska vara överens. Det vet väl Erik Slottnér? Det var ett mål -69. Det var ett mål -80. Det var ett mål -94, och det var ett mål i de förändringar av de centrala skoldirektiven man gjorde även efter -94. Så har det alltid varit, och så bör det vara. Erik Nilsson i kommunen använde nästan två år för att processa den skolplanen med seminarier, möten och samtal.

Det här är rimligtvis saker som ni vet, och min stora poäng när det gäller ert sätt att processa är att det gör att detta dokument inte ger någonting. Det är inget språng mot en skola i världsklass. Det kommer att ha väldigt låg status just för att vi inte är eniga och för att det är så pass vagt. Det står faktiskt inte ens att man ska skriva in frånvaron i betygen. Det står att denna information ska ges i anslutning till betygen.

Anförande nr 125

Erik Slottnér (kd): Jag förväntar mig faktiskt att den här skolplanen kommer att ha status ute på skolorna, för det är vad en skolplan ska ha. Vi har olika åsikter, Roger, men jag tycker att detta är en språngbräda för en bättre skola och ett steg mot en skola i världsklass. Jag tycker att den innehåller väldigt många bra punkter. Lärarnas Riksförbund här i Stockholm lovordar skolplanen och säger att

helheten är väldigt bra, för den sätter kunskapen i centrum. Det de har saknat, det man inte tycker att den tidigare skolpolitiken gjorde, finns nu med i den här skolplanen, vilket jag tycker är väldigt roligt att läsa.

Anförande nr 126

C e c i l i a B r i n c k (m):Ordförande, fullmäktige! Krig är fred. Frihet är slaveri. Okunnighet är styrka. Alla som kan sin George Orwell känner igen det. Han är dessutom alldeles extra populär i just dessa dagar, men det ska vi inte gå in på i den här debatten.

Det är nämligen så att den som har tillräckligt med kunskaper för att våga lita på sitt eget omdöme får mycket lättare att förhålla sig till alla möjliga konstiga extremist-åsikter som svirrar omkring. Det är svårare att manipulera människor som har en solid kunskapsbas. Kunskap är rikedom. Kunskap är makt, naturligtvis på ett personligt plan i första hand, men också på ett samhälleligt plan. Den bästa garanten för ett fritt och demokratiskt samhälle är bildade och välutbildade medborgare. Vägen dit börjar möjligen inte ens i skolan; den börjar förmodligen i förskolan och ännu tidigare än så.

Just därför är det extra roligt att vi kan anta den här skolplanen i dag som ju vilar på ett antal olika ben, vilket både skolborgarrådet och Erik Slottner har varit inne på.

Kunskapsfokus – skolan måste klara av sitt uppdrag att förmedla kunskap och den grundläggande förutsättningen för detta är lärarna. Därför satsar vi på att höja läraryrkets status.

Arbetsro och trygghet – jag har sagt det många gånger i den här talarstolen och även andra har gjort det: Inga barn ska behöva vara rädda för att behöva gå till skolan någonsin, någonstans i något sammanhang. Nolltolerans är det enda som gäller när det gäller kränkningar, våld och mobbning i skolan. Alla skolor måste ha likabehandlingsplaner och alla skolor måste följa dem. Alla skolor måste följa stadens riktlinjer för trygghet och studiero. Det ska finnas ordningsregler som är tydliga och som är förankrade hos eleverna. Alla brott ska anmälas alltid, och skolk ska rapporteras och följas upp.

Det tredje benet är styrning och ledning. Lärarna är skolans viktigaste resurs, och man har en otroligt viktig resurs i skolledningen. Vår uppfattning är att det är professionen som ska avgöra hur skolans mål ska uppnås. Vår uppgift som politiker i den här salen är att tillhandahålla de redskap som behövs för detta och att utvärdera hur man lyckas med det.

Borgarrådet Mogert är bekymrad över att det inte har gått att uppnå samsyn och att vi kommer att ha haft tre skolplaner på ett ganska litet antal år. Det finns en väldigt enkel lösning på det problemet, och det är att om ni om ni skulle råka vinna valet 2010 låter bli att riva upp det beslut vi kommer att fatta i dag. Då har vi enkelt löst det problemet. Det är bara en retorisk fint som oppositionen håller på med. Vilken socialdemokratisk skolpolitik är det du tycker att vi ska kunna komma överens om? Vilken av de minst tre parallella linjer, till exempel när det gäller gymnasieskolan som Socialdemokraterna för närvarande förespråkar, är det du vill åstadkomma en

samsyn om? Jag har ingen aning. Försöken att åstadkomma samsyn på nationell nivå har ju brutit samman med både dunder och brak.

Nej, det är inte samsyn Roger Mogert vill åt. Vad han vill åt är att vi ska tycka som han, och det gör vi inte. Det finns reella politiska skillnader mellan vår syn på hur skolan ska fungera, vilket uppdrag den har och vad den ska leverera. Därför vill jag med kraft yrka bifall yrka bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 127

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande! Den med blott lite sinne för humor kan tycka att det var lite komiskt att Cecilia Brinck börjar med att säga att hon inte har en aning om vad jag tycker och sedan avslutar med att säga att hon i alla fall inte tycker som jag. Det tycker jag är en bra ingång för att absolut inte komma överens om ett dokument.

Min kritik och oro var inte i första hand att vi inte har kommit överens utan att ni faktiskt inte ens har försökt komma överens. Det är min stora kritik. Det finns också problem som jag sade tidigare. Det är inte så att det inte finns vackra ord i det här dokumentet. Det finns flera av dem. Problemet är det omvända – att dokumentet är fullt av vackra ord och att allt är prioriterat. Matematik och naturkunskap, svenska och modersmål, kultur och bibliotek, läsning och skrivning, IT och fritids, skolhälsovård och entreprenörskap – alla de här sakerna är prioriterade i er skolplan. Det betyder i klartext med den budget ni har lagt fram att ingenting är prioriterat.

Anförande nr 128

C e c i l i a B r i n c k (m): Just det, Roger Mogert – vi vet inte vad ni tycker. Det är liksom det som är kruxet här. Det är det som gör det väldigt svårt att ens tänka sig att vi skulle kunna uppnå något slags samsyn.

Vi vet vad vi tycker, och vi vet vad vi läser att ni tycker på måndagen, tisdagen, onsdagen eller torsdagen, för det är ju skiftande dagskurs på socialdemokratisk skolpolitik nu för tiden. Så vitt jag kan förstå finns det under de omständigheterna inte särskilt stora förutsättningar för att vi ska kunna nå fram till någonting gemensamt som inte går ut på något annat än att vi lägger oss platta för den åsikt Roger Mogert råkar ha just den dag vi diskuterar det.

Anförande nr 129

S u s a n n a B r o l i n (v): Cecilia Brinck! För det första tycker jag att det är att visa en viss arrogans när man säger till den som vill försöka nå en samsyn att nej, det är ni som ska lägga er platta för om vi skulle lyssna på er så skulle ni bara köra över oss.

Det visar en osäkerhet när det gäller den egna politiken och också en osäkerhet när det gäller att kunna diskutera skolpolitik. Jag tror att det finns saker som vi är eniga om. Du inledde ditt anförande med att säga att kunskap är makt. Det är jag beredd att skriva under på. Kunskap är makt. Det ska vi utveckla och ge till våra elever. Men vi har ett problem, och det är att det finns friskolor i dag som inte vill att elever ska ha

all kunskap. Det finns saker som ska undanhållas från våra barn. Låt oss diskutera det. Hur ska vi förhålla oss till det? Då skulle det vara en skolplan med innehåll.

Det är inte säkert att vi skulle kunna komma överens, men vi skulle i alla fall kunna diskutera det. Vi skulle kunna diskutera mobbning som vi alla säger inte ska finnas. Men hur ska vi göra det utan att det är kontraproduktivt, vilket nolltoleransen innebär att det blir?

Anförande nr 130

Cecilia Brinck (m): Visst är detta delvis en fråga om reella ideologiska och politiska skillnader som jag sade i mitt inledningsanförande, och en av dem illustrerade Susanna Brolin nu på ett utomordentligt tydligt sätt. Jag behöver nästan inte gå in på det. Det gäller inställningen till fristående alternativ inom skolan.

De fristående skolorna är skyldiga att följa exakt samma läroplan och styrdokument som de kommunala skolorna. Vi utgår från att de gör det, och för de fall de inte gör det är det Skolverkets sak att hantera de tillstånd som dessa skolor har fått. Det är en uppgift som Skolverket så vitt jag kan bedöma sköter hyfsat bra.

Det var det ena jag skulle säga. Det andra är att vad detta handlar om är att ni ju har insett att er skolpolitik är en jätteflopp. Ni har insett att det var en bidragande orsak till att ni förlorade valet 2006, att ingen trodde på den längre, att ingen hade något förtroende för Socialdemokraternas, Vänsterns och i någon mån också Miljöpartiets skolpolitik. Det är ni inte dummare än att ni begriper, så därför försöker ni nu rätta in er i något slags annat system och kanske närma er oss lite grann eftersom ni har insett att det är vi som har det vinnande konceptet på det här området. Ni är välkomna i gänget!

Anförande nr 131

Inger Stark (v): Ordförande, fullmäktige! Vi krävde en återremiss i en gemensam reservation med Socialdemokraterna, och det gjorde vi för att vi anser att skolplanen är ett oerhört viktigt dokument som ska förankras så brett som möjligt. Nu är det bara är den styrande majoriteten som står bakom skolplanen, och det är naturligtvis högst sannolikt att det blir en ny skolplan när vi vinner valet 2010. Det, ordförande, fullmäktige, är inte bra för skolorna i Stockholm.

Du sade, Cecilia, i ditt inlägg att vi inte vet vad vi tycker, och det tycker jag kanske var det allra bästa argumentet till varför vi borde ha blivit inbjudna. Vi skulle väl ha kunnat starta en skoldebatt mellan samtliga partier i det här huset. Det skulle jag ha tyckt var utomordentligt bra.

Så gott som samtliga remissinstanser pekar på att samverkan mellan förskola, skola och socialtjänst inte fungerar nu när grundskolan inte längre tillhör stadsdelsnämnderna. Skolborgarrådet Lotta Edholm skriver i sina synpunkter att skolplanen har förändrats och förtydligats på dessa punkter men i mycket svepande ordalag, vill jag påstå. Det räcker inte med ord, utan vad som krävs är samverkan, planering och faktiskt en tydlig handlingsplan. Annars blir det ingen samverkan nu när förskola och

socialtjänst finns i stadsdelarna och grundskolan och gymnasieskolan finns i utbildningsnämnden.

Det står också många vackra ord om elevhälsan och skolbiblioteken i skolplanen. Men om det inte tillförs nya resurser kommer det här att förbli vackra ord, för man kan inte bortse från den ekonomi som skolorna har. Om en skola som Nytorpsskolan har ett minus på 4,5 miljoner är det naturligtvis ett jättestort problem, och de kan inte satsa.

Under punkten Kunskap och lärande i skolplanen står att varje elev har rätt att mötas av höga förväntningar, att utvecklas och lära så mycket som möjligt utifrån sin förmåga. Vänsterpartiet instämmer helt i detta. Alla elever har rätt att mötas av höga förväntningar. För oss är det också självklart att alla barn och ungdomar har rätt till kunskap och utbildning. Rätten till kunskap ska stå i centrum. Vi menar att det går att skapa en skola där alla elever når målen, men vi vänder vi på det. I högeralliansens skolplan står det att ansvaret ligger på eleven, men vi lägger ansvaret på skolan. Det är elevens rättighet och skolans skyldighet att alla når målen. Därför krävs naturligtvis att elevernas kunskapsutveckling ständigt följs upp så att åtgärder kan sättas in tidigt.

Slutligen: Elever som möts av höga förväntningar, får vara aktiva under skoldagen och ständigt samspelar med vuxna och andra elever kan lyfta sig till oanade nivåer. Bifall till Vänsterpartiets och Socialdemokraternas reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 132

Borgarrådet E d h o l m (fp): Inger Stark är upprörd över att vi inte har tagit deras återremiss på allvar, men hur skulle vi kunna göra det? Ni återremitterar ju vart och vartannat ärende i den här fullmäktigesalen. Under ett och ett halvt år har ni återremitterat fler ärenden än vi gjorde under fyra år. Det går inte att reda ut vilka ärenden som ni tycker är så viktiga att de kräver någon typ av förändring.

Sanningen är att efter att skolplanen har varit ute på remiss och alla har haft möjlighet att säga precis vad de tycker så har det också skett förändringar. Men ni orkade inte ha några synpunkter i utbildningsnämnden. Då var det lite svårt att veta vad exakt det var ni tyckte var så viktigt.

Jag anser att återremissinstrumentet som finns i kommunallagen ska användas med viss försiktighet, men ni använder det vid vartenda enskilt sammanträde i den här lokalen. Det är lite svårt att veta vilka saker ni tycker är viktiga och vilka saker ni tycker är oviktiga.

Anförande nr 133

I n g e r S t a r k (v): Ursäkta mig så hemskt mycket, Lotta Edholm, men ni använde er säkert inte av färre återremisser än vi – faktiskt inte! Det är förstås också så att det är ganska många av de politiska åtgärder som ni vidtar nu som vi tycker är så allvarliga att vi måste återremittera.

Naturligtvis hade det varit bra om vi hade blivit inbjudna så att samtliga politiska partier i den här salen ganska förutsättningslöst kunde ha diskuterat hur vi vill att skolan ska se ut. Kanske hade vi kunnat nå en enig skolplan. Kanske hade vi varit oeniga på en del punkter, men det hade i alla fall varit en helt annan förankring än vad det faktiskt är nu när det endast är alliansens skolpolitik som ligger i skolplanen. Jag tycker att det är självklart.

Anförande nr 134

Cecilia Brinck (m): Det verkar onekligen som om vi är tvungna att gå tillbaka till grundkurs 1 i parlamentarisk demokrati, nämligen att majoriteten bestämmer. Vi är nu i majoritet, därför skriver vi fram ärendena och då blir de som vi vill. När ni är i majoritet skriver ni fram ärendena och då blir de som ni vill – tämligen enkelt.

Nu ska jag läsa högt ur skolplansförslaget, eftersom Inger Stark påstod att vi lägger hela ansvaret för lärandet på eleven. Så här står det: ”Varje elev har också ett ansvar för det egna lärandet.” För mig betyder detta något helt annat än det Inger Stark sade. Håller du inte med om påståendet att eleven har ett ansvar för det egna lärandet? Det finns många andra som har ansvar också, men eleven har också ansvar. Det trodde jag ändå var ett hyfsat okontroversiellt påstående.

Anförande nr 135

Inger Stark (v): Om jag tar det sista först, Cecilia, så har eleverna naturligtvis också ett ansvar, men det jag ville peka på och det som jag inte tycker framgår i er skolplan är att det faktiskt är skolans skyldighet att alla elever får de kunskaper som de har rätt till. Det är en viss skillnad mot det ni har skrivit.

Parlamentarisk demokrati handlar om att majoriteten bestämmer – ja. Men det kunde i alla fall vara bra om man kunde föra ordentliga diskussioner tillsammans så att man fick långsiktighet i en sådan viktig sak som skolan och en skolplan som ska kunna användas kanske under flera mandatperioder. Det skulle självklart vara en fördel.

Vi tycker faktiskt att den här skolplanen är väldigt tunn. I stort sett är det väldigt mycket vackra ord men inte så mycket mer. Det är inga skarpa förslag på hur man till exempel ska göra utvärderingar och uppföljningar så att man ser att den faktiskt får det resultat man vill ha.

Anförande nr 136

Erik Sjöttner (kd): Inger! Jag är övertygad om att krav måste ställas på både elever och de vuxna i skolan. Vi kan inte säga att det bara är skolan som vi ska ställa krav på – självklart måste vi ställa krav på båda parter. Alla har ett ansvar för barns och ungdomars lärande i skolan. Jag tycker att det är jätteviktigt att betona det.

Du säger att Vänsterpartiet är för kunskapsuppföljning. Men varför röstar ni då emot alla förslag till kunskapsuppföljningar? Varför är ni emot nationella prov från årskurs 3 som vi föreslår? Varför är ni emot skriftliga omdömen? Ni vill till och med

skrota betygen. Är det någon som inte berättar hur man ska följa upp kunskap så är det Vänsterpartiet, inte majoriteten!

Anförande nr 137

I n g e r S t a r k (v): Jag tycker att det är oerhört viktigt att här poängtera att det faktiskt är skolan som har huvudansvaret för att barn och ungdomar når målen och går ut skolan med fullständiga betyg. Det är klart att det ligger ett ansvar på eleven och det ligger ett ansvar på föräldrarna, men huvudansvaret måste rimligtvis ligga på skolan och dess rektor och lärare. Det tycker jag är självklart.

Det finns alla möjliga uppföljningar och kunskapskontroller som man kan göra utan att ha skriftliga omdömen som är betygsliknande från årskurs 1.

Anförande nr 138

P e r A n k e r s j ö (c): Jag vill börja med att ge en eloge till skolborgarrådet för ett gott samarbete. Skolplanen har tagits fram med Centerpartiets medverkan, och därför är det naturligt för mig här i fullmäktige att också stödja skolplanen helt och fullt.

Vi i Centerpartiet skryter gärna om att vara det borgerliga miljöalternativet. Därför tycker vi att det är extra roligt att miljön nämns i den nya skolplanen. Det visar på en övertygelse både från Centerpartiet och från majoriteten när det gäller arbetet med miljön och klimatfrågorna i staden, för vilken plats är bättre att arbeta miljömedvetet på än just i skolan? På vilken institution kan man arbeta mer långsiktigt än i skolan? I vilken verksamhet kan det vara lättare att skapa goda vanor?

Min fyraåriga dotter – hon har varit med i debatten tidigare – gillar att vara med och källsortera. Hon har lätt för att skilja kartong från metall och glas. Hon blir arg när jag någon gång tänker att ett smörpaket kanske är lite för jobbigt att diska ur och tänker kasta det i soporna, eller när hon ser att någon kastar skräp på gatan eller i naturen. Mulle blir ledsen, säger hon. För min dotter är det självklart att ta ansvar för miljön, för hon har gjort det från början.

När hon börjar skolan om ett par år kommer hon med stor sannolikhet att få fördjupa de värderingar hon fått med sig hemifrån och från förskolan om respekten för vår miljö, bland annat tack vare den här skolplanen.

Att vara klimatsmart kräver oftast inte så mycket pengar eller tid. Det handlar snarare om att ändra vanor och tankebanor. Att eleverna lär sig att lägga papperet i återvinningskartongen i stället för att knyckla ihop det och slänga det i papperskorgen. Att lärarna stänger av datorn när de loggar ut och går för dagen. Att städpersonalen använder miljögodkända skurmedel. Att vaktmästarna hittar goda rutiner för källsortering på skolan, och att rektor uppmuntrar initiativ och idogt arbete i miljöfrågorna.

Det här är ljuv musik i mina öron – det är nämligen Centerpartiets melodi!

Slutligen: Någon tyckte att det här var ett vagt och allmängiltigt dokument. Samtidigt blir man livrädd när vi vill uppmuntra elever som är duktiga i matematik i nya profiler och elitklasser. Jag förstår inte riktigt konsekvensen i den hållningen; den är allt annat än spikrak. Jag tror att problemet snarare är att det finns partier i den här lokalen som saknar skolpolitik och därför ägnar sig åt att diskutera formalia i stället.

Vi i Centerpartiet saknar inte skolpolitik. Därför vill jag från min och Centerpartiets sida avsluta med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 139

Borgarrådet M o g e r t (s): Jag ville bara tacka vår centerpartist för att han också lade till att miljön nämns i den här planen tillsammans med så mycket annat. Jag tror att jag glömde det i min uppräknings av prioriterade områden.

Anförande nr 140

S u s a n n a B r o l i n (v): Jag har faktiskt en fråga om det här med profil- och elitklasser. Jag har fått en del frågor själv, och jag har lite svårt att svara på det.

Många identifierar profil som något man kan söka om man har ett extra intresse. Om man brinner för ett visst ämne så kan man söka till en profilklass. Det är ganska många som identifierar sig med detta i dag. Varför har vi då behov av att ha elitklasser när vi vet att det är en väldigt liten grupp som identifierar sig som elit, och vi vet att vi därmed skiljer elever åt och skapar en större segregation i staden?

Anförande nr 141

P e r A n k e r s j ö (c): Frågan är varför Vänsterpartiet är så väldigt rädda för ett ord som elit. För mig är det något positivt att man uppmuntrar och underlättar en fallenhet och ett intresse för någonting. Det är något som är fullkomligt naturligt när det gäller sport och idrott, men när det gäller matematik och naturvetenskap är det plötsligt fruktansvärt fel och segregering och farligt. Jag förstår inte det.

Anförande nr 142

S u s a n n a B r o l i n (v): Ordförande, fullmäktige! Skolplanen är ett av stadens viktigaste dokument om vad vi vill med skolan och dess samverkansorganisationer. Därför är det anmärkningsvärt att den brister på tre punkter. Den är kortsiktig, vag och full av motsägelser. Den är kortsiktig, eftersom den bygger på dokument som årets budget och Vision 2030 – dokument vi inte kan vara mer oeniga om – i stället för att bygga på en politisk enighet.

Exempel på vaga skrivningar har det frågats efter, och jag kan ge några. Här är ett citat: "Tillgängligheten för funktionshindrade ska vara god på Stockholms skolor." Sänker man kravet ett pyttelitet snäpp blir det att tillgängligheten inte ska vara god på stadens skolor. Det kan vi väl inte komma till?

Ett annat exempel är: Föräldrar och elever ska få möjlighet att kunna påverka och ta ansvar och delta. Enligt oss är detta självklarheter, rättigheter, skyldigheter! Inte en möjlighet.

Problemet med dessa tunna texter är att de omöjliggör det som är vår skyldighet enligt skolplanen, det vill säga att följa upp uppsatta mål. Skolplanen är också full av motsägelser när det handlar om synen på kunskap till exempel. Man konstaterar att motivation är den viktigaste drivkraften och därför ska man arbeta med prov, skriftliga omdömen och andra bedömningar. Det sista kan visst ses som metoder för kunskapskontroll, men det har ingenting med motivation att göra. Ta landslaget – tänk om de bara skulle få ett skriftligt omdöme av Lagerbäck. Skulle de börja spela bättre för det? Det är en dialog och ett samspel som behövs.

Vi menar att skolan ska utveckla metoder som uppmuntrar eleven till nyfikenhet och lösningsfokus såväl i den dagliga undervisningen som i individuella åtgärdsprogram och framåtsyftande utvecklingssamtal. Det här borde vi kunna enas om.

Anförande nr 143

C e c i l i a B r i n c k (m): Susanna Brolin! Diskutera semantik kan man hålla på med länge, men att säga att tillgängligheten *inte* är god är faktiskt inte ett litet, litet snäpp sämre än att säga att den är god. Det är en väldigt märklig språkanvändning du ägnar dig åt.

När det gäller måluppfyllelsen är det ju det vi har målen i fullmäktiges budget till. Kommunfullmäktige beslutar om mål i samband med budgetbeslutet som kan brytas ned och tillämpas och redovisas. Den invändningen förstår jag inte riktigt.

Anförande nr 144

S u s a n n a B r o l i n (v): Förlåt Cecilia, men nu förstår jag inte riktigt vad du menar. Behöver vi inte skolplanen, eftersom vi redan har en budget? Är det det du menar?

När det gäller semantik fick jag en gång lära mig, och det tycker jag var ganska god kunskap, att om man ska kunna skilja på vad som är en klyscha och vad som inte är en klyscha så ska man sätta ordet ”inte” framför. Det var precis vad jag gjorde. Om man säger att alla ska vara snälla mot varandra så kan det vara en klyscha, för vad skulle motsatsen vara – att alla inte ska vara snälla mot varandra? Ska vi ha en tillgänglighet eller ska vi inte ha det? Det här dokumentet är fullt av klyschor!

Anförande nr 145

Borgarrådet E d h o l m (fp): Att säga att ett dokument som hänvisar till Stockholm 2030 är kortsiktigt tycker jag ändå är lite väl magstarkt. Det är ganska lång tid kvar till detta årtal.

Fortfarande har inte Vänsterpartiet lyckats svara på vad det är vi ska komma överens om. Är det betygen vi ska komma överens om? Knappast, för dem är ni emot och vi är för. Är det läxorna? Nej, dem har ni gått till val på att avskaffa och till och med

skrivit på valaffischerna. Är det skriftliga omdömen? Knappast, för dem är ni också emot. Är det att man ska kunna förflytta mobbare? Knappast, för det är ni också emot.

Det finns rader av frågor där vi faktiskt har skilda meningar och där vi också i den här församlingen ska ha skilda meningar. Vad är det för idé att göra upp om ett dokument som blir så urvattnat att alla partier kan ställa sig bakom det? Jag tror att ett sådant dokument är helt meningslöst.

Anförande nr 146

S u s a n n a B r o l i n (v): Lotta Edholm! Du har rätt i en sak – det är långt till 2030. Men det är inte långt till nästa val. Och eftersom det då kommer att bli ett majoritetsskifte är det här dokumentet kortsiktigt. Man har ju inte ens försökt ha en samverkan om det.

Du ställer frågan: Vad ska vi kunna komma överens om? Om man lyssnar på den här debatten kan man få intrycket av att LUS är någonting som införs nu. Men det har vi varit överens om i ganska många år. Jag drog också massor av exempel som jag tycker att vi skulle kunna komma överens om och utveckla ihop. Men det har inte funnits något intresse. Det kan man aldrig komma ifrån. Det har inte ens funnits ett intresse för att försöka göra en gemensam skolplan.

Anförande nr 147

P e r A n k e r s j ö (c): Anförandet var en understrykning av det jag sade tidigare; det är svårt att hävda att dokumentet är vagt samtidigt som man går i taket över elitklasser, omdömen och allt annat. Jag undrar vad vänsteroppositionens skolpolitik är egentligen. Det enda vi hör här är pseudodiskussioner med citat från förslaget som föreligger här. Men var är era idéer? Vilken är er nya skolpolitik? Jag vet inte ens vad den gamla var. Det kommer ju inte någon skolpolitik eller några konkreta förslag alls. Jag hör ingenting om det. Vad har ni lärt er efter valet 2006, egentligen? Är det fortfarande flumskolan, eller någonting annat?

Anförande nr 148

S u s a n n a B r o l i n (v): Herr Ankersjö! Jag tror inte att det råder något tvivel om att vi ska kunna komma överens på grund av elitklasserna. Tidigare bad jag dig förklara det, men du kunde inte ge någon förklaring. Om du och jag skulle sitta och diskutera skulle vi nog kunna bli överens. Det är inte nödvändigt med elitklasser, utan vi skulle kunna satsa på profiler. Om det skulle vi kunna göra en överenskomelse, till exempel.

Du frågar vad vår politik är. Det är så dags nu! Om ni hade bjudit in oss till samverkan hade vi haft en chans att diskutera det. Men nu har ni valt att lägga fram en skolplattform själva. Som det fungerar i sådana här församlingar är det vår roll att opponera på det. Det är det vi gör nu, när ni i dag har hållit långa föredrag om hur det ska fungera i en representativ demokrati.

Anförande nr 149

E i v o r K a r l s s o n (mp): Ordförande, ledamöter! En skolplan för Stockholms stad borde vara ett så hållbart dokument över tid att det kunde vara förankrat hos ett flertal partier som kunde ställa sig bakom det. Men det finns brister i skolplanen. Det saknas bland annat riktlinjer för den viktiga dialogen mellan föräldrar och skola och för att lagar och föreskrifter ska följas också av skolans ledning. Det gäller inte minst vid mobbning, kränkningar, skolk och för elever med särskilda behov. Det gäller även elever som uppträder på ett oacceptabelt sätt gentemot andra elever och personal.

Det måste finnas något slags reaktionstrappa, det vill säga att åtgärder ska sättas in i tid innan det går så långt som till skolk och kränkningar. Hur tänker man arbeta preventivt med dessa problem?

I dag har bara en tredjedel av landets kommuner rutiner för att följa upp långvarig frånvaro som omfattas av skolpliktslagen. Detsamma gäller likabehandlingsplanen mot bland annat kränkningar. I dag saknar en stor del av landet skolor trots lag en korrekt likabehandlingsplan. Skolplanen behöver också omfatta skrivningar om samverkan mellan socialtjänst, skola, föräldrar, polis, barn- och ungdomspsykiatri med flera aktörer.

Det förebyggande arbetet är viktigt. Det kommer inte att gå att förbättra skolan utan betoning på att insatser omedelbart ska sättas in när problem uppstår. I övrigt saknar skolplanen möjlighet till uppföljning och utvärdering. Detta bör tydligt formuleras i själva skolplanen. Skolplanen saknar också krav på att resurser ska tilldelas elever i behov av extra stöd. Det kan vara ganska många i dagens skola. Det står att elever med svårigheter tidigt ska garanteras extra stöd och hjälp. Det har de enligt lag rätt till. Men om resurserna, som nu under borgerligt styre, är begränsade riskerar viktiga insatser att utebli eller starkt begränsas.

Ett annat område där ni lovar mer än ni kan hålla är skolhälsan. Det står att en väl fungerande elevvård och elevhälsa är ett viktigt stöd i det hälsofrämjande arbetet. Elevhälsan ska också aktivt förebygga och motverka till exempel psykisk ohälsa. Men var finns resurserna? Ni har ju sparat bort kuratorer, psykologer och annan personal som borde ha varit viktiga för en god elevhälsa. Detta är viktigt. Är det verkligen en skola i världsklass för alla som ni strävar efter i skolplanen för Stockholms stad? Jag tvivlar. Jag tycker liksom flertalet remissinstanser och reservanter att skolk inte ska skrivas in i betyg eller särredovisas i betygen.

Jag vill ha klargöranden i ett par saker från Lotta Edholm. Det står att ogiltig frånvaro ska följas upp och åtgärdas, skolk ska alltid rapporteras och så vidare. Sedan står det: Det innebär att det i anslutning till terminsbetygen redovisas på ett särskilt dokument till elever eller i skolans terminsbetyg, som då är en offentlig handling. Min andra fråga är: Varför valde majoriteten inte att införa vite i skolplanen för Stockholms stad? Det tredje är: Att införa skolk i terminsbetyg eller bifoga ett särskilt dokument gör vårdnadshavaren och eleven i stort sett rättslösa eftersom de varken kan vara föremål för en opartisk utredning eller få stöd som vid vitesföreliggande.

Bifall till Miljöpartiets reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 150

Borgarrådet E d h o l m (fp): Ordförande, fullmäktige! Debatten blev ungefär lika märklig som jag trodde att den skulle bli. Det förs en debatt som inte handlar om sakfrågor, utan om form. Min enda tolkning av det är att Socialdemokraterna, men i viss mån också Vänsterpartiet och Miljöpartiet, faktiskt har en brist på en egen politik inom sina partier. Det är så uppenbart efter valet och efter valresultatet att den politik som ni har lett i så många år faktiskt inte hade något större förtroende bland väljarna just när det gäller skolan. Därför famlar ni efter en ny politik.

Den politiken kan i och för sig vara vår politik. Ni är hjärtligt välkomna att ansluta er. Men ni kan ju inte tro att vi ska ge upp våra idéer om tidigare betyg eller våra idéer om skriftliga omdömen både när det gäller kunskapsutveckling och social utveckling. Ni kan inte tro att vi ska ge upp tankarna på nationella prov tidigare, på läsutvecklingsscheman i Stockholms skolor eller, för den delen, på ett starkt samarbete mellan socialtjänst och skola. Allt detta är vår politik.

Sanningen är att ni måste formulera vad det är ni vill att skolplanen ska innehålla. Ni kan inte bara säga att det är fel saker som den innehåller nu och att ni vill ha ett samförstånd. Det är ganska svårt att uppnå ett samförstånd när man inte ens får en endaste liten fingervisning om vad det samförståndet skulle kunna innebära. Vi gick till val på en skolpolitik. Den genomför vi nu både på riksnivå och här i Stockholms stad. Det gör vi bland annat därför att vi tror att väljarna valde oss på grund av denna skolpolitik. Då tycker jag att man också kan kräva av oppositionen att ni redovisar vad er skolpolitik är.

Anförande nr 151

S u s a n n a B r o l i n (v): Herr ordförande, borgarrådet Edholm! Det här var ett mycket märkligt inlägg, tycker jag. Vi får kritik för att vi bara pratar om form och inte om sakfrågor. Om man lyssnar på debatten hör man samtidigt att det ges massor av exempel både på vad vi säger att vi skulle kunna komma överens om, vad vi tycker och hur vi ser på era skrivningar. Men uppenbarligen har man inte lyssnat på någonting. Man har inte ens velat samarbeta. Man vill inte ens lyssna.

Jag kan glädja borgarrådet med en sak. När vi har insett att det nu inte blir någon diskussion om en gemensam skolplattform kommer vi i Vänsterpartiet efter sommaren att presentera en egen skolplattform. Den är betydligt mer innehållsrik redan nu.

Anförande nr 152

Borgarrådet E d h o l m (fp): Det är ju väldigt kreativt att lägga fram den skolpolitiken efter det att vi har haft hela den här diskussionen och efter det att ni har haft möjlighet att göra det i till exempel utbildningsnämnden.

Det är sant att Susanna Brolin har räknat upp en massa saker som hon inte instämmer i. Men problemet är att på de punkter som Susanna Brolin inte instämmer i har vi

gått till val och faktiskt också vunnit ett val. Det vore ett enormt svek mot alla våra väljare att plötsligt säga nej till betyg och att plötsligt förbjuda läxor eller vad det nu är Vänsterpartiet tycker. Vi har gått till val på en skolpolitik, och nu genomför vi den.

Anförande nr 153

E i v o r K a r l s s o n (mp): Jag bad om klargöranden av tre saker. Dem gick ni väl ändå inte till val på. Du har inte svarat. Det gällde om huruvida det här med ”i anslutning till terminsbetyg” innebär att skolk ska redovisas. Jag undrade också varför ni inte införde vite i stället. Och varför inför ni det här med skolk i betygen, eller sidoredovisar det? Då har vårdnadshavare och elever nästan ingen chans att överklaga eller få stöd och hjälp. Det har de däremot när det gäller vite.

Anförande nr 154

Borgarrådet E d h o l m (fp): När det gäller frånvaro i skolan finns det en åtgärds-trappa, precis som Eivor Karlsson efterlyste. Den är antagen i ett dokument som togs i utbildningsnämnden.

Precis som Eivor säger är det viktigt att påpeka att man inte får skriva in olovlig frånvaro i betygsdokumentet, utan det måste ske i anslutning till betyget. Det är inte samma sak.

Anförande nr 155

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande! Det där är något av ett bevis på komiken i det borgerliga blockets önskan om konflikt på skolområdet. Sanningen är att ni har tvingats retirera. De betygsliknande skriftliga omdömena är borta ur det här dokumentet. Frånvaron redovisad i betygen har blivit i anslutning till betygen. Att förflytta mobbare nämns över huvud taget inte.

Ni har slipat bort alla uddar och kantigheter som kanske gick hem i opposition, men som fungerar dåligt i majoritet. De hårda tagen som gjorde er politik populär framför allt bland landets pensionärer – det ska man tillägga, vilket vi som har läst undersökningarna vet – är borta. Ni är nu inne på det ni själva har kallat för flumskolan, där allt är prioriterat. Vår invändning mot det är att det inte går.

Jag skulle gärna vilja lägga in tre saker – tre tydliga prioriteringar. Prioritera matematiken, utvecklingen och resultaten! Prioritera ett långsiktigt preventivt arbete mot mobbning! Prioritera att bättre utnyttja elevernas kreativitet! Då får vi en skolplan med åtminstone en liten spets.

Anförande nr 156

Borgarrådet E d h o l m (fp): Vi har inte bara skolplanen, utan vi har till exempel de riktlinjer som utbildningsnämnden har tagit fram för arbetet för trygghet och studiero som jag har i min hand här. Där definieras till exempel hur man ska kunna flytta mobbare i stället för mobbningsoffren. Där finns också den trappa som har efterlysts.

Socialdemokraterna kan fortfarande inte riktigt säga på vilka punkter man är för skolplanen och på vilka punkter man är emot. Det är svårt att debattera mot en opposition som å ena sidan har insett att den skolpolitik som man har ägnat sig åt under så många år inte går hem i väljarkåren, å andra sidan har svårt att definiera en ny skolpolitik. Ni måste faktiskt formulera er. Vad tycker ni är en bra skolpolitik och vad är det inte?

Anförande nr 157

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ordförande, fullmäktige! Det är roligt att vi i dag ska besluta om en ny skolplan för Stockholm. Genom att fokusera på kunskap, trygghet och arbetsro går vi mot en skola i världsklass för Stockholms elever. Det är en skola som ser alla elever, noggrant följer upp kunskapsutvecklingen och ser till att sätta in stöd och hjälp där det behövs. Alla elever ska stimuleras efter sina egna förutsättningar.

Lärarna är skolans absolut viktigaste resurs. Det är bra att vi nu i skolplanen slår fast att man måste vara behörig för att kunna få en tillsvidareanställning som lärare i Stockholm. Men för att kunna lära sig något i skolan måste man känna sig trygg, och man måste få studiero. Alla elever måste känna att de är respekterade för den de är. De ska inte bli utskrattade, retade, utfryssta eller slagna. Den som ständigt går omkring och är rädd har ingen kraft kvar att lära. Därför är det bra att vi nu har tagit fram riktlinjerna för trygghet och studiero, som Lotta visade upp här.

Men för att kunna lära sig något i skolan måste man vara där. Det tror jag att vi är ganska eniga om. Men sedan tar nog enigheten slut. I förslaget till skolplan slås fast att skolk, det vill säga ogiltig frånvaro, ska redovisas i anslutning till terminsbetyget både i grundskolan och på gymnasiet. Det ska självfallet kombineras med omedelbara åtgärder som att man direkt kontaktar föräldrar och undersöker om det behövs andra åtgärder.

Snabba åtgärder när något är fel i skolan är precis lika viktigt som snabba och tydliga åtgärder inom socialtjänsten. Det finns många olika anledningar till skolk. Det kan vara elever som har stora egna problem eller familjeproblem. Då gäller det att vuxna ser och märker vad som är på gång. Det är man alldeles särskilt tvungen till när frånvaron ska registreras. Och den måste vara riktig, eftersom den ska redovisas i anslutning till betygen.

Det finns de som skippar lektioner för att plugga extra inför ett prov i ett annat ämne för att få bättre resultat samtidigt som kompisarna går till de obligatoriska lektionerna. Det finns de som väljer att ta sovmorgon eller långlunch när det passar och de som inte har tid för att de sysslar med något annat. Ibland är detta kriminalitet.

Det finns minst två anledningar till att det är så viktigt att vara i skolan. Den som inte är där missar mycket kunskap och riskerar att komma mer och mer efter för att till slut ge upp. Den som inte är i skolan är någon annanstans. Forskningsrapporter visar att skolk ofta är inkörsporten till kriminalitet och missbruk. Den som struntar i att gå till skolan är den som riskerar att inte få fullständiga betyg eller att hoppa av tidigare.

Att skriva in skolk i betyget löser inte alla problem. Men det är en tydlig signal till elever och föräldrar att skolk inte är acceptabelt och att åtgärder kommer att vidtas. Elever som lättvindigt funderar på att vända sig om och sova en timme till funderar nog en extra gång. Det kanske kan bli skillnaden mellan ett G och ett IG i matte om mattelektionen råkar ligga på måndagsmorgnarna.

Barnen är Stockholms framtid. En bra skola är viktig för barn och ungdomar. Den är viktig för deras alldeles egna framtid men också för oss alla stockholmare. Den nya skolplanen är viktig och spelar en central roll för en utveckling i riktning mot en skola i världsklass.

Bifall kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 158

I n g e r S t a r k (v): Ann-Katrin! Jag tror inte att det finns någon i den här salen som inte inser hur allvarligt det är med skolk och att det är ett stort problem. Man kan naturligtvis inte få de kunskaper man behöver om man inte är i skolan. Det vi opponerar oss emot är just detta att det ska skrivas in i betyget. Det finns nämligen så många olika anledningar till att elever skolkar. Det är jätteviktigt att vuxna omedelbart ser detta och tar tag i det.

Men man måste också alltid prata med ungen först. Man måste ta reda på vad skolket handlar om. Vad är det för problem? Det kan aldrig vara bra att skriva in det i betyget; jag tror inte att det leder till något gott. Det kanske är några skolkare som slutar skola och inte vänder sig om och somnar om på måndagsmorgonen. Men det stora flertalet av de ungar som skolkar och skolkar regelbundet har andra problem. Då är det inte så enkelt att man kan skriva in det i betyget. Jag tror till och med att det kan vara farligt i vissa lägen.

Anförande nr 159

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Först och främst är det väl bra om man räddar *någon* från att falla ifrån. Någon gång har man väl börjat skola, kanske från någon lektion, och märker att det inte är så farligt och inte gör så mycket. Förresten är det inte så många som märker det, tänker man kanske.

Det handlar om att tala om vad det är som är accepterat i skolan och vad som inte är accepterat. De som har gått i skolan ska väl också börja jobba någon gång. Vad är det vi lär våra elever och barn i Stockholm – att det är okej att vara borta utan anledning? Så kan man inte ha det när man ska gå till jobbet. Det handlar inte bara om kunskap, utan det handlar om en social träning för ett liv i framtidens samhälle. Det är ju ni mycket angelägna om också.

Anförande nr 160

Borgarrådet M o g e r t (s): Det vi pratar om nu är det centrala kommunala styrdokumentet på skolans område. Det syftar inte till att slå fast en allmän syn på skolan. Det finns en lagstiftning som säger att i det här dokumentet ska vi slå fast våra prioriteringar. Det ska vara tydligt och uppföljningsbart.

Om ni nu tycker att skolk och hindrandet av skolk är det viktigaste att hantera hade det varit bra om ni hade skrivit det. Jag tycker faktiskt att det hade varit bättre om ni hade slagit fast att det ska stå i betyget. Då hade det åtminstone stått någonting i stället för ingenting. Nu innehåller dokumentet många vackra saker. Precis som du sade är det många saker som jag inte har några problem att hålla med om. Men det finns inga mål och inga prioriteringar. Det går inte att följa upp, och det blir svårt att använda detta ute på skolorna.

Anförande nr 161

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Men, Roger Mogert, du har ju fortfarande inte talat om hur du vill att det ska se ut och vad du vill prioritera. Du sade att du hade tre viktiga saker, och så räknade du upp fyra. Jag förstod att matte var det centrala och det första.

Det är också lite konstigt när den ena säger att det är så förfärligt att man skriver ned skolk eftersom det stigmatiserar och du sedan säger att vi ändå bara skriver det på ett papper bredvid och att det också är dåligt. Skolk kan aldrig vara det centrala. Men det är viktigt att man inte skolkar därför att man måste vara i skolan eftersom man annars inte kan lära sig någonting. Om man inte får godkända betyg och en bra skolgång är det mycket jobbigare efteråt. En del klarar det ändå, men alla gör det inte.

Anförande nr 162

Z a i d a C a t a l á n (mp): Ordförande! Ann-Katrin Åslund! Jag ställde dig frågan om på vilket sätt inskrivandet av skolk i betyget skulle göra någon skillnad för en elev som känner sig orättvist behandlad. Eleven kanske är arg och känner apati inför skolan. Han eller hon kan inte protestera mot ett orättvist betyg. Elever får inte i dag överpröva de betyg som sätts av lärarna. Det har ni borgare sett till i regeringsställning.

Jag undrar vad den eleven ska göra med sin apati. Vad gör det för skillnad att gå till skolan då? Vad säger du till den eleven?

Anförande nr 163

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Jag förstår egentligen inte riktigt vad du menar. Menar du att det är fel betyg när man skriver in skolk? Om man tycker att man har fått ett felaktigt betyg måste det ändå vara bättre att gå till skolan. Det är alltid bättre att gå till skolan och ta en dialog med sin lärare. Det är alltid bättre att gå till skolan än att låta bli om man inte har influensa.

Anförande nr 164

F a t i m a N u r (fp): Ordförande, åhörare, ledamöter! Världens bästa skola, står det här. Det gläder mig i dag att stå och delta i detta. Det är världsklass i skolan. Min mormor var analfabet; hon kunde inte läsa och skriva. Jag är den första i min familj som kan läsa och skriva. Många med mig som bor i våra förorter i det mångkulturella Sverige behöver kunskap och utbildning. Det är den folkpartileda alliansens

skolpolitik som vi i dag står för och pratar om. På vänsterkanten säger ni att ni vill ha en diskussion och att ni vill bli inbjudna. Men Muhammed och Sara har inte råd att vänta på att ni ska säga att ni ska diskutera en gång till!

Lotta! Med Jan Björklund kan vi få världens bästa skola i Sverige. Vi behöver den skolan. Många invandrare har utvandrat från Rinkeby, Rosengård och Rågsved för att de inte får jobb. Jag kan tala om för er att många också har utvandrat för att de inte har fått någon utbildning för sina barn under de fyra år som har gått. Sverige ska gå från flumskolan med ojämlikhet, diskriminering och mobbning. Föräldrarna vet inte vad barnen gör i skolan. De har vandrat ut från Stockholm, speciellt från Rinkeby. De har utvandrat till England och Egypten för att de ska få en skola och en utbildning för sina barn.

Lotta, du har gjort rätt! Du ska fortsätta! Sverige har vänt, och vi ska kunna göra det här under en mandatperiod till. Vi ska inte diskutera, för Muhammed och Sara har inte råd att diskutera med er. Ni får gärna göra det i den här salen hur länge ni vill. Men vi vill ha en skola dit föräldrarna kan lämna sina barn och där de får veta hur det är innan det är för sent. Det ska inte vara studievägledare som talar om för Fatima, Sara eller Muhammed att de inte kan bli ingenjörer, utan att de ska bli undersköterskor eftersom de har en annan etnisk bakgrund och inte har det svenska språket. Dessa är era diskussioner. Vi vill ha elit, och ni vill ha profiler. Varför är det tillåtet för alla invandrarbarn att gå till fotbollsskolor och idrott men inte att vara med och bli ingenjörer och matematiker? Det vill jag gärna att ni svarar på.

Roger, Inger och Susanna! Det är inte fult att lära sig. Det jag lärde mig när jag kom till Sverige är att det är fult att äga. Men det är inte fult att lära sig. Bifall kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 165

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande och fullmäktige! Jag har bara en liten detalj. Under den förra mandatperioden, som Fatima talade så illa om och där folk lämnade landet för att de inte fick någon utbildning, förbättrade Muhammed och Sara sina resultat kontinuerligt. I områden som Tensta och Rinkeby förbättrades resultaten med 8–10 procentenheter och över hela staden med 2 procentenheter i snitt. Det var vad som hände då, under den gamla onda socialdemokratiska tiden när folk flydde landet.

Det som händer i dag, med den här fantastiska politiken, är precis tvärtom. Nu sjunker resultaten. Nu har resultaten på ett år sjunkit med 2 procentenheter. Svaret man får när man frågar varför är: Det har blivit fler invandrare.

Anförande nr 166

F a t i m a N u r (fp): Roger! Jag har inte sett några siffror på att det har sjunkit. Men om det har gjort det kan det inte bero på att vi har bestämt, för det har vi bara gjort i två år. Det måste bero på när de fick betyg. När började de här barnen i skolan? Om det skulle vara så att resultaten har sjunkit – varför hade barnen inte kunnat få skriftliga omdömen för länge sedan och varför får man inte det tidigare i skolan?

Anförande nr 167

I n g e r S t a r k (v): Jag vill börja med att säga att det är ganska trist att höra sådant här som att vi skulle tycka att det är fult att lära sig. Det är ingen här som har sagt att det skulle vara fult att lära sig. Kunskap är jätteviktigt. Kunskap är makt. Självfallet ska alla elever gå i en bra skola som gör att de går ut med fullständiga betyg när de ska börja gymnasiet. Då kan de välja det de vill ägna sig åt i framtiden. Det är fullständigt självklart.

Om vi, samtliga partier, hade påbörjat en diskussion om skolpolitiken för två år sedan – nog sjutton hade vi kunnat komma överens om en hel del saker som skulle stå i skolplanen! Vi hade kanske inte kommit helt överens; det är mycket möjligt att vi inte hade gjort det. Skolket är en sådan sak. Men vi hade ändå kunnat ha en grund att bygga på som hade gjort att inte hela skolplanen rivs upp nästa gång. Det är viktigt med en långsiktig skolplan och en skolpolitik som håller. Innan vi hade majoritet förra gången var det faktiskt också ett folkpartistiskt skolborgarråd här.

Anförande nr 168

F a t i m a N u r (fp): Varför kan man inte läsa? Varför kan man inte sätta betyg? Du säger det ju själv. Varför kan inte de här föräldrarna få hjälp, när de kanske inte kan läsa eller skriva själva? Barnen får inga läxor hem, för du är emot det.

Anförande nr 169

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Det är inte fult att lära sig; det tycker inte jag heller. Uppenbarligen har en del människor lärt sig någonting. En stor andel av de ”svenskar” som finns i London är utlandsfödda svenskar. De flyttade först hit till Sverige och läste på våra flummiga gymnasier. Sedan fortsatte de, och blev ingenjörer, tandläkare och annat på våra flummiga universitet. Men sedan fick de inte jobb här i Sverige. De fick inte respekt för den utbildning de hade och för den person de var. De fick i stället jobb i London. Det är många av dem som har flyttat, som du påpekar. De har lärt sig någonting. De har också lärt sig att de får lite mer respekt i London.

Anförande nr 170

F a t i m a N u r (fp): De flyttar för att de inte fick jobb. Det har jag också talat om för dig. Men de flyttar också för att de vill ha en skola där barnen kan lära sig något och få skriftliga omdömen.

Anförande nr 171

S u s a n n a B r o l i n (v): Med risk att låta som en faktaruta vill jag tala om för dig, Fatima, att det inte är någon som har sagt att det är fult att lära sig. Det finns redan profilklasser i dag för matte och NO. Men vi har ifrågasatt elitklasser, dit det bara är en liten elit från studievana hem som söker sig.

Sara och Muhammed skulle nog kunna vänta i ett par månader till på en skolplan, med tanke på alla andra dokument som vi hänvisar till. Däremot har de svårare att klara era besparingar.

Fatima vill ge skriftliga omdömen som talar om hur eleverna är. Men vi vill ge dem hjälp genom att utveckla individuella åtgärdsprogram som talar om hur man ska hjälpa den enskilda eleven.

Det här är små fakta. Det sista faktumet är att en av de största debatter som man kan följa på tv nu gäller att Sverige knappt klarar att ta emot alla som vill komma och läsa på våra högskolor. Det beror på att vi har bra utbildning som ger många möjligheter, och det ska vi vara stolta över.

Anförande nr 172

F a t i m a N u r (fp): Ja, vi ska vara stolta över mitt nya land – det land som jag också tillhör. Men jag är inte stolt över den flumskola som ni har lämnat efter er. Det är inte fult att få skriftliga omdömen. Det är inte fult att lära sig. Jag tror att ni kan skriva under på det, men ni vill inte gå med på att föräldrar som undrar hur de i hela världen ska kunna veta om deras barn ska få hjälp eller inte efterfrågar detta.

Anförande nr 173

A b e b e H a i l u (s): Ordförande! Mina två döttrar är födda i Rinkeby. De har gått i förskolan där. Den ena börjar nu i sjunde klass i Rinkeby. Den andra är färdig i gymnasiet. Hon har fått fem VG och 25 MVG. Vi bor fortfarande i Rinkeby. Det är inte sant att det bara är flumskola i Rinkeby. Det stämmer inte. Det vet alla som bor där. Vi socialdemokrater har satsat otroligt mycket pengar och resurser på förskolan och skolan.

Ordförande! Jag har här revisorernas rapport för Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd 2007. Det står så här: Nämnden har inte uppfyllt kommunfullmäktiges mål om att öka andelen elever som lämnar grundskolan med behörighet till gymnasiet. I Rinkeby-Kista har antalet behöriga elever i stället minskat från 78 procent år 2006 till 73 procent år 2007. Minskningen gäller samtliga skolor i området utom en, som har oförändrat resultat. Minskningen beror alltså på att den borgerliga majoriteten satsar mindre resurser i området.

Anförande nr 174

F a t i m a N u r (fp): Jag kan svara på det här fast jag inte blev apostroferad. Jag har aldrig sagt att Rinkeby har en flumskola. Jag har sagt att folk har flyttat från Rinkeby för att få sina barn i en bättre skola. De har flyttat från Sverige över huvud taget. Jag nämnde också Rosengård. Jag kan bara tala om för dig: Vad är grunden till de här siffrorna? Varför satsar man inte på barnen från första klass? De gick ut skolan 2006. Hur många år har de då gått i skolan med din flumskola – i fyra år?

Anförande nr 175

R e b w a r H a s s a n (mp): Ordförande, ledamöter! Vi i Miljöpartiet ser skolplanen som ett verktyg för att skapa ett psykologiskt och socialt hållbart samhälle som styrs av demokratiska värderingar. Som Paul Lappalainen har påpekat är det jätteviktigt att skolan jobbar mot diskriminering. Det är inte bara kunskaper som är viktigt. Det handlar om kunskaper, men det handlar också om diskriminering.

Som många, bland andra Fatima och Paul Lappalainen, har påpekat är det många som drabbas av det i samhället.

Framtiden som en skola av världsklass skapas inte av konstiga övermäktiga krafter utan av människor som blir framtiden, precis såsom dagens barn skapar framtiden. Det behövs resurser. Det är viktigt att skolplanen är till för barnen. Skolan är barnens arbetsmiljö. Lärarna och föräldrarna ska samverka och utforma och utveckla det hela. Skolan har en nyckelfunktion för att skapa ett ekologiskt, socialt och demokratiskt samhälle som styrs av demokratiska värderingar.

Jag vill poängtera att vår syn på skolan och på skolplanen handlar om att alla människor i grunden är aktiva och kreativa och har möjlighet att bli solidariska, ansvarstagande, kärleksfulla och empatiska människor. Barn och unga behöver bli bekräftade som individer av vuxna, oavsett prestationer. De kan då växa till starka och trygga individer som tycker om sig själva och andra. Detta är en grund för att utveckla ett medmänskligt perspektiv på omvärlden och Sverige.

Skolan är till för elever och lärare. Skolan måste vara en positiv arbetsplats för alla, dit alla går med glädje utan att skolkas. Elever, lärare och annan personal ska kunna samverka väl tillsammans och skapa den miljö som behövs. Skolan ska stimulera till kritiskt och kreativt tänkande. Skolan måste ges tillräckliga ekonomiska och personliga resurser för att kunna förverkliga de mål som anges i läroplan och skolplan.

Vi i Miljöpartiet tycker att freds- och miljöundervisning i skolan är jätteviktigt. Vi tycker även att konflikthantering och samlevnad är viktigt. Det är viktigt att öka stödutrymmet så att lärarna och eleverna själva kan försöka lära sig hur de ska hantera konflikter i skolan.

Anförande nr 176

Mattias Ericsson (v): Herr ordförande! Det är första gången jag står i talarstolen här i fullmäktige, så jag är lite nervös. Ni får väl ha överseende med mig om jag blir lite virrig. Man kan ju undra varför jag är klädd i svart. Om det nu är första gången jag står här borde jag ju vara glad. Men jag har klätt mig i svart inte bara därför att det är snyggt utan därför att det är en ganska sorglig dag i dag för våra skolelever. Det är lite sorgligt att få se en skolplan som på ett tydligt sätt slår fast en klasspolitik. Jag ska återkomma till detta.

Ni pratar mycket om lärarnas engagemang i skolplanen. Lärarna ska vara kunniga och engagerade. Det är jättebra. Jag är själv lärare. Jag vet hur viktigt det är att lärare är engagerade och jag vet hur viktigt det är att lärare är kunniga. Men hur ser det ut i verkligheten? Lärarna är kunniga, men hur satsar ni på dem? Ni satsar på dem genom det statliga lärarlyftet. Det finns ett jättestort problem med det statliga lärarlyftet, för alla lärare får inte delta i det. Det finns till exempel kreativa ämnen som prioriteras bort. De får inte vara med. I er satsning satsar man absolut inte på de kreativa lärarna, alltså bildlärare och den typen av lärare.

Det handlar om engagemang. Ni vill skapa engagerade lärare. Hur engagerad blir en lärare som får se er budget? Han eller hon ser att ni skär ned och att det blir

nedläggningar och neddragningar i skolorna. Hur engagerade blir lärarna i Hammarby-Skarpnäck, där över 40 tjänster försvinner? Samma sak gäller i Hässelby-Vällingby och i Farsta, där vi vet att ni lade ned Västbodaskolan. Hur engagerade blir de lärarna? Hur känner de att ni satsar på dem när de i sin praktiska verklighet får se att ni tar deras möjlighet att arbeta ifrån dem?

Det handlar också om utveckling. Ni säger att alla elever utvecklas i sin egen takt. Det är sant; så är det. Alla elever måste få göra det, och de gör det också. Men hur får de fritt utvecklas när ni säger att ni ska spika fast hur de beter sig redan i första klass? Redan i första klass ska man spika fast hur eleverna är och brännmärka dem. Det är det ni gör via de skriftliga omdömena. Hur känns det för en sjuårig tjej eller kille som inte alls är redo än att sitta i skolbänken? Redan då får de på pränt att den här tjejen eller killen inte kan sitta still. Jag antar att den sociala utvecklingen handlar om hur man sitter och står, hur man pratar och sådant. Jag vet inte riktigt vad ni menar med det.

Hur ska en lärare kunna beskriva detta i det skriftliga omdömet utan att stigmatisera? Hur ska man beskriva i det skriftliga omdömet att den här tjejen inte kan sitta still utan att det blir väldigt hårt för henne? Den muntliga kommunikationen blir lidande och ersätts av en lapp en eller två gånger per år. Det är jättestor risk för det.

Anförande nr 177

Borgarrådet E d h o l m (fp): Herr ordförande! Mattias ställde bland annat frågan om varför inte alla lärare kan delta i Lärarlyftet. Ett svar på den frågan är att Lärarlyftet utgår från några av de allvarligaste problem som den svenska skolan har, till exempel att den har blivit sämre på att lära små barn läsa och skriva. Därför är just detta prioriterat bland en rad andra ämnen för Lärarlyftet.

Jag tror att det är i grunden rätt tanke. Om man satsar så enormt mycket pengar som man gör i Lärarlyftet – det är den enskilt största satsningen på lärarfortbildning någonsin i Sverige – är det viktigt att man samtidigt också väljer att prioritera. Varför gör man denna satsning? På vilka områden är det viktigt att satsningen görs? Det är med stor glädje som jag säger att Stockholms stad går in med full kraft i Lärarlyftet med våra lärare.

Anförande nr 178

M a t t i a s E r i c s s o n (v): Det är möjligt att det är så. Men det är tråkigt för dem som inte får vara med, till exempel för de elever som har många lärare inom estetiska ämnen. Det är tråkigt att just de inte ska få välutbildade, vidareutbildade lärare.

Anförande nr 179

C e c i l i a B r i n c k (m): Jag ska ta upp två saker. Mattias Ericsson talar om att det är en sorgens dag när vi på papper fäster klasspolitiken. Men om det är något som är klasspolitik är det en skola som inte ställer några krav. De studiemotiverade barnen klarar sig i alla system, till och med i det skolsystem som ni byggde upp. Klasspolitik blir det när man inte ställer några krav, för det är då de svaga eleverna,

elever som kommer från mindre studiemotiverade miljöer, har allra svårast att göra sig gällande. Det var det ena.

Det andra är den bisarra retoriska överdriften när du talar om att brännmärka elever. Jag måste faktiskt ställa en fråga. Är det så i din värld att problem som man inte ser eller uppmärksammar inte finns? Hur ska man kunna åtgärda ett problem, till exempel det du nämnde med en sjuårig elev som har jättesvårt att sitta still, om man inte uppmärksammar det och talar om det? Vad har du för metoder för att lösa den typen av problem? Och på vilket sätt utgör det brännmärkning att man är tydlig med problemen så att man ska kunna lösa dem?

Anförande nr 180

Mattias Ericsson (v): Det var många saker! Vem i den här salen har sagt att vi ska ha en skolpolitik utan några krav? Jag har inte sagt det och ingen av mina partikamrater har sagt det. Ingen i oppositionen har sagt att vi ska ha en skola utan krav. Det är retoriskt trams som du håller på med.

Du pratar om brännmärkningen. I min värld finns det massor av olika saker som man kan göra för att hjälpa barn, uppmärksamma dem och se saker. Man kan ha samtal med föräldrarna och man kan diskutera. Jag har själv jobbat som lärare, och jag skrev veckobrev en gång i veckan till de barn som hade problem. Men de breven blir inte definitiva, utan det är en diskussion med föräldrarna. Inget av de barn som jag har haft som har haft problem har haft föräldrar som inte har vetat om det. De barnen och deras föräldrar har varit väldigt uppmärksammade på problemen.

Det är inte det skriftliga omdömet som talar om för en förälder om en elev är bra eller dålig eller hur han eller hon ligger till. Det är en ständig kommunikation med föräldrarna, och den behöver inte slås fast via ett dokument. Är det bara skriftliga dokument i din värld, Cecilia Brinck, som uppmärksammar på problem?

Anförande nr 181

Erik Slottnér (kd): Mattias! Kunskap är garanten för att bryta klassklyftor. Bildning är den bästa förutsättningen för människor att göra klassresor. Jag förstår inte det här. Fokus på kunskap i detta dokument är en väg till att bryta klassklyftor som finns.

Jag tycker att du har en gammaldags syn på social utveckling och vad det är för något. Det handlar om att sitta och stå, säger du. Det är inte det vi pratar om. Detta är ett erbjudande till föräldrarna: Vill ni veta hur det går för era barn? Vill ni ha en skriftlig dokumentation? Ibland kan det vara bra att dokumentera för att se hur det hela förändras från år till år. Vilken utveckling har det här barnet? Du säger själv att du har skickat ut veckobrev. Det är väldigt ambitiöst, och det är ju även en form av skriftlig dokumentation som du gör. Tänk om alla kunde få möjligheten att få denna skriftliga dokumentation av hur deras barn utvecklas socialt! Det vore fantastiskt.

Anförande nr 182

Mattias Ericsson (v): Vilka föräldrar vill inte veta hur det går för deras barn? Det vill väl alla föräldrar veta. Kunskap är jättebra. Det är just därför jag har varit lärare, och det är just därför jag ägnar mig åt politik – för att se till att människor får kunskap om saker. Det gäller till exempel den klasspolitik som ni håller på med.

Jag ska försöka visa på er klasspolitik. Det är lite annat än det vi pratade om förut, men ändå. Man kan titta på vad ni skriver om komvux: Komvux ska vara ett erbjudande för dem som inte har uppnått målen. Okej – det är de som inte har uppnått målen som ska få gå på komvux. Samtidigt säger ni i dokumentet att i gymnasiet ska man antingen utbilda sig för att utbilda sig vidare eller utbilda sig till ett yrkesliv. Ni säger alltså till en 15-årig skoltrött människa: Nu ska du bestämma dig för resten av livet! Om du har fullständiga betyg får du inte gå på komvux. Då har du ingen möjlighet att skola om dig. Om du bestämmer dig för att det inte var murare du ville bli, utan ingenjör, så går inte det. Det kan ju också vara tvärtom – att man inte ville bli ingenjör utan murare. Men det är säkert mycket mer ovanligt.

Anförande nr 183

Birgit Marklund Beijer (s): Ordförande, ledamöter! När den förra skolplanen togs fram med början år 2003 bjöds 200 000 stockholmare in för att påverka skolan. Det var 80 000 elever och 10 000 lärare och övrig skolpersonal. Därutöver var det 100 000 föräldrar. Det var då viktigt med en bred diskussion, och det borde vara lika viktigt nu. Men problemet nu är att det är så bråttom att genomföra den borgerliga och folkpartistiska skolpolitiken. Det ska vara en ny skollag, en ny gymnasieskola och nya tillträdesregler till högskolan. Allt detta ska forceras fram.

Många remissinstanser har påtalat vikten av att ha ett fungerande samspel mellan förskola och skola. Det fungerade bra tidigare, men vi ser inte i den här skolplanen hur det ska gå till. Skolk är givetvis oacceptabelt, men att skriva in det i terminsbetyg eller i anslutning till betyg är inte acceptabelt. Att hämta eleverna med polis, som det har talats om att den nya skollagen ska innebära, är helt befängt. Man hoppas att det inte blir verklighet. Och kommer det som står om skolk i skolbetyget att vara sekretessbelagt eller kommer det att kunna visas utåt?

Det är viktigt att lärarna är behöriga. Vi vet att många inte är det. Jag möter många oroliga lärare som har jobb men som inte har denna behörighet. Rektorerna har börjat betona vikten av att lärarna är behöriga, men vilken planering finns det för detta?

De nya tillträdesreglerna till högskolan träder i kraft 2010. Det har blivit väldigt mycket viktigare hur man väljer redan i årskurs 7. Det är till exempel viktigt att välja språk redan på högstadiet för den kommande studieplaneringen. Vuxenutbildning är viktig som en andra chans för elever som saknar behörighet. Men det undergrävs när det kommer att bli svårare att få plats. Det kommer att bli svårare att komma in på högskolan när man tvingas till betygskomplettering.

När det gäller mobbning undrar jag hur man ska arbeta förebyggande i dessa frågor. Alla verksamheter ska bedrivas aktivt och med målinriktat arbete för att förhindra och motverka alla former av kränkande behandling. Men hur ska det följas upp?

Skolborgarrådet sade i sitt anförande att de elever som har behov av särskilt stöd ska garanteras extra tid i skolplanen. Men i skolplanen står det ”erbjudas”. Det är en viss skillnad. Bland andra Mattias tog upp det skriftliga omdömet avseende elevernas sociala utveckling. Är det den sociala kompetensen, eller vad är det man menar? Och ska också detta vara offentligt eller sekretessbelagt?

Anförande nr 184

M a g n u s J o h a n s s o n (s): Ordförande, fullmäktige! Kort och gott: Kunskap är makt. Det är fint att lära sig saker och ting. Min dotter ska börja första klass till hösten. Det står i er skolplan att hon ska få betyg, för alla elever har rätt till ett betyg. Jag känner min dotter. Jag tycker inte att hon har utvecklats fullt ut på alla sätt för att vara föremål för en bedömning. Det tycker jag verkligen inte. Det går så jäkla fort – ursäkt språket! Det går väldigt fort för henne emellanåt, och ibland tar det lite längre tid. Hon är inte i en situation i sitt liv och i sin utveckling där det är värt att göra en skriftlig bedömning som hon ska leva med i resten av sitt liv.

Egentligen är det två saker som jag inte ställer upp på i skolplanen. Det är två enkla saker: elitklasserna och betygen från första klass. I elitklasserna lägger jag då in det som står om fallenhet. Det är dessa två saker som jag verkligen inte ställer upp på. I övrigt ställer jag nästan upp på den skolplan som ni har lagt fram eftersom den är så pass allmänt hållen. Det vore mycket bättre om vi hade samlat kring ett dokument och varit överens om vad vi skulle satsa på. Roger sade förut att vi ska satsa på matematiken, satsa på att få stopp på mobbningen och satsa på kreativiteten. Då hade vi fått ett dokument med spets på. Då hade vi haft en skolpolitik i Stockholms stad som faktiskt skulle vara värd att vara stolt över.

Skolplanen i den form som den föreligger här i dag innehåller två saker som sticker ut lite grann. Det ena är elitklasserna, som i stort sett enbart är ett namnbyte. Det är inte någonting annat än de profilklasser som vi redan har. Det är här klasspolitiken kommer in, och den är jag emot. Man begränsar vilka som ska få vara där. Det vill jag absolut inte vara med om. Se till att det kommer resurser till skolan i stället! Då kanske planen kan vara verkkningsfull.

Med detta yrkar jag bifall till den socialdemokratiska reservationen.

Anförande nr 185

E m m a L i n d q v i s t (s): Ordförande, fullmäktige! När jag läste igenom skolplanen var det framför allt en sak jag reagerade på, nämligen synen på eleverna – de som faktiskt går i skolan och som kommer att vara dem som skolplanen till allra största del berör. Det slås i inledningen fast att möjligheten att påverka, ta ansvar och vara delaktig ska omfatta alla elever och även föräldrar. När man sedan bläddrar fram ett par sidor till det avsnitt som handlar om inflytande och samverkan ser man att det omfattar totalt tre rader. Avsaknaden av riktlinjer när det gäller elevers inflytande över sin vardag i skolan är total. Detsamma gäller vårdnadshavarinflytandet om vi ser till de lägre åldrarna. Trots att flera skolor i staden i dag aktivt arbetar med att stärka elevinflytandet är det något som i dag inte anses prioriterat i stadens utbildningsverksamhet.

Samma syn på eleverna genomsyrar hela skolplanen. I stället för att de ska vara aktiva deltagare vars åsikter man sätter värde på och i stället för att tro att samarbete, samverkan och inflytande stärker elever i deras kunskapsutveckling ser man dem snarare som ett gäng passiva konsument. Susanna pratade tidigare om att det är många fina ord, men var är de konkreta förslagen? Det är olyckligt eftersom det till och med i förslaget till skolplan faktiskt konstateras att elevinflytande ger bra träning för demokratiska arbetsformer, värderingar och initiativ.

Ytterligare ett område som vittnar om ovanifrånsynen på elever är avsnittet om elevers frånvaro, som redan har varit uppe i debatten. Inledningsvis fastslås det att skolk är oacceptabelt. Vidare står det att skolk ska redovisas i anslutning till betygen i slutet av terminen och att det alltid ska rapporteras till föräldrarna. Bara en sådan sak – man pratar om föräldrar och inte om vårdnadshavare! Utgångspunkten bör rimligtvis vara att man vid ogiltig frånvaro inledningsvis ska prata med eleven. Det kan till och med hända att det är något problem i hemmet, mellan hemmet och eleven, som är själva orsaken till frånvaron. Då kan det vara direkt kontraproduktivt att rapportera till föräldrarna.

Att redovisa frånvaron i anslutning till betygen känns snarare som ett sätt att permanent stoppa in elever i ett skolkfack än att försöka hitta en orsak och en lösning till elevernas frånvaro. Att skriva in det i ett betyg vid terminens slut, som har varit på förslag tidigare, är utan tvekan en alldeles för sen åtgärd. Det ligger en skillnad mellan att säga att skolk är oacceptabelt och att ha ett mål om en skola som elever vill och kan gå till.

Jag yrkar bifall till Socialdemokraternas och Vänsterpartiets reservation.

Anförande nr 186

Z a i d a C a t a l á n (mp): Ordförande! Jag håller verkligen med om mycket av det som Emma Lindqvist precis pratade om. Det handlar om den syn på eleven som presenteras i skolplanen. Den är oerhört anmärkningsvärd och faktiskt upprörande. Det är en elitistisk syn ni har på skolan i den borgerliga majoriteten. Det är en centralistisk syn. Varför är det så? Därför att av vad jag kan läsa av det här tror ni inte på att ge elever makt. Elevinflytandet lyser med sin frånvaro i skolplanen och även i den faktiska politiska realitet som vi ser i dag i utbildningsnämnden. Man vill till exempel inte ha elevrepresentanter närvarande under möten.

Den borgerliga regeringen vill absolut inte ge elever rätt att överpröva sina betyg. Det är en rättssäkerhetsgrundbult i vårt samhälle att ha rätten att överpröva ett beslut, inte minst ett myndighetsbeslut. Det vill ni inte ge eleverna. Det är otänkbart för er att ge makt till dem. Det är ganska intressant med tanke på att ni pratar om att vi har en sådan flumskola. Men vad jag kallar för flum är att inte våga ge eleverna makt och rätt att överpröva ett beslut som de får leva med i hela sitt liv.

Vidare tycker jag att andra saker som saknas i skolplanen måste komma fram mycket mer. Det handlar om att elever måste få arbeta mer med till exempel demokratiska spelregler och jämställdhet i skolan. Om vi ska prata om likabehandlingsplan behöver vi prata om lika rätt i våra skolor också. Annars kommer vi aldrig att förstå

vad fördomsfrihet är. Att prata om en sak är en bit. Men sedan gäller det att leva som man lär också.

Det finns en fin liberal devis som jag gillar väldigt mycket. Den lyder: Frihet under ansvar. Jag förstår inte varför ni i den borgerliga majoriteten vågar leva efter den. För mig är det en jätteviktig bit av den skola som vi har i dag.

Miljöpartiet vill till exempel att vi ska ha en elevombudsman som representerar de elevorganisationer som finns och som företräder deras rättigheter på deras arbetsplats, vilket skolan faktiskt är. Det handlar om de rättigheter de har i sin arbetsmiljö. Är ni intresserade av att diskutera det? Det skulle jag vilja höra.

Bifall till Miljöpartiets reservation!

Anförande nr 187

K e r s t i n W i c k m a n (mp): Som Zaida Catalán säger händer det faktiskt att också lärare mobbar elever. Det kan finnas sociala relationer som inte alltid fungerar, och där är naturligtvis eleven i totalt underläge.

Det var egentligen inte det jag skulle tala om. Vad jag skulle vilja tala är er syn på kunskap, som jag tycker i och för sig är intressant. Jag håller helt med om att kunskap är oerhört viktig, men det finns kunskap av väldigt många olika sorter. Det finns kunskap som handlar om färdigheter. Det finns kunskap som handlar om att man förstår sammanhang. Det finns emotionell kunskap, det finns oändligt många kunskaper.

Någonting som jag efterlyser i det här dokumentet är er syn på kreativitet och nyskapande. Om det är någonting som vi kommer att behöva när de här eleverna går ut skolan är det nyskapande, kreativa och originella personer. Jag jobbar på en skola där vi ofta får besök från andra länder, bland annat från Korea. Det har kommit många journalister som är förundrade över att de här unga svenska formgivarna är så otroligt kreativa och att de har blivit så berömda över hela världen. Hur bär vi oss åt för att få fram dessa kreativa varelser? Jag tror inte att det är genom att slå dem i huvudet och ställa den typen av krav i form av kontroller och sådant som vi talar om. Det kanske är genom en skola där barnen springer därför att de tycker att det är så jätteroligt.

Jag har haft två barn i min närhet, två barnbarn, som har gått på Reggio Emilia. Hela klassen lärde sig att läsa på en vecka. De lärde sig att räkna och gjorde sina egna böcker. Alla ungar sprang med glädje i skolan i sex år. Sedan skulle de byta skola.

Jag tror att vi måste titta mycket mer på lärarutbildningen. Vi måste titta på pedagogiken. Vi har en lärarhögskola som definitivt har problem. Vi har lärarlöner som definitivt är ett problem. Vi har också en brist när det gäller lärarutbildningen som vi måste åtgärda. Man måste börja från början. Man kan inte börja med att ta slutet på själva eleven.

Jag skulle vilja säga att en skolplan måste omfatta alla stegen, och det måste innebära en oerhört mycket större pedagogisk fantasi än vad jag kan läsa i de här dokumenten. Då tror jag att vi får en väldigt bra skola i Sverige.

Anförande nr 188

E r i k S l o t t n e r (kd): Om det är någon majoritet som har skapat en likformig skola är det Socialdemokraterna med stödpartierna Vänsterpartiet och Miljöpartiet när ni har utformat skolpolitiken. Där har man sagt nej till friskolor, man tycker att alla elever ska ha en allmän behörighet till högskola. Man har dragit ned på yrkesutbildningarna och gjort dem alltmer teoretiska. Det har lett till att väldigt många ungdomar inte har fått ge utlopp för sin kreativitet, inte har fått utbilda sig efter sina förutsättningar utan formats efter förutbestämda mönster.

Lärarhögskolan – ja, inte är det vi som har skapat den. Jag håller med om att vi har väldigt stora problem där. Vi har varit oerhört kritiska till den lärarutbildning som finns. Den håller vi på att ändra nu. Den är bedrövlig i många stycken, och just kunskap har tonats ned väldigt mycket, vilket är upprörande.

Det handlar inte om att slå elever i huvudet. Här handlar det om att lyfta elever och öka kunskaper på många olika sätt i varje skola.

Anförande nr 189

K e r s t i n W i c k m a n (mp): Vi kanske har lite olika syn på hur man lyfter. Men jag tycker att det är väldigt märkligt att du hävdar att Miljöpartiet har varit emot en pedagogisk utveckling. Är det någonting vi har stött är det friskolor.

Anförande nr 190

Borgarrådet M o g e r t (s): Fru ordförande! Det här blev en mycket längre debatt än vad jag hade trott. Jag måste erkänna att jag ganska länge trodde att vi stod varandra närmare i dokumentet. Men det är trevligt att det finns ett behov av att diskutera skola och skolpolitik. Kanske finns det också ett behov att visa att vi egentligen står väldigt långt ifrån varandra. Då får man höra en del saker: Socialdemokratin saknar skolpolitik. Det har man bland annat fått höra. Det tycker jag är spännande.

Jag har haft bilden att sedan mitt parti bildades har vi drivit en systematisk politik för att generellt höja bildningsnivån hos vår befolkning. När vi införde grundskolan var ni emot. Kommer ni ihåg det? Barnen skulle inte orka med. När vi införde det treåriga gymnasiet var ni emot för att barnen inte skulle orka med.

Nu när 86 procent av våra ungdomar går direkt in i det treåriga gymnasiet tar ni de 14 procent som inte gör det och väljer en annan väg till intäkt för att rulla tillbaka tiden och göra det svårare för arbetarklassens ungdomar att bilda sig. Det är var ni gör. Sedan pratar ni om den socialdemokratiska flumskolan. Årtionden av flum, har vi fått höra i den här salen. Jag har frågat förut, och jag gör det igen: Var hittar jag de årtiondena av flum? Är det i 1990 års läroplan? Är det i Lgr 80? Är det i 1968 års läroplan då årtiondena av flum tog sin början? Eller är här i kommunen där vi har

skiftat majoritet och skolpolitik vid varje val i 25 år? Är det här årtiondena av flum har grundlagts?

Sanningen är, kära vänner, att det mest flummiga skoldokument vi har haft att hantera på mycket länge är detta. Ni lyckas faktiskt inte prestera en enda prioritering.

Lotta Edholm talade nyss, varmt och bra skulle jag vilja säga, om lärarlyftet och om vikten av att prioritera och att våga prioritera där insatserna behövs bäst. Men ni har presterat ett dokument som har både hängsle och livrem och knapphål och ett litet snöre för att hålla uppe byxorna och där ju allt och ingenting är viktigt att prioritera.

Jag upprepar gärna mina tre förslag till prioritering: att prioritera matematiken, att prioritera det systematiska arbetet mot mobbning, att prioritera att bättre ta till vara barnets egen kreativitet.

Vilka är era prioriteringar? Hur många har ni? Är ni säkra på det?

Anförande nr 191

Borgarrådet E d h o l m (fp): Borgarrådet Mogert ställde en fråga ifall vi stod långt ifrån varandra eller om vi stod nära varandra. Jag håller med om att det är väldigt oklart. Det beror naturligtvis på att ni inte lyckas prestera en reservation som innehåller vad ni faktiskt menar att den här skolplanen skulle innehålla. I stället radas det upp nu i debatten olika saker som skolplanen inte bör innehålla.

Jag tror att vi på den här sidan i salen efterlyser vad som är den socialdemokratiska skolpolitiken, för det är i dagsläget mycket oklart.

Anförande nr 192

Borgarrådet M o g e r t (s): Nu sade jag inte att jag undrade om vi stod nära varandra. Jag sade att jag tyckte att vi ändå stod varandra ganska nära. Det var alltså lite oklart även det. Med den nivån på oklarhet blir det lite svårt.

Jag läste nyligen upp tre saker som jag tycker att man ska lyfta fram och prioritera och säga att det är de viktigaste sakerna att göra. Svaret jag får är: Ni vill inte ta fram några saker, ni vill ta bort. Det är ingenting i mitt anförande som jag vill ta bort.

Anförande nr 193

C e c i l i a B r i n c k (m): Problemet är väl möjligtvis inte att Socialdemokraterna saknar skolpolitik utan att man har för många olika sorters skolpolitik beroende på vem man frågar och när. De oerhört stolta bildningsideal som arbetarrörelsen har stått för i många år har man i alldeles för stor utsträckning dessvärre övergett.

Sedan är Roger Mogert lite bedräglig. Nu talar han om stora skolpolitiska åtgärder och beslutet om det treåriga gymnasiet som om det är någonting som Socialdemokraterna är eniga om. Så är det inte alls. Det finns massor av ledande socialdemokrater som öppet går ut och säger att gymnasiereformen var ett enormt misstag. Jag vet att Roger Mogert inte delar den uppfattningen, för den debatten har vi haft i den här

salen tidigare. Det vore hederligt om du i det här sammanhanget var lite öppnare med den gigantiska klyfta i de här frågorna som finn i ditt eget parti.

Anförande nr 194

Borgarrådet M o g e r t (s): Jag vet inte om jag är bedräglig, det tycker jag var ett taskigt ord.

Det är självklart att vi i ett stort parti har skilda uppfattningar. Det tror jag gäller även det moderata partiet. Men den stora politiska skillnaden på riksnivå står nu i frågan: Ska man rulla tillbaka gymnasiereformen och göra det svårare för arbetarklassens barn att studera och förkovra sig, eller ska man inte göra det? Där har våra partier kommit till vitt skilda uppfattningar.

Anförande nr 195

C e c i l i a B r i n c k (m): Jag vill naturligtvis börja med att be om ursäkt för ordvalet. Bedräglig – det var möjligen att ta i. Jag vill dessutom vara ytterligare en aning självkritisk här, det kan vara kul att vara det någon gång.

Flera av remissinstanserna pekar på en del oklarheter och otydligheter i skolplanen, till exempel när det gäller möjligheterna till uppföljning och utvärdering. Där tycker jag att det är viktigt att vi lyssnar på det och tar till oss det, för där finns säkert saker som vi kan arbeta med och göra bättre. Men det väsentliga är att vi bedriver ett målmedvetet arbete för att förbättra skolan och för att förbättra uppföljningen i skolan. Det gör vi på alla möjliga nivåer, på individnivå med individuella utvecklingsplaner, på enhetsnivå genom Skolinspektionen. Vi gör det genom stadens revisorer, och slutligen görs det genom Skolverkets inspektionsverksamhet.

Jag tror dock att det finns anledning att återkomma att titta på skolplanen i det här sammanhanget.

Sedan har oppositionen, framför allt Miljöpartiet, efterlyst utförligare resonemang när det gäller elevinflytande. Nej, Zaida Catalán, vi är inte överens om det. Vi tycker inte att det är en bar idé med elevmajoritet i skolorna. Vi tycker inte att det är en bra idé att ge människor som inte är myndiga ett ansvar för stora budgetar. Detta är inte någon särskilt okänd ståndpunkt som vi har.

Sedan vill jag också, om jag nu ska fortsätta att märka ord, det är alltid roligt, säga att när Zaida Catalán använder ordet överpröva menar hon, hoppas jag, överklaga. Det är två rätt olika saker. Om Miljöpartiets allvarliga uppfattning är att eleverna själva ska kunna överpröva det betyg de får, men så illa kan det väl inte vara.

Men 50 000kronorsfråga här är ju: vad är det vi ska hitta samsyn om? Vad är det vi ska komma överens om? Ni kommer inte ens överens internt. Ni kommer inte överens mellan de tre olika partierna. Ta till exempel det som Kerstin Wickman nyss nämnde, inställning till friskolor. Sannolikheten för att Miljöpartiet och Vänsterpartiet ska hitta samsyn om det är väl ungefär lika stor som att vi ska få Vänsterpartiet med på en skattesänkning på en femma. Jag ser det inte hända inom den närmaste framtiden.

Det finns, det har jag sagt tidigare i debatten, reella politiska skillnader mellan er och oss i sättet att se på skolan, skolans uppdrag och verksamhet, och dem är vi inte beredda att kompromissa bort. Vill ni vara med på vår skolpolitik är ni välkomna, men vi tänker inte sälja ut det som är viktigast för oss för att uppnå något slags konstruerad samsyn som i förlängningen inte leder till något annat än en urvattnad kompromiss som ingen har någon glädje av.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 196

Borgarrådet M o g e r t (s): Fru ordförande! Jag lovar att även jag ska pröva detta med självkritik någon gång, jag tycker att det verkar väldigt trevligt.

Sedan kan jag tycka att ni kunde ha tagit till er kritiken om att detta inte är uppföljningsbart lite innan, inte först i kväll. Det är faktiskt ett av de centrala problemen om man ska ha ett styrdokument att man inte kan mäta vad som är prioriterat och vad man förväntas göra med dokumentet. Det är något av ett problem med ett centralt styrdokument. Det hade varit bra om ni hade tagit till er kritiken lite innan denna stund.

Anförande nr 197

C e c i l i a B r i n c k (m): Det kanske är tecken på en skillnad på självinsikt, men vi tror i allmänhet inte att allt vi gör är fulländat och perfekt och inte kan förbättras. Det gör kanske ni.

Anförande nr 198

Z a i d a C a t a l á n (mp): Ordförande! Icke myndiga människor ska inte ha någon makt över huvud taget. Dagen innan jag fyller 18 är omyndig, men då jag fyller 18 ska jag plötsligt besitta all den kunskap som jag behöver för att som en demokratisk medborgare gå ut i samhället och ta för mig av det arbetsliv som ni så kärt kämpar för i den här skolplanen. Alla de rättigheter som jag behöver kunna och veta hur jag ska praktisera ska jag kunna då. Jag förstår inte logiken i det, men du får gärna förklara för mig hur en människa som aldrig har fått praktisera demokrati och makt ska kunna göra bara för att hon fyller 18.

Vad gäller grundkurs i juridik vet jag inte om du var med, men i förvaltningsrätten heter det faktiskt överpröva.

Anförande nr 199

C e c i l i a B r i n c k (m): Nej, det du talar om heter inte överpröva, det heter överklaga, men det kan vi sedan i enskild ordning.

Det är skillnad mellan formell makt och informell makt. Att ge människor som inte är myndiga, som alltså inte har de rättigheter som lagen ger att sluta bindande avtal, makt över skolbudgetar som omfattar fler miljoner tycker vi inte är en bra idé. Däremot tycker vi att det finns väldigt stora möjligheter till stort informellt

inflytande för elever när det gäller olika typer av regler och ordningsföreskrifter på skolorna, när det gäller hur skolorna ska arbeta och skolans sätt att organisera sitt eget arbete. Men formell makt tycker vi inte att människor som inte är myndiga ska ha.

Anförande nr 200

Inger Stark (v): Jag kan inte låta bli att ta en replik på dig när du börjar prata om att vi inte är överens. Vår syn på friskolorna i Vänsterpartiet är välkänd, så jag behöver inte dra den. Faktum är att vi regerade ihop i fyra år, och det gick bra. Jag tycker att vi tog fram en väldigt bra skolplan tillsammans och en väldigt bra förskoleplan, så det ska nog gå nästa gång också. Jag tror inte att du ska behöva vara orolig.

Vi skulle ha kunnat skriva oss ihop på ganska många punkter i den här skolplanen. Det finns vissa delar i den, inte så många, som vi har väldigt svårt med. Men stora delar av den tycker vi är bra. Det som fattas är att det inte finns resurser till att göra verklighet av det. Det är problemet.

Anförande nr 201

Cecilia Brinck (m): Men allvarligt talat, Inger Stark, om det finns stora delar i skolplanen som ni tycker är bra och kan skriva ihop med oss, varför i all världen gör ni då inte det!

Anförande nr 202

Inger Stark (v): Vi fick till exempel ingen inbjudan. Det hade varit jättetrevligt att få diskutera skolpolitik ordentligt, faktiskt, under några månader.

Men jag tänkte återvända till frågan om skolket, som jag tycker är allvarlig. Det finns flera dimensioner i det som jag tycker att vi inte har diskuterat. Det står i skolplanen: Skolk är oacceptabelt. Ogiltig frånvaro ska följas upp och åtgärdas. Skolk ska alltid rapporteras till föräldrarna och redovisas i anslutning till terminsbetygen i såväl grundskolan som gymnasiet.

Det finns flera skäl, tycker jag, till att man inte ska göra på det sättet. Nu tänker jag peka på det som jag tycker är det allvarligaste. Rent allmänt tycker vi att man alltid måste fundera över varför en elev skolkar. Man måste också innan man kontaktar föräldrarna vara hundra procents säker på att den kontakten inte förvärrar situationen för eleven. Då tänker jag på följande.

Vi vet att allt fler barn och ungdomar är utsatta för begränsningar i sin livsföring på grund av att de lever i familjer med hederskulturer. Alliansen arbetar faktiskt med en kartläggning av det hedersrelaterade våldet, vilket jag tycker är väldigt bra. Där ska man ta reda på hur många barn och ungdomar det gäller och öka kunskapen om detta. Det kan vara så att en utväg för dessa barn och ungdomar för att få en liten andningspaus kan faktiskt vara att skolka. Var och en i den här salen kan förstå konsekvenserna om skolket då omedelbart rapporteras hem.

Det här är en väldigt viktig sak. Står det i skolplanen att det alltid ska rapporteras till föräldrarna är det så. Därför tycker jag att man på allvar ska diskutera detta. Det kan finnas andra skäl till att det inte helt lämpligt att rapportera hem till föräldrarna när barn skolkar. Jag menar att man alltid ska ha en diskussion med eleven och funderar över varför det här barnet och ungdomar skolkar. Sedan får man vidta åtgärder från skolans sida efter det att man har gjort detta.

Anförande nr 203

C e c i l i a B r i n c k (m): Det här ärendet har, såvitt jag vet, skrivits fram i fullt normal ordning. Det tog betydligt längre tid än många andra ärenden eftersom det först bordlades i utbildningsnämnden och sedan återremitterades till fullmäktige, så det har funnits otroligt många möjligheter för Vänsterpartiet att skriva ihop sig med oss om det som ni håller med om. Brukar ni sitta och vänta på en formell inbjudan till att hålla med om andra partiers förslag?

Anförande nr 204

I n g e r S t a r k (v): Men det där var väl inte speciellt intelligent. Det är ändå så att det är den rådande majoriteten som styr. Om man ska ta fram en skolplan och har något intresse av att åtminstone till stora delar vara överens med oppositionen om den skolplanen är det väl ni som ska bjuda in oss. Det trodde jag var rätt självklart.

Anförande nr 205

Borgarrådet E d h o l m (fp): Självklart har föräldrarna rätt att omedelbart få veta om deras barn inte befinner sig i skolan, och jag skulle vilja hävda att det är en ren säkerhetsfråga. Har barnen inte kommit fram till skolan på morgonen har föräldrarna rätt att veta det.

Det kan finnas fall där elever är utsatta för hedersrelaterat våld. Det förekommer, men ett betydligt större problem är att skolket är enormt utbrett och att väldigt många föräldrar säger: Vi fick inte veta förrän mitt barn hade varit frånvarande ibland i veckor. Det är ett större problem. Då kan föräldrarna inte göra någonting över huvud taget åt det.

När det gäller hedersrelaterat våld skulle jag säga att det är ett större problem att de barn som är utsatta för det faktiskt försöker hänga sig kvar i skolan så länge det går. De skolkar inte utan försöker vara i skolan så mycket som det bara går, för det är åtminstone en säker plats.

Anförande nr 206

I n g e r S t a r k (v): Det senaste Lotta Edholm säger håller jag helt med, naturligtvis. Jag tog upp det hedersrelaterade våldet, för det är en aspekt på skolking. Ja, att skriva in det på betyget och alltid prata med föräldrarna – det finns flera aspekter. Det finns barn som skolkar från skola därför att de har stora problem hemma och som kan förvärras. Vad jag menar är att man måste ha ett förebyggande arbete när det gäller skolk.

Jag tycker att det är kategoriskt skrivet att skolk alltid är oacceptabelt. De flesta ungar skolkar av någon anledning. De flesta ungar skolkar inte regelbundet och mycket på grund av att de vill somna om på måndag morgon, utan de skolkar för att de har problem. Då gäller det att man har en väl utbyggd elevhälsa som tar tag i problemen, som arbetar förebyggande och som faktiskt också tar reda på vad det hela handlar om innan man vidtar dessa åtgärder. Det är viktigt att man alltid kommer väldigt tidigt med sådant här.

Anförande nr 207

A n n M a r i E n g e l (v): Fru ordförande! Det är fantastiskt att vi har haft denna långa debatt om skolplanen utan att någon ens nämnt ordet kultur. Kulturen har fått en väldigt liten plats i skolplanen. Kulturförvaltningen har inte varit inblandad i tillkomsten, såvitt jag vet. Det är väldigt oroväckande för alla oss som tror på kulturens kraft och värde och som tycker att skolan är den självklara platsen där alla barn ska kunna möta kulturen.

Vi har sett under det senaste året att kontakten mellan skolan och kulturlivet kraftigt har försämrats. Det beror på omorganisationen, det beror på att man har lämnat stadsdelsnämnderna, och det beror också på att man har slagit sönder strukturerna i form av kultursekreterare. Det finns till och med pengar över på kulturförvaltningens konto för kultur för de unga eftersom ingen finns som kan söka dem. Man hoppas så småningom kunna bygga upp strukturer.

Biblioteken fyller en viktig funktion, står det i skolplanen. Kan man tänka sig något mer tandlöst? Föräldrakollektivet kräver en tydlig vägledning i den här frågan i sitt remissvar. Vi vet att det ser ganska dåligt ut med skolbiblioteken, särskilt i friskolorna. De är väldigt få här i staden. Varför inte ens slå fast i skolplanen att det ska finnas skolbibliotek?

Det finns ett väldigt litet avsnitt om eget skapande som har kommit in efter remissomgången. Det finns väldigt mycket om kunskap. Då kan man undra över det som sägs, att människor har hundra språk men använder bara ett. Varför inte använda alla de andra språken på ett vettigt sätt i skolan? Det sägs det inte någonting om.

Det sägs att man ska samarbeta med Kulturskolan. Ja, just nu har Kulturskolan fått stora nedskärningar och direktiv om att inte finnas på skolan utan man ska bara finnas på fritiden. Av den uppsökarverksamhet som tidigare fanns i skolorna har majoriteten gett order om inte ska finnas längre. Det blir inte så väldigt trovärdigt.

En skolplan måste ha mål för kultur i skolan. Man måste ha åtgärder för hur de ska nås. Annars blir det, precis såsom allt som sägs om kulturen här, väldigt flummigt.

Anförande nr 208

C e c i l i a B r i n c k (m): Såvitt mig är känt har skolplanen varit på remiss i kulturnämnden som har behandlat den. Kulturförvaltningarna har skrivit ett ganska långt remissvar mot vilket bland annat Ann Mari Engel har reserverat sig i en ganska lång inläga. Vi kan ha olika uppfattningar om exakt hur pass detaljerad skolplanen

ska vara. Jag finner det lite märkligt att ni i en stund anklagar oss och den för att vara mångordig när ni i nästa ögonblick anklagar oss för att inte skriva tillräckligt mycket.

Anförande nr 209

A n n M a r i E n g e l (v): Jag förstod inte alls det där. Du sade att vi har reserverat oss mot remissyttrandet. Det var så i kulturnämnden. Kulturförvaltningarna skrev ett ganska bra svar som man tyvärr inte har tagit särskilt stor hänsyn till när man sedan har arbetat fram skolplanen. Man har skrivit in två meningar som är till intet förpliktigande.

Vi tillstyrkte det delvis och skrev in ytterligare några saker, för vi tycker att det är otroligt viktigt att kulturen har en stor roll i skolan. Jag är faktiskt förvånad att ni så kan ignorera denna fråga och säga att vi har olika åsikter i frågan. Ska kunskapen hamras in i barnen? Finns det inte något skapande sätt att få kunskap i er värld?

Anförande nr 210

R e b w a r H a s s a n (mp): Jag vill bara nämna att Kerstin Wickman också har pratat om kultur. Ann Mari Engel vill att man ska lyfta fram kulturen. Jag vill säga att även Miljöpartiet har påpekat att kultur är viktig i skolan också.

I skolan ska vetenskapligt arbete främjas, kritiskt tänkande, analys och problemlösning bör vara en naturlig del av alla undervisningsmoment. Mobbning och skolk är det jätteviktigt att jobba med i förebyggande arbete mot mobbing och skolk.

Alliansen vill att Stockholm ska ha en skola i världsklass. Man skriver i förslaget om att engagerade och välutbildade lärare är en förutsättning för att eleverna ska ges bästa tänkbara utbildning. För att kunna rekrytera nya lärare och kunna behålla dem har man krävt bra löner för, vilket inte är en verklighet i Stockholm. Det behövs bra löner för lärare, även annanstans i Sverige. Sanningen är den att svenska lärare har bland de sämsta reallönerna i OECD-länderna. Vi ligger i nivå i Albanien när det gäller lärarlönerna.

Jag skulle vilja säga att en skola i världsklass kräver lärare i världsklass med löner i världsklass.

Ni skriver i skolplanen att modersmålsundervisningen främjar en aktiv tvåspråkighet. Det är sant. Men all forskning i dag visar att modersmålsundervisningen är en förutsättning för bra svenska. Om barnen inte har möjlighet att skapa ett rikt ordförråd med bra möjligheter att uttrycka sig på sitt modersmål kommer de inte att klara det på svenska heller.

Stockholms stad vill satsa på profilklasser inom teoretiska ämnen för särskilt duktiga elever. Jag undrar varför man inte ger den möjligheten även i praktiska ämnen. Att få uttrycka sig i olika konstnärliga former är viktigt för ens utveckling. Det är viktigt att de praktiska och konstnärliga ämnena inte reduceras till att bli något som serveras eleverna av professionella utövare och att eleverna bara blir mottagare av ett budskap som någon annan förmedlar.

Man skriver i skolplanen att elever med svårigheter ska garanteras stöd. Man ska med regelbundna prov och test upptäcka elever som man tror riskerar att inte klara. Jag vill påstå att alla lärare redan i dag kan identifiera exakt vilka barn det är. Man skriver i remissvaren att extra resurser för dessa barn uteblir.

Anförande nr 211

Mattias Ericsson (v): Man har pratat en del om skolk, och jag tänkte prata lite mer om det. Självklart ska vi alltid agera på skolk, det är jätteviktigt. Det sänder ut en jätteviktig signal från eleven att någonting inte står rätt till. Det är väldigt få som skolkar bara för att få sova lite längre på måndag morgon. Jag skolkade en hel del när jag gick i skolan, men jag skolkade aldrig för att sova någon timme extra, utan det handlade om helt andra saker. Ett samtal hem skulle faktiskt inte ha spelat någon som helst roll. Jag hade ändå inte gått till skolan de dagar jag inte gick till skolan.

Det betyder inte att man inte ska agera, men man måste agera på ett annat sätt, i kommunikation med eleven, precis som Inger Stark sade. Vi måste prata med eleverna. Vad beror det på att du inte är i skolan? Varför kommer du inte dit? Man ska inte bara kasta sig på föräldrarna. Ganska ofta har det med föräldrarna att göra. Det finns hemsituationer med våld och alkohol, det finns droger. Det är inte särskilt bra att ringa hem till de föräldrarna och säga: Din son var inte i skolan i dag. Nej, då får han av bältet när han kommer. Då kanske han slutar att vara hemma också. Det är alltså inte bra.

Det finns tillfällen där vi absolut inte ska ringa hem. Därför är det så dumt att det är en så väldigt dogmatisk skrivning. Därmed inte sagt att det inte finns tillfällen då det är bra att ringa hem. Det finns det jättemånga gånger, säkert 80 procent av gångerna är det bra att ringa hem. Men i fråga om de andra 20 procenten är det helt värdelöst att ringa hem. Det är totalt kontraproduktivt.

Jag tänkte också prata lite om detta att brott alltid ska polisanmälas. Det kan först verka vettigt, det är klart att brott alltid ska polisanmälas. Men i skolans värld är det lite annorlunda. Det är jättevanligt att till exempel femmor slåss då och då. Det är ingen jättestor grej. De blir arga på någon struntsak, och så börjar de bråka. Man ska ha det på minimum, och man ska jobba med föräldrarna. Men varje gång de slåss och blöder lite näsblod i skolan är det faktiskt misshandel, och misshandel är kriminalitet. På vilket sätt hjälper det en femma som är lite rastlös att bli polisanmäld? På vilket sätt blir det bättre för dem att bli inkopplad på socialen på grund av ett litet slagsmål? Jag säger inte att slagsmål inte ska arbetas med. Jag måste arbeta jättemycket med bråkiga elever. Men det är inte så att det är en polissak varje gång det sker ett brott i en skola, eller något som skulle kunna klassificeras som ett brott.

Om någon tar ett suddgummi från någon annan är det en stöld. Men ska vi polisanmäla varje gång? Jag ser att ni sitter och vrider på er. Men det står faktiskt så. Vi ska alltid polisanmäla brottslighet i skolan. Om ni inte tycker det, om ni inte tycker att man ska polisanmäla alla brott skriv så inte så. Skriv vad ni tycker, inte vad ni förväntar att människor ska läsa in i det.

Sedan skulle jag vilja ha en förklaring vad det sociala omdömet egentligen är för någonting.

Anförande nr 212

Erik Slottnér (kd): Mattias Ericsson säger att samtal hem till föräldrarna inte skulle ha hjälpt när du skolkade. Men kanske vid sidan av betyget, om det hade redovisats i ditt slutbetyg hur många ogiltiga frånvaron du hade, så hade det förmodligen fått dig att tänka efter. Ska jag med på lektionerna? Det är oerhört viktigt att eleverna är på plats, är på lektionerna om man ska kunna utvecklas i sin kunskapsinhämtning.

Jag pratade med en lärare som berättade följande. När man tog bort möjligheten att skriva in skolket i betygen ökade skolket dramatiskt. Vi har sett i många utvärderingar från år till år att skolket är ett väldigt stort problem i skolorna. Då måste vi göra någonting. För mig är det självklart att föräldrarna ska involveras och att det skrivs in i slutbetygen för att eleverna ska tänka efter när det får konsekvenser om jag skolkar.

Sedan har vi inte tagit bort sunt förnuft från skolan, utan det gäller fortfarande framöver även med den här skolplanen.

Anförande nr 213

Mattias Ericsson (v): Om sunt förnuft som ska gälla bör man också gälla öppningar för det i skolplanen. På min tid i skolan skrev man in frånvaron i betyget. Det stod anmäld och oanmäld frånvaro. Vet du, trots att jag skolkade en del vann jag en frågetävling i kunskap och var faktiskt Sveriges smartaste och kunnigaste unge, trots att jag skolkade ibland. Nåväl, jag ska inte skryta om mig själv. Men jag tycker att det självklart att man, precis som du säger, samarbetar med föräldrarna i nästan alla fall. Men ni skriver så himla dogmatiskt. Det är de som är farligt, och det är det vi inte ska göra.

Man måste hitta mer milda skrivningar som ger öppningar för andra lösningar än den lösning som vi vet i vissa fall är farlig för eleverna. Jag tror inte att det är farligt att skriva in det i betyget, men att ringa hem kan vara farligt för eleverna.

Anförande nr 214

Cecilia Brinck (m): Det är en väldig skillnad på anledningarna till att elever skolkar, det vet vi alla. Det är skillnad mellan de elever som struntar i att gå i skolan för att det inte är kul och de invandrarflickor som inte får gå i skolan för sin pappa, för att ta två extrema exempel. Det är klart att det måste hanteras olika. Där har både Mattias och Inger och alla som har sagt det tidigare fullständigt rätt. Jag håller helt med om det. Men som Erik Slottnér nyss sade, varför i all världen ska vi plötsligt börja utgå från att all skolpersonal, lärare och alla andra i skolan totalt har tappat omdöme, att de fullkomligt har tappat förmåga att avgöra om en situation är allvarlig eller inte?

Nej, det kanske inte får några juridiska följder om man polisanmäler brott som har begåtts av tolvåringar, eftersom de inte är straffmyndiga. Men det kan till exempel leda till ett medlingssamtal som kan få ned aggressioner och de svallande känslorna på skolan.

Jag tycker inte att det är okej att elever slåss. Jag gör inte det. Det är möjligt att du betraktar dem som oskyldiga pojkestreck, men jag tycker inte att det är okej.

Anförande nr 215

Mattias Ericsson (v): Jag trodde att jag gjorde klart att jag inte heller tycker att det är okej att de slåss, men jag tror att det är väldigt vanligt av naturliga skäl.

Jag kan inte tolka det på något annat sätt än att man inte ska följa detta dokument. Ska det här dokumentet bara vara något slagas slit och släng där man kan säga: Här gör vi som de säger men här kan vi strunta i det? På vilket sätt ska det här vara ett styrdokument om det bara är ett i vinden fladdrande dokument? Det är konstigt.

Jag som lärare vill hellre ha ett dokument som jag vet att det här ska jag efter. Nu säger ni att jag inte behöver gå efter det här dokumentet. Ni säger att jag ska använda mitt sunda förnuft och tolka det lite grann. Det gör jag jättegärna., men jag vet inte om det är så bra i längden.

Anförande nr 216

Borgarrådet Edholm (fp): Fru ordförande! Jag skulle bara vilja tacka för debatten. Den kanske inte har varit klargörande i varje enskild del, men som man ibland säger är förvirringen stor men den kan ändå vara stor på en lite högre nivå. Det kanske vi har lyckats uppnå i kväll i alla fall.

Jag tror att det kommer bli många anledningar till skoldebatter också framöver, men jag vill ändå nu rikta ett tack till oppositionen för denna debatt.

Anförande nr 217

Susanna Brolin (v): Vi får också tacka för den här debatten, även om det är mycket man saknar. Vi saknar till exempel diskussionen om samverkan med andra kommunala instanser som socialtjänsten.

Vi kan väl konstatera ändå, Lotta, att det finns skillnader mellan blocken, som ni har tagit upp också. Synen på drivkraften – ni menar att det är prestation, medan vi menar att det är kunskapslusten. Men vi måste kunna säga att det hade varit värt ett försök till samverkan. Vad jag har förstått var den största rädslan för att samverka att det skulle bli ett utvattnat dokument. Det har ni lyckats med ändå. Ett utvattnat dokument som kommer att dö i samband med nästa valrörelse. Tack för den här kvällen!

Anförande nr 218

Borgarráðet E d h o l m (fp): Men det var tydligen inte så utvattnat att ni inte kunde bli rosenrasande på vissa punkter. Det var väl de punkterna som ni tyckte var de mest intressanta.

Jag skulle vilja säga att när det gäller samverkan mellan skola och socialtjänst tror jag att den här församlingen kommer att få anledning att återkomma till det. Vi har ett utredningsuppdrag på gång där man just ska se över hur socialtjänst och skola kan samverka på ett bättre sätt när det gäller de elever som har de riktigt stora problemen i skolan och utanför skolan.

Anförande nr 219

E i v o r K a r l s s o n (mp): Fru ordförande! Jag ska inte bli långrandig, för det är sent. Men det har framgått att skolk ska införas i anslutning till terminsbetygen, alltså inte i själva terminsbetyget. Där har jag fått svar, men inte varför ni valde denna form i stället för att vite som är lättare för alla att hantera. Vite är bättre än straff i terminsbetygen som är nästintill omöjligt att överklaga. När det gäller vite finns det motpartner, och då går det till viss del att utreda det. Det blir utredning, ibland till och med två, och utbildningsnämnden ansöker om vitesföreläggande hos länsrätten.

Det har pratats väldigt mycket om olika synpunkter här i kväll på skolk. Jag vill ta upp den frågan. Det kan se olika ut. Jag tror inte elever är hemma för skoj skull bara. Jag tror att det är sociala orsaker. Det kan vara så att de är mobbade, de kan ha svårt att hänga med i undervisningen, och de kan ha andra problem. I alla fall skriver Skolverket att kommunerna har bristande skolpliktsbevakning, och det tycker jag att ni ska lyssna på och inte bara skylla allt på eleverna. Rapporter visar att bara en tredjedel av kommunerna har rutiner för rapportering från skolan till förvaltningen om hög ogiltig frånvaro.

Kommunerna måste se till att ha bra rutiner för uppföljning av frånvaro. Kommunerna måste också se till att ha kontroll över frånvarosituationen. En noggrann skolpliktsbevakning förutsätter att det finns rutiner, inte bara för skolplacering utan också för att bevaka att barnen går i skolan. Jag tycker att det är viktigt. Vi måste kunna ställa krav på skolorna och inte bara på eleverna som är så lätt att göra när de skolkar.

Anförande nr 220

Borgarráðet E d h o l m (fp): Fru ordförande! Jag håller med om mycket av det som Eivor Karlsson säger. Det är därför som utbildningsnämnden har tagit fram riktlinjerna, där det bland annat finns en åtgärdsrapport. Där ingår naturligtvis också vitesföreläggande. Det finns ingenting i de här olika åtgärderna som strider mot varandra. Vitesföreläggande är någonting som man tar till väldigt sällan. Det beror på att man inte tror att föräldrar som har elever som helt och hållet har slutat att gå i skolan inte alltid är de som kan hjälpa till mest. Man måste nog se till varje enskilt fall i sig. Därför finns det en åtgärdstrappa i riktlinjerna, som är väl värda att läsa.

Anförande nr 221

E i v o r K a r l s s o n (mp): Problemet är att det inte finns så mycket att göra för frånvarande elever om skolk ska skrivas in i betygen eller särredovisas, som det nu blir i stället. Det går att anmäla åtgärderna, jag har hört med Skolverket. Det går att anmäla det till Skolverket så att det blir ett tillsynsärende. Men då gäller principen om den omvända bevisbördan, det vill säga att vårdnadshavaren och eleven ska kunna bevisa att skolan inte har gjort tillräckligt. Men när det gäller vite anmäler rektorn till utbildningsnämnden, och sedan ska han visa vad man har gjort för att hjälpa eleven, åtgärdsprogram och så vidare. Det försvinner när man inte har vite.

Anförande nr 222

E r i k S l o t t n e r (kd): Du säger i ditt anförande, och jag har hört många säga det i kväll, att skolk för det allra mesta beror på svåra sociala förhållanden eller trassel i familjen. Men det är märkligt att svenska familjer fungerar så mycket sämre än finska familjer. Är det verkligen så att svenska barn mår så mycket sämre än finska barn och har så mycket mer trassliga familjeförhållanden än vad finska barn har? Jag tvekar. Är det nu så kan det bero på att de har haft vårdnadsbidrag i många år. Men jag tvekar ändå att det förhåller sig på det sättet. Finland har lyckats mycket bättre vad gäller skolket än vad Sverige har gjort.

Anförande nr 223

C a t h a r i n a T a r r a s - W a h l b e r g (s): Ordförande, fullmäktige! Som en gång i tiden vice ordförande i skolstyrelsen har jag med glädje och intresse följt den här diskussionen och debatten i salen, och jag måste säga att det är tråkigt att majoriteten inte tidigare lyssnade på oppositionen. Jag tror att man i väldigt många delar är ganska överens. Problemet med den här skolplanen är att den i de allra flesta punkter är väldigt grund och väldigt ytlig. Där har vi från vår sida lagt in i våra reservationer synpunkter som kanske hade kunnat diskuteras i en mindre grupp.

På två områden däremot är ni fullständigt glasklara i skolplanen. Det är att brott alltid ska polisanmälas och att skolk alltid ska rapporteras till föräldrarna. Det är fullständigt glasklart. Det finns inte utrymme för tolkning. Men nu har vi fått veta att sunt förnuft ska gälla. Ska sunt förnuft gälla bara på de fullständigt glasklara punkterna? Dem får man alltså bryta emot. Eller får sunt förnuft gälla för hela skolplanen?

§ 8 Äldre direkt – kontaktcenter för äldreomsorgen i Stockholm
Minoritetsåterremiss från kommunfullmäktige den 9 juni 2008 (utl. 2008:122)

Anförande nr 224

Borgarrådet **S a m u e l s s o n** (kd): Ordförande, fullmäktige! Det är glädjens budskap: Äldre ska få mer tillgänglighet. Det ska bli enklare att komma i kontakt med Stockholms stad, ett direktnummer kommer att finnas så att man kan ställa sina enklare frågor innan man eventuellt blir slussad vidare för fördjupad kontakt med biståndshandläggare.

Det känns väldigt roligt att vi har kommit så här långt och att vi ska kunna införa det här den 1 juli, som för övrigt blir en väldigt härlig valfrihetsdag då vi inför såväl Äldre direkt och valfrihet i vård- och omsorgsboende som vårdnadsbidrag.

I det här ärendet har det kommit förslag på avslag från oppositionen. Jag måste säga att jag blir förvånad när jag läser förslaget. Vad har vi för uppgift här i fullmäktige? Oppositionen tycker att de inte har fått veta hur arbetsfördelningen ska se ut i stadsdelsnämnderna mellan biståndshandläggare och den här organisationen för Äldre direkt. Det kan väl inte vara fullmäktiges uppgift att fördela arbetet ute i stadsdelsnämnderna. Jag litar fullständigt på våra tjänstemän att de kan klara av den uppgiften och ser till att rågången blir klar mellan Äldre direkts tjänstemän och biståndshandläggare. Det är jag inte det minsta osäker på.

Man är orolig för att biståndshandläggarna ska få meruppgifter. Det är väldigt tydligt i ärendet att det är de enkla frågor det gäller. Det handlar om fakturahantering, om att bli slussad vidare, att man enkelt ska få veta vem man ska vända sig till och inte behöva ringa vid vissa telefontider som man i dag är hänvisad till i kontakterna med äldreomsorgen.

Jag välkomnar ärendet, och jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 225

E i v o r K a r l s s o n (mp): Fru ordförande, ledamöter! Det är bra med en samlad och tillgänglig service genom att Stockholms äldre får ett gemensamt telefonnummer. Men det finns tveksamheter i ärendet som inte har besvarats i minoritetsåterremissen, till exempel hur arbetet ska fördelas mellan biståndshandläggarna och personalen för Äldre direkt när den nya organisationen etableras. Om man inte löser denna fördelning är det risk för dubbelarbete.

Det finns flera oklarheter. Varför forceras Äldre direkt fram? Startdatum är redan den 1 juli 2008. Kommunstyrelsens pensionärsråd, KPR, har föreslagit tidigast början av året 2009, då efter ytterligare utredning och konsekvensanalys. Det är inte ansvarsfullt att ta ytterligare resurser från äldreomsorgen trots ett gott syfte. Med tanke på att äldreomsorgen redan visat sig vara underfinansierad med 122 miljoner i underskott för år 2007 är det viktigt att man inte tar från vård och omsorg för de äldre.

Enligt förslaget ska Äldre direkt finansieras genom att 17 miljoner kronor omfördelas inom ramen för de medel som har avsatts för äldreomsorgen, medel som omfördelas från äldrenämndens service, vård och omsorg. Därför bör det tas ett beslut om att extra resurser tillfördelas äldreomsorgen för att finansiera Äldre direkt, detta för att garantera att äldreomsorgens resurser inte kommer att belastas för att bekosta denna enhet.

Det är också tveksamt om denna nya verksamhet redan under första året kan komma att avlasta stadsdelsnämnderna så att de kan göra motsvarande effektiviseringar i biståndshandläggarnas arbete. Därför vore det bättre, som KPR förordar, med en successiv uppbyggnad av verksamheten. Det gäller också att beakta remissvaren där det framkommit så stora frågetecken att ärendet inte kan anses som tillräckligt utrett.

För övrigt hänvisar vi till vår reservation i fullmäktige den 9 juni där vi utvecklar de frågor som vi ännu inte fått besvarade trots återremissen.

Jag yrkar bifall till Miljöpartiets reservation.

Anförande nr 226

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Menar du, Eivor, på fullaste allvar att vi här i kommunfullmäktige ska bestämma arbetsfördelningen mellan biståndshandläggarna och kontaktcentret Äldre direkt? Menar du verkligen att vi ska göra det här? Då får vi ganska mycket att göra om vi se ska över alla andra arbetsuppgifter som sker i stadsdelsnämnderna och berätta vem som ska göra vad. Det är faktiskt en uppgift för stadsdelsnämnderna.

Anförande nr 227

E i v o r K a r l s s o n (mp): Vi drar ändå upp riktlinjerna i stort. Det är vi som har ansvar för ekonomin och ska fördela resurserna. Vi måste ha en överblick, precis som KPR säger, och vi måste göra en konsekvensanalys.

Anförande nr 228

K a r i n H a n q v i s t (s): Ordförande, fullmäktige! Vi är inte, Ewa Samuelsson, så oense i själva frågan. Men vi anser att det har gått alldeles för fort. Det är bra att man har en samlad service för staden som helhet där man kan ringa om äldrefrågor. Men varför har man inte sett över i remissomgången att alla stadsdelsnämnderna fick tycka till om det här? Det är bara ett fåtal som har fått göra det. Bromma, till exempel, där vi sedan lång tid tillbaka har ett fungerande stadscenter som har hand om de här frågorna och där svarsfrekvensen är väldigt hög. I det här ärendet spekulerar man om en svarsfrekvens på 70 procent. I Bromma klarade vi 96 procent. Vad beror det på? Jo, naturligtvis att man har en bra lokalkännedom. Det är någonting som ni har förbisett i ärendet. Visst är IT bra, men det krävs att man kan sitt område när man ska svara på frågor inom det här området.

Vi tycker att det har gått alldeles för fort. Det är det, Ewa Samuelsson, det handlar om. Det är tydligen så att några nu ska få det bättre, medan några får det sämre. Jag vill påstå att Bromma kommer att få det sämre när det gäller information till våra

äldre. Man kan inte låta bli att dra parallellen till jobbtorgen. Visserligen var de fem, men här blir det ett kontaktcenter.

Det skulle gå fort, och det raserade faktiskt en välfungerande verksamhet inte minst i Bromma. Jag tror att det kommer att gå likadant med det här. Dessutom ska det här införas om fjorton dagar, mitt i semestertider. Hur ska finansieringen fungera? Vi vet att många stadsdelar har det tufft i sina äldreomsorgsbudgetar, och det är oklart hur pengarna ska tillskjutas till det här.

Ewa Samuelsson, idén är god, men det går alldeles för fort. Det blir fort och fel.

Jag yrkar bifall till den socialdemokratiska reservationen.

Anförande nr 229

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Det är lite lör över det hela, att visst kan man fortsätta att kaka tistlar, det är ingen idé att pröva någonting annat. Vi har just tittat på hur man har jobbat i Bromma. Det var vår förebild när det gäller kontaktcenter. Sedan har arbetet gått vidare, och man har föreslagit att det nu ska bli Hässelby-Vällingby som ansvarar för det hela.

Lokalkännedom behövs i vissa fall men inte när det gäller fakturahantering eller när det gäller frågor om äldreomsorgen i stort. Då behöver man inte lokalkännedom. Dessutom ligger det ett tydligt uppdrag att alla de inkommande frågorna ska man samla upp så att man kan se om det är vissa typer av frågor som är särskilt frekvent förekommande så att man sedan kan gå vidare och utveckla arbetet i Äldre direkt.

Anförande nr 230

K a r i n H a n q v i s t (s): Om ni har tittat på Bromma, varför då inte ta vara på de erfarenheter som gjorts i Bromma och se till att det blir fler stadsdelar som får kontaktcenter, i stället för att radera där det fungerar och centralisera till ett enda ställe? Det är mitt svar varför man skulle kunna använda sig av Brommas erfarenheter och ta nytta av det, i stället för att göra som ni nu gör och radera vårt kontaktcenter.

Anförande nr 231

M a r g a r e t a J o h a n s s o n (v): Ordförande, åhörare, borgarrådet! Det Karin påpekade är otroligt viktigt. Du säger här, Ewa, att man kommer att svara på frågor om enklare fakturahantering och sådant. Men tanken med återremissen var att vi ville ha en återremiss för att genomlysas ärendet ordentligt. Ni säger att den största delen av hanteringen ska ske genom centret. Man ska ju föra över alla samtal till centret för att man där ska svara på frågor.

Då är det så oerhört viktigt med hur man hanterar det där med lokalkännedom. Lokalkännedom är en färskvara. Vem är det som ska hantera det här och ge handläggarna lokalkännedom? Även om de haft den från början försvinner den snabbt när man sitter centralt. Det måste ändå bli de lokala biståndshandläggarna som måste förse dem med lokalkännedomen.

Vi vet att äldre som är inne i systemet och som sedan har fått ett biståndsbeslut vill prata med sin handläggare. Ni säger att man ska befria dem från dessa samtal, samtalen ska gå centralt. Då får man inte den personliga kontakten. Vi vet att man behöver ha den personliga kontakten för att bli förstodd och för att man ska veta vilken fysisk miljö man rör sig, vilka personer som finns runt omkring.

Det är precis de här frågorna som ni inte har svarat på. Man vill alltså avlösa stadsdelsnämnderna den här funktionen. Vad är då själva syftet med det här centret? Är det verkligen att tillhandahålla en god service till stockholmarna, även dem som redan har biståndsbeslut? De som bara vill ställa frågor i största allmänhet är det perfekt. Det är jättebra. Eller är det här ett sätt att delvis ta bort servicen från stadsdelsnämnderna därför att man inte tycker att stadsdelsnämnderna längre behövs därför att de ju ändå ska privatiseras?

Anförande nr 232

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Jag vet inte om du var med den gång då man planerade för stadsdelsnämnderna. Då var det tanken att i receptionen i stadsdelsnämnderna skulle det vara generalister, och sedan skulle man ha djupare kompetens hos biståndshandläggare och annat just för att de enklare frågorna inte skulle hamna hos biståndshandläggarna, som behöver ge tid för de djupa diskussionerna med de äldre. Det handlar inte om att Äldre direkt ska ta över den kontakt som redan är etablerad hos biståndshandläggare. Men det är de enkla frågorna som en generalist kan svara på som ska ligga där. Ingen ska behöva berövas en biståndshandläggare när en kontakt är etablerad och när man är på gång med ett ärende. Det är en väldig skillnad.

Anförande nr 233

M a r g a r e t a J o h a n s s o n (v): Det är väldigt mycket som inte är tydligt i det här ärendet, som borde ha debatterats mycket mer. Jag är väldigt orolig. Även om vi tillskjuter mer pengar ser man inte konsekvenserna av detta. Man avlöser möjligheterna för biståndshandläggarna att sköta sitt jobb innan man ser att det här fungerar över huvud taget.

I Skärholmen, som jag kommer ifrån, har vi fortfarande kvar medborgarkontor, som tur är. Vi har personer som kan svara och även ge den personliga kontakten, vet vem och hur man ska ta kontakt med. Det är väldigt viktigt. Låt oss satsa på den närkontakten i stället för att göra på det här sättet.

Anförande nr 234

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ordförande, fullmäktige! Nu ska det också inom äldreomsorgen bli enklare att komma i kontakt med oss i kommunen och få reda på uppgifter och sådant. Det ska bli ett telefonnummer, och man ska kunna få svar direkt på frågor om fakturan, om man har betalat eller ej, och man kan få allmänna upplysningar. Man kan få en länk till andra och så vidare, och det är ni förstås emot. Det är för fort, för fel och förresten har ni mycket bättre i Bromma. Förresten kommer biståndshandläggarna att försvinna. Det låter nästan som om de skulle privatiseras. Det har aldrig sagts.

Vi gör allting för att förbättra tillgängligheten. Vi tycker att det är konstigt att man låter som om det hade fungerat jättebra med kontakt med biståndsbedömarna. Våra biståndsbedömare är för det mesta alldeles utmärkta, men de har ofta mycket stora arbetsuppgifter. Det handlar om att göra hembesök och sitta i samtal, precis om Ewa säger, för att komma i nära kontakt med människor.

Det är alltså så att de har korta telefontider, och jag tror inte att jag är den enda politikern i den här salen som har haft äldre som ringt och sagt: Det är så svårt att komma i kontakt med biståndsbedömarna. Det har varit så under många år. Det spelar ingen roll vilken som har varit i majoritet. Det är så att när man har andra arbetsuppgifter också är det svårt. Är man äldre är det kanske svårt att passa tiden. Man har kanske tagit mod till sig för att ringa. Det kanske är en stor sak att ringa, och då kommer man inte fram.

Det är inte så att alla stadsdelar kan ha kontaktcenter och vara specialiserade på allt. Det är väl alldeles utmärkt med Äldre direkt och att man också hänvisar när det är väldigt lokala frågor.

En annan sak som är bra är att vi kan se strukturella saker som vi måste åtgärda när vi upptäcker att det kommer flera samtal om samma sak.

Ni tycker att det går för fort, det är fel och förresten blir det sämre i Bromma, och därför ska övriga staden ha det sämre. Jag tycker att det är ett konstigt argument. Vi måste väl alla se till att medborgarna i Stockholm ska ha det så bra som möjligt oavsett om man är ung eller gammal eller mittemellan.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 235

L e i f R ö n n g r e n (s): Ordförande, fullmäktige! Det är en mycket bra ambition att försöka inrätta ett gemensamt nummer dit alla kan vända sig som kommunmedborgare. Det är inte alltid som det blir som man har tänkt sig. Jag tillhör exempelvis dem som efter förändringarna på stadens hemsida inte ens hitta fullmäktige längre och fullmäktiges ledamöter, och det måste vara bland det viktigaste man söker på nätet. Däremot hittar jag stadsdirektörens blogg som ligger på första sidan lättåtkomligt. Det säger en del.

Jag förstår inte tongångarna i ärendet. Vi har flera gånger försökt ha en dialog om ärendet och också diskuterat det på äldrenämnden. Det finns synpunkter i sak, och det är inte bara vi i oppositionen utan också förvaltningen som inkom med en mängd synpunkter på tidplanen bland annat. Pensionärsorganisationerna har gjort det via KPR, återigen eniga pensionärsråd som har invändningar och synpunkter som totalt ignoreras från ansvarigt borgarråd. Dessutom framgår det i underlaget, både i det förra och det nya, väldigt tydligt att det har gått så fort att pensionärsråd som fått det på remiss inte har hunnit yttra sig. Man har inte fått skicka med sina synpunkter.

Men det som gör att vi i dag ändå väljer att yrka avslag – det här är inte hela världen, vi kommer att följa det här ärendet framöver, för vi vet att ni kommer att rösta igenom det – är att det finns en risk för dubbelkommando eller trippelkommando.

Det är inte utrett. Förutom biståndsbedömarna och handläggarna på Äldre direkt, som tagits upp i debatten, är det också köhanterarna inför äldrenämndens möte, en tredje yrkesgrupp, som ska ha till uppgift att organisera de köer som ska inrättas till de boenden som kommer att finnas inom valfrihetsreformen för att välja boende.

Det är många förändringar som kommer samtidigt, och delvis har man samma arbetsuppgifter. Det som är allvarligt är att i ett läge där ekonomin är mycket svårt trängd och där man har stora underskott i äldreverksamheterna, väljer man att prioritera ytterligare byråkrati i stället för att prioritera satsningar i verksamheten och vården. Det är allvarligt.

Jag skulle vilja lyckönska Ewa Samuelsson till de förhandlingar som hon kommer att genomföra inom kort, antar jag, med finansborgarrådet om den kommande budgeten. Om det är så att du inte är lyckosam tas det 17 miljoner kronor nästkommande år rakt ifrån vården och omsorgen till byråkrati, en byråkrati som vi inte ens vet om det innebär en effektivisering. Det är flera som har tagit upp denna farhåga. Det gör att vi säger nej i dag.

Sedan hoppas vi att det blir ett telefonnummer, lätt att använda. Men i det här läget, där ni forcerar fram ärendet, väljer vi att yrka avslag.

Jag yrkar bifall till det förslag om vi lagt på fullmäktiges bord i detta ärende nummer 9, gemensamt förslag till beslut från s, v och mp.

§ 9 Hjulstahallen, reviderat genomförandebeslut och begäran om utökad investeringsram (utl. 2008:104)

Anförande nr 236

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Det här är ett väldigt positivt ärende, för det har i salen fattats ett beslut om att bygga en ny idrottshall i Hjulsta, vilket är toppenbra. Det ska det göras, men man har i den här salen av varken den förra majoriteten eller den nuvarande anslagit nog med pengar. Kostnadsbilden har varit galopperande kostnader för idrottshallen. Vad vi nu säger är att vi ska se till att få den här hallen. Om man flyttar på den några meter sparar vi ganska många miljoner.

Jag tycker att en av våra viktigaste uppgifter är att hushålla med skattebetalarnas pengar. Här handlar det om en hall som kostnadsmässigt har gått från 22 miljoner, som den skulle kosta först till det senaste förslaget på 64 miljoner. Det säger sig självt att om vi ska bygga idrottshallar ska vi bygga dem så kostnadseffektivt som möjligt, och så många barn och ungdomar i Stockholm som möjligt ska få idrottshallar. Någon annan politik kommer jag aldrig att medverka till.

Det här är jättebra, vi kommer att få en ny hall i Hjulsta. Det kommer att tas fram ett förslag väldigt snabbt.

Anförande nr 237

M e h d i O g u z s o y (v): Som du påpekade fattades det ett beslut i idrottsnämnden att bygga en hall i Hjulsta. Men när ni kom till makten valde ni att inte göra det med hänvisning till att det saknas pengar. Samtidigt presenterade ni ett förslag till en ny anläggning i centrala delar av staden, det vill säga i Norra Stationsområdet vid Vanadisbadet.

Varför finns det medel att bygga en anläggning där men inte i Hjulsta?

Anförande nr 238

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Skojar du med mig, Mehdi? Vi sitter ju med totalinvesteringsplaner i idrottsnämnden. Du vet lika väl som jag att Vanadislundens idrottsanläggning ligger långt framme i tiden, men den i Hjulsta handlar om några år. Ni fattade ert stora beslut om att bygga en hall och avsatte 41 miljoner till en hall som kostar 64 miljoner. Se du ett problem? Det hoppas jag, för det gör åtminstone jag.

Anförande nr 239

J a r i V i s s h e d (s): Ordförande, fullmäktige! Det finns en anda av att här ska man spara pengar. Jag tycker att det vore på sin plats att borgarrådet gjorde ett klargörande, för jag vill inte att det ska byggas någon otidsenlig gympasal nu ute i Hjulsta. Det är viktigt att det blir en fullstor sporthall som kan svara mot de behov som finns. Vi ska inte bygga gamla modeller nu när vi tagit fram nya fullstora sporthallar.

Jag skulle vilja ha ett klargörande på den punkten.

Sedan undrar jag lite när Hjulstaborna kan förväntas kunna sporta i sin nya fullstora sporthall.

Anförande nr 240

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Det står i ärendet att det handlar om en fullstor hall, vi bygger inget annat i staden nu för tiden. Jag tror att du kan känna sig helt lugn där. Det står oerhört tydligt. Det här kommer att tas fram skyndsamt.

Jag står gärna för en politik som sparar pengar, om det handlar om att spara 20 eller kanske 30 miljoner för skattebetalarna för att bygga en annan hall eller för att göra något annat ömmande är det inte något som jag skäms över utan är stolt över.

Anförande nr 241

J a r i V i s s h e d (s): Ungefär när kan man förvänta sig att Hjulstaborna ska kunna sporta i den? Jag ställde den frågan men fick inget svar.

Anförande nr 242

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige! Det här är inte det första gemensamma beslut som har fattats vad gäller investeringar i nya anläggningar, simhallar, inomhushallar och idrottshallar. Det finns en stor efterfrågan. Det måste till helt enkelt. Jag undrar: Tror Madeleine i sin naivitet verkligen att om man skjuter upp byggandet av hallen i Hjulsta så kommer det att bli billigare? Som du påpekade har det blivit bara dyrare och dyrare. Jag tror knappast att man genom att ändra läge får den vinst som ni tror att man kommer att göra. Som sagt: Det blir dyrare och dyrare att bygga i Stockholm i dag.

Anförande nr 243

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Det är intressant att du tror det, Mehdi. Men om man ska bygga hallen där ni ville bygga den måste man spränga bort en bergknalle, och det är dyrt. Flyttar man på hallen 200 meter tjänar man 20 miljoner. Jag tycker att det är en lysande affär. Jag skulle få avgå om jag skulle tycka att det var bättre att göra på något annat sätt.

Jag tycker att jag har argumenterat tillräckligt väl för den här saken, och vi kan gå till beslut.

Anförande nr 244

M e h d i O g u z s o y (v): Den fråga om vi har ställt om när du tror att den här hallens byggande kommer i gång har vi inte fått svar på. Det vore intressant att få veta när du tillsammans med dina alliansbröder och allianssysstrar kommer att sätta i gång med byggandet av den här hallen, för det är som sagt akut behov av idrottsanläggningar i Stockholm.

Anförande nr 245

J a r i V i s s h e d (s): Min bänskamrat gjorde mig uppmärksam på att jag inte hade yrkat bifall till min reservation i kommunstyrelsen, så jag gör det nu.

Anförande nr 246

M e h d i O g u z s o y (v): Jag yrkar bifall till reservationen från s och v i kommunstyrelsen.

Anförande nr 247

S t e f a n N i l s s o n (mp): Jag yrkar bifall till reservationen som är gemensam för hela oppositionen, alltså inklusive Miljöpartiet.

§ 10 Komplettering av avgifter och regler för Kulturskolan samt avgifter och regler för Rinkeby kulturskola 2008 (utl. 2008:105)

Anförande nr 248

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Det här är ett led i den omstrukturering av Kulturskolan som är absolut nödvändig att göra. Kulturskolan genomförde en omstrukturering förra året där vi hade gett direktiv när det gäller det gasande som genomfördes under förra perioden, det vill säga när den socialistiska majoriteten ville hyfsa siffrorna och fördubbla antalet barn på Kulturskolan. Det skulle ske genom att man sökte sig ut på skolorna och ersatte skolornas musik- och teaterundervisning. Så skedde. Däremot bedrev man inte den ordinarie verksamheten inom Kulturskolan över huvud taget.

När vi kom till makten sade vi att vi vill att Kulturskolan återgår till det ordinarie uppdrag som den haft i många år så att man kan minska på närvaro i skolorna och att skolorna själva ska betala för sin kulturundervisning för sina elever. Den oroande effekten av detta blev att antalet barn i den ordinarie kulturverksamheten ökade minimalt, medan antalet undervisningstimmar på skolorna sjönk dramatiskt.

Som ansvarigt borgarråd anser jag då att man har ett väldigt stort problem. Det här är en verksamhet som har fått sina anslag ökade med 35 procent de senaste åren men har tydligen inte förmågan att omstrukturera sig över huvud taget. För att Stockholms barn och unga ska få tillgång till den här verksamheten, som vi i dag betalar ganska mycket pengar för, 145 miljoner, måste man göra olika saker. En avgiftshöjning har varit en del av strategin. Den ligger fortfarande väldigt lågt i landet, men det har varit en vettig avgiftshöjning. Nu genomför vi den så att alla barn i Stockholms stads kulturskola inkluderas.

Jag tycker att detta är ett bra steg framåt, och jag tror att vi kommer att inom något år ha en kulturskola som återigen fungerar efter den fullkomliga kollaps som har skett under de senaste åren och som vi är glada över att skattebetalarna inte har tittat närmare på.

Anförande nr 249

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Om jag presenterade det här för stockholmarna och Stockholms stads fullmäktige skulle jag visa lite mer ödmjukhet inför fakta. Den traditionella Kulturskolan hade ett rekordår 2006. Läger man till de mer otraditionella arbetsformer som vi arbetade med var det 14 000 fler barn och ungar som fick ta del av verksamheten.

Det du kallar för en nödvändig omstrukturering är inget annat än en nedskärning och avgiftshöjning. Den fyller inte kriteriet att vara vare sig nödvändig eller ens omstrukturering.

Anförande nr 250

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): En verksamhet som får 35 procent i ökade anslag, inte tar in mer än en handfull extra barn under några år i det som vi i normala fall kallar kulturskolundervisning har ett väldigt stort problem. Den Kulturskolan klarar inte av omstruktureringen. Man slutade undervisa 20 000 barn på skolorna, och i stället skulle man koncentrera sig på den ordinarie verksamheten. Man klarade inte det, man har ett jättestort problem.

Vi subventionerar varje elev i Kulturskolan med mellan 6 500 och 8 000 kronor. Det är mycket pengar, vi måste fundera över hur de pengarna kan användas mer effektivt. Fler ungar ska in, fler ungar ska få undervisning i Kulturskolan. Det är det enda rätta, och det måste vara den vägen vi ska gå framåt.

Anförande nr 251

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Det här är egentligen konsekvenser av tidigare beslut som vi debatterar. Själva ärendet i sig är inte så uppseendeväckande, men eftersom vi var emot det förra beslutet och rimligen också mot konsekvenserna är det ändå värt att säga några ord, tycker jag.

Innan valet pratade ni om att fler barn skulle få vara i Kulturskolan. Det var er officiella politik. Efter valet är det 14 000 färre barn år 2007 än 2006. Om man tittar på de avsnitt som ni vill att man ska titta på, den traditionella musikskolan och Vår teater, är det åtminstone 20 procent fler avhopp på den verksamheten. Vi har gått, skulle jag vilja påstå, från en politik som satsade på Kulturskolan och som med kulturens form, kulturens anslag och kulturens kostnad som verktyg ville göra Kulturskolan till en angelägenhet för alla barn i vår stad, till en politik vars enda ambition för Kulturskolan är att den inte ska ha högsta avgiften i länet, med känt resultat.

Jag yrkar bifall till reservationen.

Anförande nr 252

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): För att hyfsa sina siffror öppnade Socialdemokraterna en kran som vi aldrig hade räknat med. Det handlade om att man gick ut i skolorna, bedrev musik- och teaterundervisning i skolans ordinarie verksamhet och räknade det som att eleverna var inskrivna på Kulturskolan. På det sättet skolar man inga nya skådespelare, inga nya författare, inga nya musiker, inga nya läsare över huvud taget. Man bedriver en ganska amatöristisk verksamhet inriktad på skolans ordinarie verksamhet. Det är inte det som Stockholms stads kulturskola har fått 145 miljoner kronor om året för att göra.

Vi måste ta kulturen på allvar, och det gör vi. Vi säger att man ska kunna lära sig att hantera ett instrument, att hantera en konstform. Det är att ha respekt för kulturyttring. Det tycker jag att vi gör genom att lägga om politiken och styra tillbaka.

Anförande nr 253

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Vi hade de högsta siffrorna någonsin i den traditionella verksamheten 2006. Kulturskolan fick pris för verksamheten som Sveriges bästa kulturskola.

Du pratar om att öppna en kran. Det handlade om att under fyra år få 35 procent mer i anslag för att öka verksamheten. Det är helt riktigt. Men det som har hänt nu när man inte har räknat upp anslagen, en del av de här ökade anslagen går nämligen till, hör och häpna, ökade löner och ökade kostnader, och när man har strypt kranen blir ni tvungna att sparka ett tjugotal pedagoger.

Anförande nr 254

A n n M a r i E n g e l (v): Ordförande, fullmäktige! Sanningen är den, Madeleine, att ni i högeralliansen nu har ett ganska tungt ansvar, för ni har börjat dra ned på den här under många år mödosamt uppbyggda Kulturskolan där så många barn uttrycker sig i dans, bild, musik. Det kallar du för amatöristisk verksamhet. Ja, barn ska väl ändå vara amatörer i de här konstarterna. Det är väl inte meningen att vi ska fostra till professionella i skolan.

Resultatet av de nedskärningar och avgiftshöjningar som ni genomfört i Kulturskolan har märkts ganska mycket under våren, in på bara skinnet hos många barn, särskilt i familjer med låga inkomster och mindre kulturvana. Man rapporterar överallt ifrån om att barn har slutat, pedagoger har slutat, de har flyttats om. Vi har fått en redovisning att 20 procent har slutat i mars. Det är då bara 42 procent som har svarat och bara halva terminen som har gått. Det finns också väldigt många direkta vittnesmål från pedagoger och lärare att det här har blivit ganska katastrofalt för barnen.

Nu spär ni på, man ska höja avgiften i Rinkeby. Den ska chockhöjas, så ska man väl kunna kalla det när man höjer från 300 till 900 kronor per termin i ett slag. Där bor många barn med fattiga föräldrar, som vi vet. Ni säger att det ska bli likställighet över staden, men vi vet att alla inte har lika förutsättningar. Man kunde ha tänkt sig en annan modell.

I ärendet ingår också rätten till nedsatt avgift vid 205 000 kronor i inkomst om året. Jag undrar hur många här inne som tjänar det. Det är fem basbelopp. En familj som tjänar 205 000 kronor per år tillsammans har rätt att få nedsatt avgift till 500 kronor per barn. Är det någon som vet hur lite 205 000 kronor om året räcker till i en familj och hur svårt det är att prioritera barnens kulturskola? Jag tycker att det är ett stort hån att säga att man har rätt till nedsatt avgift och att därmed har alla barn samma rätt till Kulturskolan. De har inte samma rätt. De borde ha samma rätt till Kulturskolan. Vi anser inom Vänstern att Kulturskolan på sikt ska vara gratis till alla barn, precis om grundskolan.

Jag yrkar bifall till vår gemensamma reservation.

Anförande nr 255

Borgarráðet S j ö s t e d t (fp): 205 000 kronor om året är exakt 35 000 kronor mer än vad ni tyckte att man skulle tjäna för att man skulle få avdrag, det vill säga att vi höjer den gränsen. Man får tjäna mer pengar än när ni hade makten. Ni hade chans att ändra på det här, men det gjorde ni inte.

Anförande nr 256

A n n M a r i E n g e l (v): Jag vet inte om du hörde att jag sade att vi hade ganska mycket lägre avgifter från början. Jag tycker inte att det är bra som det är nu. Du hörde väl att jag sade att vi tycker att det ska vara gratis att gå i Kulturskolan. Men vi hade åtminstone lägre avgifter, på en någorlunda rimlig nivå. Nu har ni höjt dem, ni har i vissa fall tredubblat avgifterna. Som compensation ska man kunna få en nedsättning.

Jag tycker att det är skamligt att det är de fattigaste barnen som ska ha minst tillgång till kultur här i staden.

Anförande nr 257

K e r s t i n W i c k m a n (mp): Ordförande, fullmäktige! Man kanske har glömt att vi har en barnkonvention i världen. Eller är det så att Ellen Kays århundrade nu definitivt ska skrotas? Eller är det bilden av Sverige som ett barnvänligt land där barns lek och utveckling tas på stort allvar som nu ska förpassas till historien? Det som har gjort oss så berömda internationellt.

Den skrivelse som nu presenteras gäller Rinkeby och avgifterna till Kulturskolan och hur Kulturskolan där ska se ut i framtiden. Det är bara ett av alla de steg som vi upplevt under de senaste åren. Barnen, deras behov och lust att utveckla sina kreativa talanger är inte längre i fokus. Fokus är den borgerliga alliansens ångest när en prisbelönt kommunal och delvis subventionerad verksamhet ska kunna konkurrera ut andra mer privata initiativ. Det var nämligen det vi fick höra.

Hur billigt är det egentligen? Låt oss se på ett barn som till exempel vill lära sig att spela kontrabas eller ett blåsinstrument. Från 300 kronor per termin, eller 600 för det fanns två varianter, höjs avgiften nu till 900 kronor. Lånet av instrument höjs från 100 kronor till 300 kronor. En gång i veckan får han eller hon komma till en lärare under 20 minuter. Den effektiva undervisningstiden är snarare ca 15 minuter. Fyra gånger per månad blir en timme. Under en termin, om man räknar bort lov dagar, kan det alltså, totalt bli 4½ timme. Timkostnaden blir alltså ca 200 kronor. Det är inte så lite.

I Rinkeby, som det här ärendet handlar om, var andelen fattiga barn 56,7 procent häromåret. De är inte färre i dag. I hela Stockholm handlar det om ca 15 000 barn som nu dessutom drabbas av att deras föräldrar, eller den ena av dem, har fått lägre socialbidrag eftersom SL-kortet inte längre räknas in.

Kulturborgarrådet och socialförvaltningen menar att man löst problemet genom att alla föräldrar som tjänar under 17 000 kronor i månaden, alltså 60 procent av familjerna i Rinkeby, får nedsatt avgift. Men betänk: Hur mycket får den ensamstå-

ende mamman över av sin lön om hon tjänar 17 500 i månaden när hon betalt de snabbt ökande kostnaderna för mat, bostad, försäkringar, kläder, tv-licens, skatt etcetera? Allt det som ingen medborgare i detta land kan undgå att betala för. Visst, barnen i Rinkeby ska inte komma lindrigare undan när det gäller avgifterna till Kulturskolan än barnen i Saltsjöbaden, Nockeby eller Östermalm. Det tycker i alla fall alliansen.

Men i lilla Hällefors i Bergslagen tycker man att Kulturskolan är så viktig att alla barn ska få gå där gratis. I Göteborg är avgiften 200 kronor per barn. Men i Capital of Scandinavia, där inkomstklyftorna ökar snabbare än någonsin tidigare under de senaste 100 åren, ska barnen tvingas inse att om de valt fel och fattiga föräldrar är det hopplöst, hur gärna dessa begåvade barn än skulle vilja och behöva utveckla sina kreativa talanger.

Anförande nr 258

A n n M a r i E n g e l (v): Jag vill bara fråga Madeleine om det verkligen är allvar att det är er avsikt med Kulturskolan att barnen som går där ska bli professionella. Du använde ordet amatöristiskt på ett så föraktfullt sätt. Självklart är det så att barn som tidigt deltar i skapande verksamhet kanske fortsätter att ägna sig åt det för livet. Men det kan aldrig vara politikernas avsikt med Kulturskolan att detta ska vara en träning för att bli professionell. Eller är det så? I så fall har vi väldigt olika kultursyn.

Anförande nr 259

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Det ska finnas en möjlighet genom den undervisning som man får i Stockholms stads kulturskola att bli så duktig att man blir professionell. Det ska inte vara så att om man är extremt begåvad på sång, dans, framförande att man måste söka sig till privata alternativ för att få den utbildning man behöver.

Det är lite förvånande att Vänsterpartiet, som jag trodde värnade även den professionella kulturen, tycker att detta är en märkvärdighet. Vi ska ha en sådan nivå i vår kulturskola att detta är möjligt. Och det har man inte om man bedriver en verksamhet som är mycket likt den ordinarie skolverksamheten i musik och teater. Det är inte det Stockholms stads kulturskola ska göra.

Anförande nr 260

A n n M a r i E n g e l (v): Vi vill inte att också Kulturskolan ska bli en elitskola, men det är tydligen det som ni vill. Det har varit så tidigare i Kulturskolan att det finns olika typer av undervisning och de barn som vill gå vidare och lära sig mera har möjlighet att göra det. Men vi vill att också alla de barn som inte tänker ägna sig åt det yrkesmässigt måste få en möjlighet att möta kulturen på det ställe där de själva är, nämligen på skolan.

Vi anser att det är en mänsklig rättighet att få utöva kultur även om man inte tänker bli professionell.

Anförande nr 261

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Jag blev en gnutta provocerad och vill göra ett principiellt tillägg när det gäller kultursynen.

När kulturborgarrådet på allvar säger att det inte är den breddade verksamheten, pröva-på-verksamheten eller arbete i skolorna som ger oss spetsen då måste jag markera att du har vetenskapligt fel. Det är bredden i kulturen som kommer att ge oss spetsen. Genom att involvera fler i kulturlivet kommer vi att hitta de extra spetsarna, om man vill ha konsertpianister, fotbollsstjärnor eller rockstjärnor. Så är det i kulturen, i skolan och i fotbollen att det är bredden som ger spets.

Anförande nr 262

K e r s t i n W i c k m a n (mp): Jag har väldigt svårt att tro att vare sig Madeleine eller jag kan gissa vilken sjuåring som blir en elitmusiker. Jag håller verkligen med Roger Mogert om att vi behöver också de oerhört intresserade som här har kallats för amatörerna. Jag skulle i stället vilja kalla dem för kulturälskarna. Genom att de får möjlighet att gå med och spela under några år, även om de sedan inte fortsätter, skaffar de sig kunskaper som gör att de kommer att njuta av den kultur som det här samhället bjuder på oerhört mycket mer.

Jag tycker att detta är bland det viktigaste vi har att avgöra, i alla fall inom kultur-nämnden. Där lägger vi grunden till hela det kulturliv som ska flöda i Capital of Scandinavia.

§ 11 Uppdatering av Stockholms stads e-strategi (utl. 2008:108)

Anförande nr 263

C a t h a r i n a T a r r a s - W a h l b e r g (s): Jag yrkar bifall till reservationen från s i kommunstyrelsen.

Anförande nr 264

A n n M a r i E n g e l (v): Jag yrkar bifall till den gemensamma reservationen från mp och v.

*§ 12 Kristinebergshöjden i Lindhagen på nordvästra Kungsholmen**Program för uppförande av idrottshallar m.m.**Inriktningsbeslut avseende exploatering för kontorsändamål (utl. 2008:109)*

Anförande nr 265

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige! Jag yrkar bifall till den gemensamma reservationen i kommunstyrelsen av Vänsterpartiet och Socialdemokraterna. Vi ser att behovet är större än någonsin att bygga idrottshallar, inte minst för breddidrotten. Jag vill också slå ett slag för amatörismens ingivelse.

Anförande nr 266

Å s a R o m s o n (mp): Jag yrkar bifall till Miljöpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Vi slår ett slag för ekarnas mångfald. Även dessa har ett existensberättigande även om idrotten har många goda skäl, och vi vill definitivt bygga den här hallen. Vi tycker att det är väldigt bra planer. Man kan få in nya energikällor och sådant. Men vi tycker att det är tråkigt att man, bara för att det är en idrottshall, inte vill ta med i planen ordentligt stadsbilden och faktiskt värna vår ekstruktur som ju är unik i Stockholm. Om vi inte värnar den nu försvinner skalbaggar i morgon.

Anförande nr 267

J a r i V i s s h e d (s): Jag yrkar bifall till den socialdemokratiska reservationen och noterar att vi vill lägga lite mer pengar på det här. Då kanske vi kan undvika det som hände med Hjulstahallen, att vi måste komma tillbaka och dra ärendet i långbänk. Byggkostnaderna har ökat i staden för alla. Det får inte vara så att man säger att just idrottshallar blir för dyra att bygga därför att byggkostnaderna ökar. Det måste gälla rakt över.

Sedan rekommenderar vi eller gör ett litet medskick att det ska vara en ganska flexibel hall. Vi vet i dag att det är viktigt att främja kvinnligt idrottande, och det som kvinnor efterfrågar är bland annat dans och aerobics. Det skulle man kunna ha utrymme för det i hallen.

Anförande nr 268

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

§ 13 Verksamhetsområden för Stockholm Vatten VA AB (utl. 2008:111)

Anförande nr 269

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Herr ordförande! Jag skulle bara vilja yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut och konstaterar att det förslag som finns i reservationen skulle innebära att vi i princip skulle förbjuda enskilda lösningar när det gäller vattenrening. Det tycker jag är att gå för långt. Det finns väldigt många bra lösningar när det gäller enskilda vattenreningar. Inte minst har Stockholm Vatten visat det genom de projekt som det har drivit sedan några år tillbaka. Det tycker jag vore olyckligt. Jag tycker att det är bra att det finns bra enskilda lösningar på det här området.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 270

C a t h a r i n a T a r r a s - W a h l b e r g (s): Jag yrkar bifall till vår reservation från s och v i kommunstyrelsen.

Jag måste också säga att jag till vissa delar kan dela den uppfattning som Ulla Hamilton just gav uttryck för, men jag tycker också att det är stadens skyldighet att verka för att man har en anslutning till kommunala reningsverk.

Anförande nr 271

R e b w a r H a s s a n (mp): Ordförande, fullmäktige! Styrelsen för Stockholm Vatten var enig om anslutningen av de två områden som det handlar om i ärendet. De ska omfattas av verksamhetsområdet för Stockholm Vatten.

Som svar på den fråga som vi har ställt är att Stockholm Vatten hade åtta små enskilda reningar som försöksverksamhet. Historiskt sett har vår vattenrening i Henriksdal och Bromma stått för den största minskningen av näringsämnen kväve och fosfor i Mälaren. På så sätt är kommunal vattenrening mer effektiv. Det har lett till att sedan 1941, när reningsverket i Henriksdal byggdes, har näringsämnen kväve och fosfor stadigt minskat i Mälaren.

Jag tycker att vår kommunala vattenrening är viktigare än enskilda lösningar. Men det kan vara så på det här området att så småningom borgarrådet, majoriteten och vi gemensamt försöker se till att de enskilda fastigheter som inte är anslutna ska ansluta enligt den nya vattenlagen.

Anförande nr 272

A n n M a r i E n g e l (v): Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets reservation. Jag vill understryka att jag tycker att vattenrening är sådan verksamhet som väldigt bra lämpar sig för kollektiva lösningar.